NICOIAE STOE
ASASINUL COBOARĂ CÎNTÎND
EDITURA DACIA CLUJ 197
1w
coperta de L. BARDOC

ZURMĂRIREA

Nu sînt un tip care să mă dau în vînt după cărţile de vise. N-am crezut şi n-o să cred niciodată în asemenea fleacuri. Bineînţeles asta nu mă împiedică să afirm că între coperţile unor vechi tipărituri de acest soi e depozitată o adevărată arhivă de umor straniu : „Bou de vei visa – împăratului te vei înfăţişa” sau : „Vacă în vis – întîlnire cu miss...“.

Cam la atîta se rezuma interesul meu pentru interpretarea viselor, şi pe vremea aceea. întîmplările de atunci, însă, m-au făcut mai prudent. Vreau să spun că nu m-aş mai băga niciodată într-o astfel de treabă încurcată. O crimă, de fapt trei crime şi vreo cinci suspecţi care ar fi putut s-o comită sau, oricum, erau număraţi printre suspecţi.

1. *Ioanid Varga* un inginer mai în vîrstă, bun prieten cu victima. Au lucrat împreună la o invenţie. Faptul că n-a reuşit să dea nici o explicaţie în legătură cu dispariţia prietenului său a fost considerat foarte dubios.

2. *Petre Cioran,* inginer la aceeaşi uzină. Purtările lui ciudate m-au pus de la început pe gînduri chiar şi pe mine.

Gabriela Tudose, tot ingineră. O fiinţă frumoasă ai cărei nuri au atras pe rînd atenţia victimei, apoi a lui Cioran şi a lui Ioanid Varga

.„Iată şi diavolul care şi-a vîrît coada” mi-am zis, cînd am cunoscut-o.

3. *Michel Claudesco* – un inginer străin care petrece dulci ore în preajma Gabrielei Tudose. Uneori am avut impresia că discut cu fantoma lui.

4. — Ew – destoinic membru al unei organizaţii, dar înzestrat cu o fire de bleg. Desigur, faptul nu-i împiedică pe şefii mei să-mi eticheteze, în mod paradoxal, unele acţiuni bine intenţionate, de altfel, drept „tendinţe de insubordonare”.

Notez că eram considerat „suspect” de majoritatea persoanelor cu care am venit în contact. Dar mai suspect le voi părea cititorilor. Cu siguranţă prin aceea că, datorită stângăciilor mele native şi complicatelor mele complexe, acţiunea va trena uneori, iar iţele se vor încurca şi mai rău ; cei care se vor încumeta să parcurgă însemnările ce urmează vor zice că, în fond, e omeneşte ceea ce fac : încerc să-mi amîn cum pot propria-mi condamnare.

— Prin urmare, fii amabil şi înţelege-mă. Nu, domnule ! Ţi-o repet: Nu mă bag în povestea asta.

Cam aşa trebuie să fi sunat valul de propoziţii pe care i l-am aruncat în faţă procurorului şi prietenului meu Mitran Bunea, drept răspuns teoriilor sale.

— Nu sînt eu „adaptabilul” care, cît ai bate din palme, să mă transform din gazetar în detectiv. Şi să-ţi spun drept nici nu-mi miroase prea bine o astfel de... metamorfoză. Aşa că vezi, caută-ţi alt fraier...

Am trîntit uşa de la biroul lui Mitran Bunea şi, val- vîrtej pe scări, am dat buzna în stradă. Tocmai atunci în faţa procuraturii a stopat brusc un I.M.S. în el, un miliţian şi un popă. Rîdeau amîndoi cu poftă. în graba cu care ieşisem era să dau bot în bot cu vehicolul din care ei tocmai coborau. N-am reacţionat. M-am mulţumit doar să constat că „împerecherea” miliţian-popă e hazlie. Apo

im-am îndreptat spre casă decis să nu-mi schimb hotărî rea. Dar a fost suficient acel vis pe care l-am considera profetic.

Coborîse înserarea. Eram conştient că săvîrşesc o im prudenţă. Mîna mi se crispa instinctiv pe minerul revol verului.

Urmăritul mergea, la vreo cincisprezece paşi, înainte; mea. Privirile îmi cădeau pe pălăria lui neagră cu borur largi, ridicate, asemeni celor purtate de şerifi prin filmele cu cow-boy. O vedeam balansîndu-i-se spre spate, deasu pra cefei îmbelşugate. O masă de carne tremurîndă, ne liniştită de propria-i înfăţişare, tinzînd să se ascundă, întreaga, sub gulerul ridicat al pardesiuluL

Atît! Din cînd în cînd, rămîneau în urmă şuviţele de fum ale ţigării, înţepîndu-mă în nări şi făcîndu-ma să-mi dau seama că fumează Kool-king. Un motiv să presupun că nu putea fi atît de prost, îneît să nu-şi dea seama că este urmărit.

Ne îndepărtasem mult de centru. Pe măsură ce înaintam străzile deveneau străduţe, tot mai numeroase şi mai înguste, iar pietonii se răreau îngrijorător. Peisajul mi se părea decupat din filmele lui Antonioni. Una din acele secvenţe neliniştitoare în care obiectivul aparatului de filmat devorează kilometri întregi de străzi încremenite sub tăcerea nopţii.

Cabinele telefonice şi chiar simplele aparate agăţate de ziduri se împuţinau. Şi totuşi, mă gîndeam, ce uşor ar putea lua sfîrşit întreaga poveste ! Ar trebui doar să dau un telefon lui Avramescu, altul lui Bunea şi... drace !

Ideea îmi venise prea tîrziu. Pe traseu nu mai apărea nici o cabină, nici un telefon! Să mă-ntorc ? Ar însemna să renunţ la el, să... Simţindu-se lipsit de supraveghere, urmăritul n-ar avea nevoie de mai mult de treizeci de secunde pentru a dispare în dosul unei porţi, iar din curte-n
curte peste garduri... mai căută-1. Şi nu era asta singura posibilitate. Mai existau acele nenumărate intrînduri şi nişe superficiale, dar suficiente pentru a face de neobservat o siluetă. Acolo m-ar putea aştepta liniştit, ca apoi, lasîndu-mă să-l depăşesc, cu o lovitură de cuţit meşteşugit aplicata, să pună capăt situaţiei.

Dar el mergea liniştit, enervant de nepăsător, parcă . fără să mă audă. în orice caz, fără să mă ia în serios.

Deodată îl văzui oprindu-se. Stătea neclintit ca o stană de piatră, înalt, întunecat.

Undeva în faţa lui, deci cam la vreo treizeci de paşi de mine, mai întîi nervoase, apoi lăsîndu-şi pleoapele, clipiră farurile unui automobil. Aceasta m-a făcut să simt, în mod inexplicabil, imediata vecinătate a unui pasaj de cale ferată, cu barierele închise.

într-adevăr, apăru şi trenul. Un tren de marfă, tras de o locomotivă Diesel care, la altă clipire a farurilor, observai că era de tip vechi şi vopsită în verde şi roşu. Fiind probabil în manevră, trenul se tîra încet, provocîndu-mi *6* stranie senzaţie de greaţă, ca la vederea unei reptile. Celălalt ar fi putut trece uşor pe sub primul catarg al barierei şi, din trei paşi, să pună piciorul pe scara unuia dintre vagoanele ce-i defilau încet prin faţă. în acest caz...

Spre marea-mi satisfacţie, aşa ceva nu-i trecu prin minte sau... „Oricum n-o mai poate face !“ Răsuflai uşu-l rat, scăpat de încordare şi privind cum ultimul vagon se-ndepărta legănîndu-şi felinarul prismatic, inhibant ; roşu, galben, verde, mat.

Tocmai trecea pe lîngă mine un Fiat 600. Maşina pe care o văzusem clipind de cealalată parte a pasajului. Omul din faţa mea se urni şi el. Intuiam paroxistic sosirea unei clipe hotărîtoare. Să-l abandonez sau să reiau... ? Dincolo de barieră şansele mele de reuşită se vor reduce probabil substanţial. Nu-i de fel exclus să mă pomenesc
în cimp sau poate chiar în vreo pădure. Nu aveam de unde şti ce mă aşteaptă.

Cum hotărîrea fusese deja luata, mă pomenii călcîn- du-i mai departe pe urme. Spre marea mea surprindere, constatai că, dincolo de barieră, se continua aceeaşi stradă ce părea fără sfîrşit, la fel de tristă, la fel de monotonă. Poate parcă ceva mai îngustă !

Era evident. Omului meu îi erau familiare locurile, aşa că integrarea sa în peisaj era perfectă. Cu acelaşi pas egal şi mişcări lipsite de expresivitate, care mă călcau pe nervi, îşi urma drumul. Mă simţeam copleşit de sentimente contradictorii. Erau clipe cînd îl compătimeam, îmi era milă de el. Un criminal atît de lipsit de fantezie, de ceva specific, care să-l detaşeze de oamenii de rînd. Cum de nu căzuse oare în mîinile autorităţilor în prima jumătate de oră după săvîrşirea crimei ? ! Şi totuşi, nu se poate să mă-nşel! Numai el trebuie să fie omul, pe care-l caut de atîta vreme. Dar dacă...

îi ascultam paşii lovind asfaltul cu aceeaşi ritmicitate insuportabilă... Dar dacă... nu ! Nu mai poate exista nici o îndoială : aşa este ! Nu-mi rămîne altceva mai bun de făcut, decît să mă salvez !... De ce să-i cad în cursă ca un şoarece ? Deci...
Gîndurile mi se succedau cu o repeziciune ameţitoare. Dacă aş face stînga-mprejur, ce altceva ar putea interveni ? în cel mai rău caz, o inversare a situaţiei. Cu acelaşi pas monoton – enervant pentru el de astă dată – m-ar urma !... L-aş tîrî după mine spre centru, fără să ma uit nici măcar o singură dată înapoi, fără să-l provoc în vreun fel oarecare, fără să-i ofer altă alternativă decît aceea de a mă urma docil, imbecil, pipăindu-mi ceafa cu privirile şi încleştînd mîna pe mînerul revolverului sau pumnalului din buzunarul său

.Odată ajuns în centru, cursa ar lua sfîrşit în favoarea mea. Doar nu mi-ar fi greu să apelez la sprijinul unui sergent de stradă.

Frămîntat de aceste gînduri, dar înainte de-a mă fi decis, se petrecu un lucru pe cît

de neaşteptat pe atît de straniu : în pofida aspectului său greoi, tipul se învîrti ca un titirez. în distanţa, şi aşa prea mică, dintre noi, mă pomenii sfredelit de două sclipiri, de două jeturi de lumină paralizantă, ce-i ţîşneau din ochii-i răi, imenşi, care acopereau totul.

Izbit în plin, îmi simţeam trupul ţeapăn, împietrit ca steiul, în timp ce o voce metalică, rea ca şi privirile, îmi izbea timpanele. Era ceva asemănător cu o comanda sacadata, împotriva căreia nu exista opunere. îmi poruncea să arunc revolverul şi să mă predau. Strada, casele dispăruseră, acoperite de ochii aceia imenşi, neverosimili, care-şi căscau spre mine prăpăstiile lor de lumină.

Gîfîiam făcînd eforturi imposibile şă mă smulg acelei stări de împietrire, clipeam sub sclipirile lor crude, dureroase şi o sudoare rece îmi inunda trupul, cînd...

Deschizînd ochii, lac de sudoare, mai gîfîiam încă, îmi dădui seama că era tîrziu. Soarele se cocoţase pîna la platforma lucioasă a blocului de vis-ă-vis şi îşî reflecta belşugul luminii, în fascicole, prin ferestrele garsonierei mele, arzîndu-mi obrajii.

Constatarea că mă trezisem atît de tîrziu mă irită, dar, amintindu-mi că e duminică, în mine coborî un strop de liniştită bucurie – îndestulător să-mi dea iluzia fericirii. Mă tolănii din nou întinzîndu-mă, ca un motan sub razele fierbinţi ale soarelui.

Mă gîndeam că visul din care tocmai ieşisem şi în timpul căruia mă zvîrcolisem ca mi peşte, transpinnd, nu fusese decît urmarea firească a discuţiei ce o avusesem cu căpitanul de miliţie Romul Avramescu. Am tre-
cuî pa la el după ce coborîscm de la Mitran Bunea. Pomul Avramescu este ceea ce numim, de obicei, un „băiat de treabă !“. Doar atît că intuisem ia el, încă din prima clipă, un defect ce nu i-l puteam trece cu vederea. Şi asta deşi se scuzase că ar fi doar o deformaţie profesională. Era suspicios! L-am şi făcut să înţeleagă că-l mirosisem i

— Părerea mea, dragă prietene, este că dumneata procedezi într-un mod foarte... întortocheat, ciudat, dacă-mi îngădui să formulez astfel, mă întîmpină el, din momentul în care simţi că tatonez subiectul.

— Mai bine exprimă-te fără ocolişuri, tovarăşe căpitan. Asta pentru a nu spune „fără întortocheri”, imi- tîndu-te. Altfel mă vei face să cred că în timpul liber scrii versuri.

— Adică ?... Ce vrei să spui ?

— Nimic decît că, adineaori, întrebuinţînd expresia „foarte întortocheat, ciudat”, făceai probabil o metaforă detectivista. Ea s-ar putea traduce cam aşa : procedezi într-un fel care dă de bănuit !

— Nu fii... Na ! că era să zic prost ! se desoficializă interlocutorul meu.

— Adică ? îl privii eu, mirat.

— Nu vrei să mă faci să cred că eu... aş... Ar fi un caz unic ! Te-aş felicita. Criminalul comite asasinatul şi apoi vine şi ne roagă să-i dăm voie să se auto-aresteze, să se prindă !... Elaida de !

— De ce nu ? Şi apoi nu uita, tovarăşe Avramescu, faptul că nu eu...

— Da, ai dreptate, ştiu! Povestea cu procurorul Mitran Bunea, la asta te referi, nu ?

— Crede ce vrei şi procedează cum pofteşti.

— Ascultă, tovarăşe ! Nu ţi-se parc cam nepotrivit să ne certăm la prima cunoştinţă

?— Cine ne opreşte ? Ba chiar se obişnuieşte uneori. Şi ar apare mai interesant cititorilor !

— Fitilul asta ce-i ?”. Al cui mai e ?

— E tot al dumitale.

_?’?!...

— Vreau să spun că unul din subalternii dumitale ţi-ar fi şoptit că scopul amestecului meu în toată povestea asta ar fi scrierea unui roman poliţist. Dar mai bine ar fi fost, zicea tot el, să nu mă bag şi să nu vă-ncurc, pentru că romanele detectiviste, nu se scriu aşa... Că nimeni n-ar citi o asemenea carte, lipsită de urmăriri palpitante...

— Fără zece focuri de revolver pe fiecare pagină şi cîte un cadavru pentru fiecare capitol – măcar pînă la jumătate !

— Zău ?

— Sigur !... înseamnă că atît dumneata, cît şi subalternul meu uitaţi un lucru elementar...

— Şi anume ?

— Anume ? Acela că romanul poliţist s-a născut în Franţa şi nu la-ntîmplare, ci pe vremea lui Fouche, creatorul poliţiei secrete moderne ! El a oficializat-o vreau să spun, că altfel!... primul serviciu secret a aparţinut bătrînului Dumnezeu, care i-a ordonat lui

Moise să trimită agenţi la Canaan, pentru ca din rapoartele lor acesta să-şi dea seama ce dar formidabil îi vor face. N-ai citit biblia ?

— Aşa... fragmentar. Dar astea chiar nu le ştiam.

— Da, da ! Şi ştii ce reacţii a stîrnit treaba lui Fouche. Una dintre cele mai violente. Iar cînd în Anglia, un ministru a propus în Camera Comunelor crearea poliţiei secrete sub oblăduirea oficialităţii, a statului, un deputat a ripostat cu o frază care a rămas celebră pînă azi : „Sînt preferabile mii de asasinate unui asemenea reme-
diu.“ Dar să revenim la subiect: Romanul poliţist s-a născut mai întîi ca idee. N-a fost determinat de fapte reale. Ele însă i-au ajutat dezvoltarea ulterioară. Ideea detectivului din „O afacere tenebroasă” nu a aparţinut atît lui Balzac, cît poliţiei secrete, care a avut fericita inspiraţie de a valorifica personalitatea lui Vidocq !

— Foarte interesant! Grozav de interesant, tovarăşe Avramescu! Noroc că despre dumneata se spune că porţi această uniformă şi acasă, cînd îţi îngrijeşti trandafirii din grădiniţă, fiindcă, altfel, aş putea să-mi imaginez că ideea valorificării mele...

— Vrei să mă faci, cu orice preţ, să cred că într-adevăr te-ai băgat în afacera asta numai să ne încurci ?

— Nu ! Am venit să ascult un curs de istorie a poliţiei secrete şi a romanului poliţist ? Cu alte cuvinte, tot trebuie să mă documentez, nu ?

— Uite ce!... încearcă-ţi cu alţii tăişul replicii !... Dar fiindcă veni vorba, n-ar fi rău să mai rămîi o jumătate de oră în biroul meu şi să răsfoieşti dosarul. S-ar putea să găseşti ceva într-adevăr ciudat...

Declaraţia, pe care o aveam în mînă, aparţinea unui tip cu adevărat straniu. Ea apăruse pe biroul lui Avramescu cu o zi înainte şi stîrnise oarecare vîlvă. Autorului ei i se lipi eticheta de nebun, deci nedemn de vreo crezare şi faptul se banaliza.

Mai aflasem că toţi, cei care citiseră aceste pagini, izbucniseră în rîs şi nu puteau pricepe de ce Avramescu blocase o dactilografă, timp de aproape o oră, pentru a descifra această aşa-zisă declaraţie.

Stăteam cu ea în mînă în faţa ferestrei şi priveam în lungul străzii.
Soarele trecuse dincolo, spre apus, şi biroul lui Avramescu se întunecă, umbrit de
uriaşa siluetă a dealulu
iînfipt în mijlocul oralului şi a cărui creastă, mai ales noaptea, îţi evocă o neliniştitoare coloană vertebrală de animal antediluvian. Acum semăna cu o reptilă uriaşă, tîrîndu-se prin pădure. Mă gîndeam că nu mi-ar strica o scurtă plimbare.

Dar am izgonit tentaţia, am aprins lampa de birou şi-am început să citesc : „CADAVRELE DIN PARC”.

în parc, mă simt cuprins întotdeauna de un sentiment de linişte. Poate ştiind că destinaţia lui este tocmai recreerea şi destinderea ? Oricum, ştiu că nu m-ar putea surprinde îmbinarea geometriei lui citadine, cu cea mai bucolică scenă ; ca, de pildă, prezenţa unui gingaş mieluşel alb păscînd iarba nefiresc de verde şi fragedă dintre un rond cu panseluţe şi bustul unui ilustru „fost”, sau, pe lîngă nişte berze metalice siameze, care, din cînd în cînd, spre bucuria copiilor, aruncă apă prin ciocurile larg des-
chise. Mi s-ar părea foarte firească o asemenea scenă.

Poate acesta era şi motivul pentru care nu-mi puteam imagina cc-au putut simţi cei trei lucrători de la trustul local de construcţii cînd, deodată, cu încă o lovitură, de tîrnăcop şi fără nici o pregătire prealabilă, au fost mutaţi într-o lume a violenţei; două cadavre îngropate în grabă, la numai o jumătate de metru adîncime, cu maxilarele întredeschise într-un rînjet înfiorător spre vîrfu- rile platanilor, spre cerul acela însorit de primăvară.

Două cadavre impudice şi triste în acelaşi timp, două trupuri omeneşti de sex opus, bine conservate încă, îmbrăţişate grotesc, ca în orice situaţie absurdă.

Viaţa din jur se oprise asemeni unei secvenţe cinematografice de efect, în care personajele rămîneau încremenite. Doar la etajul unui bloc din apropiere se mai auzea, anacronic, o vioară. Scîrţîitul ei subţire şi chinuit, ca un mic ţipăt sfîrşit, mai lega lumea încremenită de clipa cînd urma să se reanime.

Şi, într-adevăr, viaţa îşi reluă cursul în curgerea ireversibilă a timpului. Un claxon, un fluierat, un strigăt scos de un gură-cască ocazional, acelaşi de pretutindeni şi de totdeauna, martor nelipsit al oricărei întîmplari, mai ales nenorocite, care iese din comun : Miliţia !... Miliţia !...

La cîţîva centimetri mai jos, sub aceste rînduri, la fel de absurdă şi incredibilă ca şi conţinutul lor, semnătura i

„Franz Iosef, luminatul împărat al imperiului austro- ungar în drum spre casă“. Era clar. Majestatea sa împăratul luminat, în drum spre casă, nu participase deci direct la scena descoperirii celor două cadavre. Cineva îi relatase, însă, cu vădit lux de amănunte, cum se desfă- şurasc scena. Sau nu-i relatase şi înălţimea sa zîmbise chiar privind acolo, şi atunci...

ADEVĂRATA IDENTITATE A LUI FRANZ IOSEF

Miliţia se află pe o colină nu departe de centrul oraşului. Clădirea e ceva intre o vilă şi un castel. Arhitectura, deşi sumbră, e foarte plăcută ochiului, s-ar putea spune chiar delicată. într-un loc atît de liniştit, ar fi putut fi orice altceva mai degrabă decît poliţie.

Fostă proprietate a unui general, criminal de război, condamnat la moarte şi executat după sfîrşitul acestuia, umbra lui mai dominase cartierul timp îndelungat. Orice nou locatar ce se muta aici părăsea casa în foarte scurtă vreme. în cartier, se vorbea de strigoiul generalului care, în timpul nopţilor, îşi preschimba fosta proprietate într-un adevărat teren de instrucţie militară

.Zvonurile de genul acesta au luat şi mai mare amploare în urma unei nefericite întîmplări cînd un tînăr student, la seral, ce locuia aici cu familia, încercase să se sinucidă ingerînd o respectabilă cantitate de barbi- turice şi tăindu-şi vinele de la o mînă.

Salvat, dezechilibratul mintal, fiindcă asta era, declarase peste tot că nu fusese în intenţia sa să se omoare, dar o făcuse din ordinul generalului. Părinţii săi, oameni simpli, au dat imediat crezare acestei aberaţii şi s-au grăbit să se mute.

Urmarea a fost că mulţi dintre cei cărora li se repartizau locuinţe în acest edificiu preferau să rămînă pe loc decît să accepte a se muta aici ; să-l asculte pe strigoiul generalului făcînd toată noaptea instrucţie pe scări, aşa cum se povestea ?

Pînă la urmă, un primar, om de spirit şi nu lipsit de simţul umorului, repartizase clădirea miliţiei criminale şi astfel luaseră sfîrşit poveştile cu duhuri necurate.

în dimineaţa aceea, vila mai părea încă adormită. Era şi prea devreme, iar_fuioarele de ceaţă ce i se prelungeau pe zidurile vechi îi dădeau un aer, puţin, sinistru.

Totuşi, ferestrele de la biroul căpitanului Romul Avramescu erau viu luminate, şi el privea ceaţa de-afară, de parcă ar fi aşteptat ca, doar-doar, să desprindă din ea chipul fantomatic al generalului dispărut.

în spatele său, pe Ungă coşul cu hîrtii aruncate se învîrtea un sergent.

— Ce faci măi băiatule, ai terminat ?

— Da, să trăiţi, gata !

— Du-te atunci şi trimite la mine de urgenţă pe plutonierul Raicu şi pe sergentul Cerneag ?

— ’nţcles să trăiţi!

— O clipă ! Vezi dacă a venit tovarăşul maior Dănilă şi spune-i că l-am rugat, dacă poate, să asiste şi el la...

— ’nţeles !

Cîteva minute mai tîrziu, în jurul biroului stăteau Avramescu, Raicu şi Cerneag. Ultimul era un excelent şofer, dublat de un tehnician cu fantezie. Lucra pe maşina maiorului Dănilă şi, de obicei, se afla primul la locul crimei. Ţi-cra destul să-l priveşti pentru a-ţi da seama că era pătruns pînă în ultima fibră de spiritul superiorului.

în orice împrejurare, maiorul avea de făcut subalternilor trei recomandaţii : operativitate, operativitate şi iar operativitate. Cu aceste „principii”', cum le numea el, se lăuda că adusese substanţiale îmbunătăţiri campaniei împotriva infractorilor.

Imitîndu-l şi ascultîndu-l cu sfinţenie, Cerneag montase, lîngă micro-farurile de semnalizare în părţi şi la luminile din spate ale maşinii, mici aparate de fotografiat, cu comandă automată de la volan, pusă la punct tot de el, de a căror operativitate nu se mai îndoia nimeni.

Valoarea invenţiei sergentului fusese dovedită în multe ocazii şi, în unele, era de-a dreptul inestimabilă. Ce poate fi mai preţios pentru un anchetator ca o peliculă foto, care redă cu fidelitatea-i specifică aspectul străzii la locul şi momentul accidentului ?

— Ştii de ce te-am chemat Cerneag ? îl întrebă Avramescu.

— îmi închipui, tovarăşe căpitan.

— Ei ?... Ce zici, în cît timp putem avea developat, filmul.cazului din parcul

Subcetate ?

— Operativ, tovarăşe căpitan. în cincisprezece minute vi le-aduc

.într-adevăr, la capătul celor cincisprezece minute, Cerneag aparu cu fotografiile, călduţe încă, cum le scosese de la aparatul de uscat.

Toţi trei se adînciră acum în studiul clişeelor.

— Ar trebui developate toate. Poate să mă-nşel eu, dar... Nu, nu cred ! zise Avramescu.

* – La ce anume vă referiţi, tovarăşe căpitan ? întrebă Raicu.

— Cum adică, ăla să nu fi fost acolo ?

— Care ăla ?

7 Studentul; nebunul lonaş Lascu ; băiatul care a locuit aici înaintea noastră... Cel cu încercarea de sinucidere !

— A ! tipul care-şi zice Franz losef ? ! se dumiri Cerneag.

. – N-a fost, tovarăşe căpitan, răspunseră aproape simultan cei doi.

* • A vă explicaţi această declaraţie ?

mai zise Avramescu, scoţîna-o din sertarul biroului.

— Simplu ca apa, zise Cerneag. Franz losef ăsta, e un tel de cavaler al tristei figuri.

— E inofensiv! De aia nici nu-l mai ţin în spital, cu toate intervenţiile părinţilor, care... Nu că le-ar păsa cine ştie ce de sănătatea mintală a fiului lor, dar vor să se scape de el, să nu-i mai facă de ocară.

~ P[fec^s] • Şi cu am auzit de asta, confirma Cerneag A ramas cu o ţicneală. Orice se întîmplă prin oraş, sub torma in care îi ajunge la urechi şi cu deformaţiile inerente de interpretare, pune pe hîrtie sub titlu de declaraţie.

— Ceea ce mă miră atunci este faptul că, aşa nebun cum afirmaţi ca este, află tot ce se întîmplă.

[A] ~ '? P[riinu]l nud, toată ziua bate străzile. Intră prin circiumi şi tot felul de localuri publice, trage cu urechea.

Soneria telefonului întrerupse discuţia.

Avramescu ridică receptorul şi recunoscu operatoarea de la centrală.

— Vorbiţi cu domnul procuror Mitran Bunea, tovarăşe căpitan Avramescu.

Căpitanul făcu semn celor doi că pot să plece. Asculta cu figura încruntată, contrariat, dar interesat.

Intervenţiile lui erau rare şi se rezumau la cîte un „da" sau altă formulă, totdeauna afirmativă. O singură dată, întrerupîndu-şi interlocutorul, negă şi îi ceru detalii :

— Nu, nu cunosc ! Ce fel de vinovat ?

Rostind aceste cuvinte şi ascultîndu-l mai departe pe procuror, chipul iui Avramescu exprima acum satisfacţie. Un salut anunţă sfîrşitul convorbirii. Avramescu puse receptorul pe furca, chema plantonul şi ceru să i se aducă un ghid al oraşului.

CAZUL A. M. DIN NOU ÎN ACTUALITATE

Despre procurorul Mitran Bunea nu putea spune nimeni prea mult. Cei care pretindeau a-l cunoaşte mai îndeaproape afirmau că este o „persoană juridică şi morală desăvîrşită*. Era considerat un om a cărui existenţă se consuma numai în lumea rece a ideilor, a principiilor şi convenienţelor ; aproape inabordabil.

Acestea erau însă false bariere. Dincolo de ele – dacă ştiai să le depăşeşti –, te aştepta un Mitran Bunea cu vorbă domoală şi surîs dezarmant de copil. Trebuia doar să fii un pic şmecher ca să ajungi acolo. Atît! Ş

ipentru aceasta, trebuia să-i surprinzi unele stîngăcii **şi** să-ţi faci din ele portiţe de intrare în viaţa lui firească. **O** viaţă plină de necazuri, bucurii şi destule slăbiciuni. Ajungeai astfel să te convingi că Mitran Bunea nu era nici măcar un procuror desăvîrşit. Ultimul lui eşec mai răsunător se lega de misterioasa dispariţie a tînărului inginer Mihai Aldan, de la uzina situată în vecinătatea parcului Subcetate.

Pentru Mitran Bunea cazul devenise o obsesie. Şi eu, unul dintre prietenii şi confidenţii săi, ajunsesem să cunosc toată povestea de-a fir-a-păr.

Cu vreo trei ani în urmă, Mihai Aldan, aflat abia de doi ani în uzină, îşi ceruse un concediu de două luni, susţinînd că nu se simte bine, că e surmenat etc.

Cum lucra într-un sector important, la concepţie, şi, deci, prezenţa lui era aproape indispensabilă, directorul n-a fost de acord. Dar, după vreo trei săptămîni, Mihai a prezentat un certificat medical direcţiei.

A doua zi, fără să-şi anunţe prietenii sau măcar familia, a şi dispărut din oraş. N-a ştiut nimeni, nici unde şi nici de ce plecase. S-a dus şi dus a rămas!

Toate cercetările întreprinse pentru a i se da de urmă au rămas zadarnice. Prin uzină, circula zvonul că ar fi plecat într-o excursie, în care se prăpădise. Zvonuri fără

nici un temei.

Unul dintre cei mai buni prieteni ai săi, inginerul loanid Varga, cercetase toate listele de la oficiul de turism local. Se dusese şi ia Bucureşti în acelaşi scop. Nimic, însă.

Lui Varga nu-i plăceau discuţiile şi acţionase pentru a înăbuşi o pălăvrăgeală, uneori mcrgînd chiar pînă la **a** pretinde că el cunoaşte itinerarul dispărutului, lăsînd **să '** se înţeleagă că ar fi vorba de o aventură amoroasă.

Lumea însă continua să trăncănească şi misterul, luat în derîdere de unii, la început, devenise acum veritabil.

în momentul cînd toate ipotezele fuseseră epuizate şi îşi dovediseră netemeinicia, iar forurile competente voiau să depună armele, recunoscîndu-şi public neputinţa, în momentul cînd nimeni nu mai putea întrevedea vreun rezultat, enigma se dezlegase de la sine !

Pe la jumătatea lunii martie, cînd iarba prinde să-n- colţească sub zăpadă, iar, în oraş, ghioceii ajung la inflaţie şi pădurile cîntă noaptea din pricina sevelor ce le zvîcnesc prin trunchiuri, un cioban din Streaza – un cătun situat la poalele Păltinişului, la ieşirea din comuna B – descoperi un cadavru în putrefacţie.

Identificarea s-a făcut fără nici o dificultate. în buzunarul de la spate al pantalonului, s-au găsit toate actele personale ale lui Mihai Aldan.

Locul unde fusese descoperit cadavrul era un soi de prăpastie pietroasă, la distanţă de circa un kilometru de cabana Curmătura.

Au reînceput investigaţiile. Cabanierul îşi amintea de domnul Mihai, care „a locuit acum un an la noi vreo două săptămîni. Era cam pe la sfîrşitul lui februarie.”

— Cu cine umbla ? că doar nu stătea toată ziua- ca un cuc să se uite la tine, s-a răţoit căpitanul însărcinat
cu anchetarea cazului la faţa locului.

— Ştiţi... la noi, iarna... oamenii nu prea stau mult! Sîntem aproape de oraş... Noroc că e vad bun vara ; sîntem în calea tuturor drumeţilor.

— Fii concis şi la obiect, îl întrerupse căpitanul.

Din toată ancheta n-a ieşit mai nimic concret. Caba
nierul îşi amintea destul de vag de Mihai. îl văzuse însoţit de cineva vreo două zile.
Dar, în general, lăsase Y’presia unui tip ursuz cu care se intră greu în vorba
.Doar o singură dată işi mărturisise intenţia de a urci spre Păltiniş.

în fine, acestor imprecise detalii li se adăugau două elemente mai interesante şi greu de explicat. Mihai achitase costul chiriei înainte, pe un termen de două săptă-mîni, dar plecase cu mult mai repede, fără să-l anunţe pe cabanier, iar, într-una din zile, vorbise de o valiză ce urma să fie adusă de la un hotel din S.

Din acest punct ancheta a ajuns în faţa unei a doua enigme : dispariţia fără urme a geamantanului de la hotel. Era un hotel de mîna a cincea, unde Aldan nu dormise nici măcar o dată. îşi lăsase doar bagajele în păstrare precizînd : „pe timp dc o săptămînă“ !

— Dar n-au trecut două zile şi a venit să-l ridice a precizat portarul.

Numai că faptul în sine nu putea fi considerat un mobil al dispariţiei persoanei şi nici nu putea constitui un detaliu serios de plecare în desfăşurarea cercetărilor. Şi aceasta, cu atît mai mult cu cît expertiza medicală dovedise, ghidîndu-sc după cîteva superficiale leziuni corporale, că era vorba de un accident obişnuit. Victima sucombase în urma îngheţului.

Procurorul Mitran Bunca, însă, ca reprezentant al procuraturii din D., delegat cu instruirea cazului, nu se împăcase cu rezultatul cercetărilor. Chiar şi după descoperirea cadavrului, continuase să susţină că era vorba dc o crimă. Lipseau dovezile.

Procurorul şef făcuse o concesie îndîrjirii şi pasiunii pe care Mitran o dovedise, în susţinerea ipotezei sale, şi îi dăduse mînă liberă să continue ancheta, cu condiţia ca sarcinile cuvenite de serviciu să nu aibă nimic de suferit.
Mitran şi-a investit, timp de încă un an, toată forţa de muncă, inteligenţa şi curajul
pentru elucidarea tenc
-broaselor împrejurări care, după părerea lui, îl înghiţi- sera pe Mihai Aldan.

Fiind sigur că ucigaşul jubilează în libertate, rîzîn- du-şi de eforturile lui infructuoase, cazul Aldan devenise pentru zelosul procuror un fel de raţiune de existenţă a profesiunii sale. Un simbol al adevărului.

— Un simbol tot atît de sacru ca şi imaginea zeiţei cu ochii legaţi, mi-a declarat-o patetic, chiar el, la „Steluţa de argint”.

Ne-am întîlnit acolo cu o zi înainte ca eu să fii... avut visu’ profetic pe care vi l-am relatat şi care, mărturisesc, a atîrnat şi el în balanţa hotărîrii ce aveam s-o iau.

Sorbeam amîndoi din ginul pe care ni-l servise fata de la bar. Mitran Bunea părea atît dc copleşit de gîndurile lui, încît aveam impresia că uitase cu desăvîrşise de prezenţa mea. Poate că îl dezamăgise scepticismul cu care reacţionasem la vestea ce mi-o dăduse.

Unul dintre cei doi tineri ale căror cadavre fuseseră descoperite în parc – respectiv băiatul – era un muncitor, care, pe vremea uceniciei, făcînd practică în uzină, se legase cu multă afecţiune de Mihai Aldan.

Se spunea chiar că îl vizita uneori şi acasă unde, în unele după amieze, jucau şah. Tînărul fusese logodit cu una din vînzătoarele magazinului alimentar de lîngă uzină. Cu o săptămînă înaintea dispariţiei urmau să plece amîndoi pe munte.

— Ţi-am spus că nu mă înşel aproape niciodată ? Numai împrejurările mi-au fost potrivnice ! reveni ca din- tr-o mare depărtare Mitran. Nu sînt adeptul îmbinării forţate a indiciilor, totul poate fi o simplă întîmplare... Apoi, după o pauză :

— Dar sîntem datori să cercetăm.

între noi se lăsa din nou, asemeni unei cortine de catifea, tăcerea.

Barul „Steluţa de argint” mă plictisea. Chiar îmi repugna într-un anumit fel. Şi asta, cred, datorită ambiguităţii sale. Era un soi de compromis penibil între circiumă şi cofetărie. Poate şi datorită construcţiei, dar ma, ales clientelei pestriţe. Eleve de liceu mîncînd prăjituf alături de beţivi consacraţi, care sorbeau zgomotos rachiu alb cu sirop din nişte pahare – ce-i drept – de format modern. Aceasta mă indispunea şi mi se pares un lucru necinstit.

Pentru a uita, am mai comandat un rînd. Era al treilea, mi se pare, şi începusem să mă simt într-un fe| aparte. Trăiam senzaţia copleşitoare a desprinderii căr-. nii de pe oase şi a răspîndirii ei în spaţiu, sub formă de flăcări albăstrui.

Dintr-o dată, totul deveni nemaipomenit de plăcut! De la masa vecină, o fată înaltă şi subţire, mă privea cu ochi mari, negri şi grei, de o neînţeleasă melancolie.

Din cînd în cînd, îi surprindeam surîsul de înger că-, zur în dizgraţie şi abia schiţat în afară, de parcă şi-ar fi zîmbit sieşi. Era, neîndoielnic, o fată frumoasă !... Sau totul era doar o părere ?

Mitran Bunea rămăsese departe ! într-o lume a cărei realitate eu nu mai puteam s-o percep în clipa aceea..,

★

A doua zi dimineaţa n-am făcut trei paşi, cînd pămîn- tul, odaia, toate obiectele din jur, începură să se învîrta în jurul meu şi cît pe-aci să mă prăbuşesc. Dar mi-ani găsit repede echilibrul şi, după ce-am deschis geamul şi-am sorbit cu nesaţ aerul umed al dimineţii, am început să simt că-mi revin în apele mele.

Gîndurile au început şi ele asemeni unor izvoare limpezi să mi se rostogolească pe sub oasele boltite ale frunţii. Curgerea lor readucea în actualitate toată dis

»cuţia pe care-o purtasem cu Mihai Bunea la „Steluţa de argint”.

— Dar dacă Aldan s-a sinucis ? l-am întrebat eu la un moment dat.

— Ori eşti beat, ori vorbeşti ca să nu taci ! Accept mai degrabă, de o mie de ori, ipoteza oficială, cea a accidentului decît aiureala ta.

Reuşisem să-l enervez. Ştiam ce va urma. Totdeauna, în astfel de ocazii, Mitran Bunea se retrăgea în sine. Privirea îi devenea opacă, plutind pe deasupra lucrurilor, îmi plăcea să-l observ în aceste situaţii. De fapt, comportarea lui taciturnă era un fel de armă secretă prin care-şi deruta adversarul. Fără să vrei, te simţeai obligat să-l iscodeşti.

Aşa am procedat şi eu. M-am hazardat într-o noua ofensivă şi asta cu destulă imprudenţă pentru a cădea în plasele întinse de interlocutor :

— Vorbe, vorbe, vorbe....

—- Ce faci, reciteşti din Shakespeare ?

— Nu, şi privirea lui, devenită dintr-o dată vioaie, triumfătoare, mă săgeta, retezîndu-mi orice avînt ironic. Vreau doar să-ţi aduc aminte că există un singur mod de a mă ajuta.

— Ştiu, ştiu : Eu, în calitate de reporter, aş putea porni un fel de anchetă

particulară, într-un fel semioficială, prin sondarea cercului de prieteni în care se învîrtca Aldan. Şansele sînt, acum, mari. Există o nouă pistă : cea a cadavrelor din parc. Să nu scăpăm şi această ocazie... E veche povestea stimabile ! Ar fi cazul să mal schimbăm placa. M-am cam plictisit.

— Fă ce vrei. Te avertizez, doar, că nefiind cu mine, eşti împotriva mea.

— Bravo ! De ce nu zici un fel de complice la tăinuirea asasinului! ?

— Pe un alt plan, nejuridic, se poate spune şi aşa.

— Ştii că devii interesant ? ! Poate vrei să mă şi arestezi ?

■— Poate....

La despărţire, îmi întinse un cartonaş spunîndu-mi : – Numărul meu de telefon. Sînt convins că te vei răzgîndi. Sună-mă !...

Să vedem unde dracu am pus cartonaşul. Mai tîrziu, dacă-l găsesc bineînţeles, îi dau un telefon, să-l întreb cum se simte. Trebuie să-l doară şt pe el capul....

Ţîrîitul prelung al soneriei îmi frînse şirul gîndurilor. Sună de trei ori scurt şi o dată lung. Deci un cunoscător al „parolei*. Cine să fie la ora asta ?

Abia răsucisem cheia în broască şi, în clipa următoare, mă trezii lipit de perete, împins cu uşa de brutala năvală **a** procurorului Bunea.

— Ai putea să te porţi mai civilizat 1 Era să mă striveşti... Tocmai mă gîndeam la tine. Propriu-zis, reuşisem să reconstitui în întregime convorbirea noastră de-a- seară.

—- Puteai să faci treaba asta şi la redacţie... sau în drum spre ea, îmi răspunse maliţios, ştergîndu-şi lentilele ochelarilor şi căutînd cu privirea-i de miop un loc pe care să se aşeze. Singurele două scaune erau ocupate Cu tot felul de obiecte de îmbrăcăminte, aruncate de mine la întîmplare.

— Nu prea cred – îi spusei, eliberînd un scaun. La birou sau pe stradă, aş fi fost deranjat. în primul rînd ! Iar în al doilea, în dimineaţa asta, aveam chef să ramîn singur.
— Să iau asta drept o invitaţie de a-ţi închide uşa pe dinafară

?— Cum vrei... Stai ! îmi şifonezi cămaşa. Vreau să fiu prezentabil cînd voi intra peste vreo oră în biroul şefului, să mă scuz pentru întîrzierea de la slujba.

— Nu mai e necesar s-o faci. Privirea lui, mă fixă insinuant.

— Cum ? 1 M-au dat afară ? M-au...

— Nuuu ! Vreau să-ţi spun că nu va fi necesar să-i ceri scuze.

— De ce să nu fie cînd realmente am... Sau ai venit tu cu mandatul de arestare promis ?...

— Nu... Pentru chestia cu mandatul te rog să mă scuzi ! Cred că mă ameţisem bine. Nu prea ţin la băutură.

— Atunci care-i misterul ?

— Nici unul. Acum o jumătate de oră mă aflam în biroul şefului tău. Nu ştiu dacă eşti la ctirent, dar îmi e prieten apropiat.

— O la-la ! La asta, zău, nu m-aşteptam ! Şi eu, care le consideram adevăratul meu prieten !...

— Şi cu ce te-am dezamăgit ?

— Păi bine, omule ? Cum să nu ştiu eu de atîta amar de vreme de prietenia asta ? Tovarăşe procuror, spune cinstit de cîte ori m-ai turnat lui Gîrleanu pe diferite chestii ?!

— Lasă prostiile !... Nu ţi-am spus pînă acum, fiindcă nu-mi aduc aminte să fi discutat vreodată despre el, apoi...

— Care prostii, cînd eu îţi povesteam micile ciocniri pe care le aveam cu el ? Acum înţeleg eu de ce-mi spunea ori de cîte ori avea ocazia : „îţi cunosc părerile dumitale despre mine. Ştiu că nu sînt dintre cele mai bune, dar să ştii că nu ai dreptate !“ Aşa-mi spunea Gîrleanu. Mă freca de ieşea untul din mine ! Ba că viu cu
articole kilometrice ; ba că-nti bazez orice argumentaţie pe stil ; ba că, dintr-un banal furt, de la un magazin cu auto-servire, fac o nuvelă poliţistă şi cile şi mai cîte ; mereu !

—- Află că Gîrleanu e un om cumsecade, să ştii!

— Nu te contrazic, dar are o meteahnă ; i-au prea intrat în sînge anumite scheme, tipare ce se potriveau unei epoci pentru totdeauna apuse şi, apoi, eşti complet...

— Eşti tu complet greşit ! Chiar atitudinea lui de azi pledează împotriva opiniilor tale despre el.

— Atitudinea ? în legătură cu ce ?

— Cu problema noastră, a descoperirii asasinului lui Aldan... şi a rolului tău în

această problemă.

— Doar nu vrei să spui că...

— Ceea ce ai auzit. M-am dus la şeful tău, şi i-am vorbit despre afacere şi, bineînţeles, despre tine. La început s-a codit puţin, mi-a argumentat că n-ar fi potrivit. Se temea că prin „angajarea” ta problema depăşeşte cadrul legal. Prostii ! Marele lui defect este că e cam fricos. L-am asigurat însă că nu rişti nimic. înţeleg în calitate de angajat al ziarului. Iar personal, te priveşte 1 N-a mai avut ce să spună. La urmă, i-am demonstrat că „Zorile noi” n-ar avea decît de cîştigat. Vei scrie un reportaj vast şi-l vei publica în foileton.

încercam să-l urmăresc şi încordarea mă făcea să transpir.

— Oare toţi oamenii învinşi transpiră, m-am trezit, rostind ca pentru mine, fără nici o vină. Eram ca un jucător de şah înainte de mutarea decisivă. Am ridicat nepăsător din umeri. Nu se mai putea face nimic. Tre-' buia să accept

.PRIMUL INTEROGATORIU

Contrar obiceiului, în dimineaţa aceea m-am trezit pe la opt, după un somn ca de plumb.

Nu mai ieşisem din casă de aproape o săptămînă.

Trăiam pur şi simplu într-o stare de epuizare nervoasă, mi-era scîrbă de toate, mă simţeam ridicol şi absurd în postura mea de detectiv amator.

„Aşa nu mai poate continua”, mi-am zis.

Decis să fac măcar un pas undeva, mi-am făcut în grabă toaleta. Dar, cu mîna pe clanţă, mă răzgîndisenţ şi, întorcîndu-mă, am format numărul de telefon al lui Avramescu.

— Alo ! cu tovarăşul căpitan Avramescu.

— La telefon. Ai înviat mînzule ?

—• Mai mult. Am luat şi hotărîrea de a porni la atac. Am de gînd s-o abordez pe duduie.

— Ura ! asta mă bucură. O faci chiar azi, nu ?

— Nu cred că... Ar fi poate prea devreme... Nu ţi se pare ?

— Nu ! Asta nu ! De altceva mă-ndoiesc. De aceea şi sînt nerăbdător şi curios. în ce mă priveşte, am convingerea că fata nu are nici un fel de amestec în toată povestea.

— Să greşească Mitran pînă într-atît ?

— Mitran ? îţi spun eu ; s-a lăsat prea mult influenţat de zvonurL L-a copleşit bîrfa ! Şi, chiar dacă totul ar fi adevărat, tot nu văd o legătură...

— Bine !... Am să văd eu cum fac. Sînt într-o asemenea stare, că mi-e teamă să nu comit vreo gafă.

— Mă faci să intru la idee. Te ştiu doar un coseur de mîna întîia ! Ce naiba te-a apucat ?— Ei... Nu că aş fi de acord cu aprecierile dumitale, dar... Voi încerca. Ce oră e ?

— Douăsprezece fix.

— în ordine! Am timp suficient să mă gîndesc. Schimbul iese tîrziu... Noroc !

La ora trei şi jumătate eram prezent în faţa uzinei.

Prin una din cele două porţi alăturate, se revărsa un adevărat şuvoi de oameni care se îndreptau spre staţia de autobuze aflată peste drum, iar prin cealaltă intrau ultimii întîrziaţi.

Stăm mai aproape de aceasta din urmă, dar privirile-mi erau aţintite spre desişul celor ce ieşeau.

Dacă a ieşit mai devreme ? Doar aşa s-ar putea să-mi scape. Altfel... Mă autoîncurajam, gîndindu-mă la Gabriela.

O văzui apărînd ! Silueta-i zveltă, mersul majestuos nu puteau să mă-nşele.

— Sărut mîna, domnişoară Gabriela ! Singură ?

— Bună, domnule, aici ?! se miră ea sincer.

— Da, cu nişte mărunţişuri gazetăreşti. Le-am ratat însă. Tipul meu a plecat înainte de a suna. Văzîndu-te, mi-am acordat plăcerea de a te saluta. Mergem cu acelaşi autobuz mi se pare – nu ?

— îmi pare rău! şi ochii ei migdalaţi îşî strecurată spre mine, printre pleoapele pe jumătate lăsate, două suliţe de strălucitoare lumină fascinantă.

Păşeam alături, îi simţeam umărul şi braţul atingîn- du-mă şi mă înfioram.

— Azi nu merg cu autobuzul. Mă va lua un prieten cu maşina. Trebuie să apară dintr-un moment în altul.

— Aşa ?!... •

— Aici urmează să-l aştept, dacă sosesc prima. Şi am sosit! Se opri sub castanul desfrunzit de pe marginea trotuarului.

loanid sau Cioran ? o întrebai. Dacă e unul clin ei, iiindu-mi amîndoi prieteni, nu-mi vor refuza un loc. Numai dacă nu te-aş incomoda, bineînţeles.

M-aşteptam la o sageată de ironie, dar ea îmi răspunse serios, cald :

— Sincer, îmi pare rău că nu-i nici unul dintre ei. I.-aştept pe Michel Claudesco. Chiar dacă te-aş prezenta, nu s-ar gîndi să te invite.

— înseamnă că sînt un om fără noroc ! De unde naiba a mai apărut şi ăsta ?

— N-ai de unde să-l cunoşti. E un specialist francez, dc origine română. A lucrat o vreme la noi apoi s-a... Era să zic „transferat" ! A fost nevoie de el la Institutul de proiectări. Cum c foarte priceput şi vorbeşte perfect româneşte, c bun pretutindeni.

— Şi ai cumva vreo perspectivă ? Vreau să spun că într-o atare situaţie a vorbi despre „perspectivă" înseamnă a pronunţa cuvîntul „mariaj".

—- Nu... Nu cred ! Deocamdată sîntem prieteni. Deşi durează de cîţiva ani, prietenia noastră a rămas la stadiile începuturilor. Nici nu ne vedem prea des.

Timpul se scurgea cu repeziciune. Iminenta sosire a acestui Claudesco mă sîcîia şi nu făceam nici un progres spre ţinta ce mi-o propusesem. Trebuie să fiu mai direct.

— Dacă înţeleg bine, dumneata erai prietenă cu acest individ încă de cînd trăia Aldan şi toată lumea ştia că eşti prietena lui exclusivă, ca sa mă exprim astfel...

— Exact ! Numai că Mihai cunoştea asta şi era convins că nu am, cu franţuzul, alte legături decît cele ale unei îndrăgostite de limba lui Prevert.

— Apropo de Mihai ! Ce părere ai de toată povestea ? întrebarea mea n-o surprinse aşa cum mă aşteptam. – Ce-aş putea crede ? Probabil accident, cum spun oficialii.

— Ai fost vreodată cu el pe munte ?

— Desigur. Mihai era un îndrăgostit de munte, de drumeţie. „Vedea" şi ceva alpinism şi, deşi eu nu mă prea dau în vînt după urcuşuri, l-am însoţit adesea. Pot spune, chiar ori de cîte ori a urcat.

— Cum îţi explici că ultima oară n-a comunicat nimănui că pleacă... Sau poate pe dumneata te-a anunţat ? Poate l-ai condus la gară ?

— Da' de unde ! N-am ştiut nimic. Nici măcar despre intenţie. în perioada aceea eram puţin certaţi.

— Şi nu crezi posibil să-şi fi imaginat că e pe cale să te piardă şi să se fi decis să o întindă peste graniţă ?

— Dar mă surprinzi! Te interesează grozav cazul Mihai Aldan ! Doar că eşti în urmă cu evenimentele. Versiunea cu străinătatea e destul de perimată.

— Mă rog. O dovadă în plus că nu poate fi vorba de interes din parte-mi. Dar fiindcă veni vorba...

— A ! Uitasem. Eşti redactorul unui ziar ! Mi se pare că vrei să scrii ceva...

— Aş face-o, dacă-aş fi mai bine informat. Dar aşa...

— Află că pe mine problema m-a preocupat îndeaproape. Nu demult, într-o discuţie cu nişte colegi, am făcut o adevărată expunere. Să nu crezi că am fabulat! M-am bazat pe fapte reale, ştiute de mine. Dacă ai într- adevăr intenţia să scrii ceva şi-ţi trebuie amănunte, mai caută-mă. Ţi le voi pune la dispoziţie cu plăcere. Dar, deocamdată, mă văd silită să te părăsesc.

Un Renault albastru alunecă şi se opri lîngă bordura trotuarului.

Am avut timp să observ un bărbat elegant, în jurul **a** patruzeci de ani, coborând din automobil şi deschizînd curtenitor portiera

.TREI CRIME – UN SINGUR ASASIN ?

A doua zi mă aflam în biroul căpitanului Romul Avra- mescu. Eram trist, dar nu descurajat. Căpitanul îmi spunea că Pavel Petrineac, cum se numea tînărul al cărui cadavru fusese descoperit în parc, nu avusese în oraş nici prieteni, dar nici duşmani.

■— Singura lui legătură mai strînsă era vînzătoarea de care ţi-am vorbit. înaintea dispariţiei, atît el, cît şi prietena sa se hotărîseră să plece într-o scurtă călătorie pe munte. Aşa a declarat mama fetei. Tînăra avea 18 ani, abia terminase un curs profesional şi toate caracterizările aflate la dosarul ei scot în evidenţă o fire modestă şi retrasă.

— Cine putea fi interesat ca vieţile lor să se curme ?

Probabil gîndisem şi de astă dată cu voce tare, fiindcă, de lingă fereastră, de unde se afla, Avramescu replică zîmbind cu amărăciune :

— îţi dai, cred, seama ce-ar însemna un răspuns la întrebarea ta ? Cheia enigmei. Numele asasinului sau poate chiar asasinul în carne şi oase, adus aici, în birou.

— Poate n-o să mă crezi, dar în următoarele cinci minute îţi voi da răspunsul. Poţi chema şi un martor dacă doreşti.

Privirea lui Avramescu căpătă o expresie violentă ex- primînd, nu curiozitate, ci mai degrabă nedumerire.

— Cred că nu ţi-ai închipuit că mă refeream la criminal ? Vorbeam de propunerea procurorului Mitran Bu- nea. Accept adică să colaborăm serios la descoperirea asa- sinului sau asasinilor.

I-am văzut muşchii feţei relaxîndu-se, sclipirea din ochi stingîndu-i-se. Vocea lui subţire, puţin piţigăiată,)

3 – • Asasinul coboară cîntîn

dmi se părea, raportând-o la uniformă, lipsită de autoritate ; evidentă.

^— M-am gîndit şi eu. Am luptat din toate puterile să-mping lucrurile, pe acest făgaş. Pînă acum însă nu am putut ajunge la nici o concluzie. în sprijinul nostru ră- mîne un singur element de natură tehnică. Plaga e rezultată în urma loviturilor date cu un cuţit de vînătoare.

Ştiam că se referă la un cuţit anume, opera unui artizan cunoscut în tot oraşul. Un asemenea cuţit fusese descoperit la cîţiva metri de locul unde zăcuse cadavrul lui Aldan.

Intr-adevăr, era singurul element care te putea determina să faci o legătură între cele trei asasinate.

— Faptul că a fost găsit aproape de cadavrul lui Aldan un cuţit, care se ştie că a fost al său, l-am considerat o simplă întîmplare, continuă căpitanul. Acum însă, cînd geamănul .acestui cuţit a asasinat alţi doi oameni, mai crezi că e o întîmplare ? Eu nu. Am un fel de presimţire că trebuie să existe o strînsă legătură. Dar faptele mă împiedică să merg prea departe cu presupunerile.

— Ciudaţi mai sînteţi voi, oamenii legii. Mereu reveniţi la fapte. Dar viaţa n-ar putea exista în afara lor ? îmi mişcăm degetele nervos ca şi cînd aş fi lovit clapele unui pian invizibil.

■— Tot ce se poate. Dar nu totdeauna avem timp de filozofie. Noi trebuie să apărăm dreptatea şi adevărul. Şi, pentru asta, trebuie să analizăm faptele.

Ultimele cuvinte rostite de Avramescu m-au scos din amorţeală. Mat precis, tresărisem la auzul lor. Mi s-au părut atît de profetice îneît m-am temut ca nu cumva căpitanul să se afle „în formă” şi să-mi ţină vreo conferinţă despre dreptate şi adevăr. îmi şl imaginam valu

-rile de fraze retorice. Mă vedeam zbătîndu-mă între ele cu disperarea celui care vrea să scape de la înec.

Norocul meu a fost că, tocmai în acea clipă, asemeni unui colac salvator, aruncat de _ cine-ştie-cine, a izbucnit ţiuitul prelung al telefonului.

Fără să ezit, m-am ridicat.

•— Încotro ? mă întrebă mai mult din priviri Avra- mescu.

•— După fapte, am zîmbit ştrengăreşte şi, fără să-mi fi propus, mi-am amintit de existenţa lui Franz losef. Desigur, la acea oră nebunul îşi făcea rondul prin cîrciu- mile oraşului.

O BERE LA „HALBA DE CRISTAL”

Peste un sfert de oră eram într-un taximetru. Străbateam o stradă a oraşului vechi. Circulaţia era mai puţin intensă, aşa că se putea goni fără grijă.

Casele nu prea înalte, majoritatea în stil german de pe la începutul secolului al XVIII-lea, aveau ferestrele înguste şi acoperişurile teşite. Uliţa strîmtă şi viteza îmi dădeau impresia că din clipă în clipă, se vor prăbuşi peste parbriz.

Glasul şoferului mă făcu să tresar.

— Am ajuns la „Halba de cristal”.

— Bun. Coborînd, mă oprii în faţa portalului masiv din lemn de stejar Sculptat, cu înfloriturі de fier forjat. De cîte ori veneam aici, îmi atrage# atenţia şi-i acordam cîteva

clipe. Mi Se parea un lucru de bun gust ; adevărată artă.
— Vă rog... Aştept sau achitaţi cursa
?— lartă-mă ! Achit desigur... Voi rămîne poate ceva ţnai mult.
Ca să fiu sincer, n-aveam prea multe speranţe că-l voi găsi pe nebun aici. Ceea ce mă făcu să intru cu toată convingerea era pofta -de a bea o halbă de bere. înăuntru, fumul de tutun plutea în nori groşi, îmbrăcînd fiecare bec într-o sferă de ceaţă.
. Rămăsei o clipă în prag şi, tuşind, privii peste capetele consumatorilor. Fără să mă opresc asupra vreunuia, am păşit mecanic spre bar.
Barmanul, un tip de necioplit, nu manifestă nici un fel de surprindere cînd, apropiindu-mă de el, îi şoptii la ureche :
— Franz losef, nebunul, vine des pe la dumneavoastră ; se află cumva aici în clipa de faţă ?
Nu-mi răspunse imediat. Schimbă o privire cu un tip mărunt, cocoţat pe un scaun lîngă tejghea. Apoi mă examina cu o privire superficială :
. – Nu, nu-i aici. Nici nu vine... La noi e bufet „a-ntîia !“. Pe el îl găseşti în vreo „bombă“... Vă mai pot fi cu ceva de folos ?
i – Dă-mi te rog şi mie o halbă.
în timp ce rădea halba, începu să manifeste ceva mai mult interes pentru mutra mea. Se vede că trecusem favorabil examenul. îmi făcu semn să mă-aplec.
— Păreţi băiat cumsecade, de ce să. nu vă ajut. Pe la ora şase, zise el trăgînd cu ochiul spre vechiul orologiu din perete, Franz losef al dumitale a stat la masa din colţ. Dreapta mea!... Cu domnul acela care mai e şi acum acolo şi bea ceva...
— Aşa, care va să zică ? Şi am căscat ochii mari, ne- putînd să-mi ascund uimirea. Mulţumesc foarte mult. E vorba de o chestiune particulară...
— Mă rog, vă priveşte ! adăugă satisfăcut şi oarecum sigur de bacşişul ce era convins că îl merită informaţia.
întorcînd privirea discret spre masa indicată de barman, din uimit devenii uluit. Recunoscui, din profil, figura care mi se întipărise vie în memorie a domnului Michel Claudesco.
Franz losef şi Claudesco 1 Bînd şi poate ciocnind la aceeaşi masă, într-un asemenea local „a-ntîia“ ! Asta depăşeşte orice închipuire ! Dar ăsta e un lucru teribil de suspect.
Fără să mai stau pe gînduri, m-am îndreptat aţă spre masa tipului.
— îmi permiteţi ?
Făcu un semn aprobativ din cap, dar era evident că prezenţa mea îl incomoda. Mă trată cu atîta indiferenţă, ca şi cum nici n-aş fi existat. Totuşi... sau poate numai mi se părea mie ? Aveam impresia că priveşte intenţionat peste umăr, spre una din mesele ce se aflau în partea opusă.
„Intenţionat o face ca să nu-mi ofere prilejul să-l privesc în faţă” mi-am zis şi am comandat încă o halbă, fiindcă mi se părea a fi pus pe şedere. Dar nu era aşa. Cînd băiatul mi-aduse halba, el ceru plata.
Chelnerul plecă după bonier şi l-am văzut pe Claudesco dînd semne de nervozitate. Mi se părea momentul cel mai potrivit de a intra îh acţiune.
— Nu vă supăraţi, am impresia că ne cunoaştem de undeva. înlemnit de propria-mi îndrăzneală ca şi de stupiditatea banală a frazei, aşteptam paralizat un răspuns. Se părea că nu mai avea să vină.
Mă lăsa suspendat, ca atîrnînd în vid, şi, abia cînd văzu chelnerul reapropiindu-se,
Claudesco catadixi să mă ia în seamă
:— Nimic nu mi-e mai nesuferit dcdt indivizii care se agaţă de oameni prin cîrciumi. Rosti cuvintele ca şi cum îşi vorbea sieşi Mai greţoşi ca beţivii care plîng şi se săruta, mai adăuga el, făcînd un gest de dezgust ucigător.
Se ridică aruncînd pe masă o bancnotă şi, fără nici o privire măcar, se îndreptă spre ieşire.
îi urmării statura înalta, mersul elastic. O furie terifiantă îmi sfîşia măruntaiele, dar ce puteam face.
Brusc, am scos din buzunar o hîrtie de cinci lei şi, lă- sînd-o pe masă, am zvîcnit după el.
Ajungîndu-l în prag, cu o şoaptă strangulată, voind instinctiv – probabil – să mă răzbun pentru dispreţul cu care mă tratase, i-am strigat în nas:
— Stimata domnule Claudesco, nu vreţi să fiţi amabil să ma conduceţi şi pe mine cu maşina dumneavoastră ?

Ştiam că Renault-ul nu era afară. Nu-l văzusem şi nici nu aş fi mers cu el, dar voiam să-l înfurii, să-l fac să-şi iasă din pepeni.

Dar n-am sfîrşit bine gîndul, că o mînă puternică mi se înfipse în guler pe la spate.

— Cred că nu vrei s-o ştergi fără să plăteşti, stimabile?

Nu stătu să-mi asculte explicaţiile şi nici nu aş fi fost capabil sa articulez vreun cuvînt, atît de zdravăn mă strîngea.

— Nu-i nimic, replica namila ca răspuns la grohăiturile piele. Se mai întîmplă ! Surprize de genul acesta avem în fiecare zi. Ne cunoaştem noi clienţii! Şi bruta zîmbea larg, în timp ce eu simţeam ca, dacă nu slăbeşte cît de cît strînsoarea, voi leşina.

— Nu-i vorba de trei, patru lei, dar... ştii, asta ca să poţi să mai dai pe la noi şi mîine. Altfel, sensibil cum pari a fi, s-ar putea să te cuprindă ruşinea.

Polarizasem toate privirile celor din jur. Nu-mi dă< dui seama de asta decît în clipa cînd am ajuns în faţa
barului. La rîndu-mi, am cercetat cu multă atenţie mediul, dar nu am descoperit nici urmă de simpatie sau aprobare. Mi-am zis că orice explicaţie ar fi de prisos.

Scosei alta bancnotă şi o întinsei barmanului.

în clipa cînd namila o înşfăca, întrebîndu-ma dacă mai doream rest, un hohot de rîs răsuna la mai multe mese.

Claudesco abia acum ieşea, iar eu aş fi vrut să se dă- rîme tavanul pe mine sau sa se deschidă şi să mă-nghită pămîntul.

La ora şapte dimineaţa cînd Avramescu intra pe poartă, ofiţerul de serviciu îi comunica grav :

— Vă aşteaptă cineva de aproape doua ore.

— Doua ore ?!... Asta-i bună. Da ce-şi închipuie că viu la serviciu la miezul nopţii ?

— Nu ştiu ce şi-o fi închipuind. L-am întrebat, dar n-am putut scoate de la el decît ca e vorba de ceva important. Pare cam sonat tipul, aşa, dacă-l priveşti atent.

Nu mai ceru lămuriri suplimentare şi grăbi pasul.

îi ieşii înainte pe culoar şi nu păru surprins că mă vede.

— Nu mă aşteptam să te văd astăzi, dar mi s-a spus ca sînt aşteptat şi mi-am închipuit că eşti dumneata. Cum se face că ai venit de aproape două ore, doar ne cunoşti orarul ?! E ceva grav ?

— Nu prea ştiu ce să zic...

— Atunci cine vrei să ştie ? Ofiţerului de serviciu î-ai spus că e vorba de ceva important. Ha, ha. ha ! l-ai făcut impresia unui trăsnit, dar, de vreme ce ţi-a dat voie să intri, înseamnă că tot nu te-a considerat periculos, rîse el din inima. Intra !... Eşti musafir !... Bem cîte o cafea şi îmi povesteşti.

J

/Ne aşezarăm pe o canapea, alături, avînd biroul în faţă. Avramescu sună şi comandă cafelele iar eu am început să-i povestesc totul cu lux de amănunte.

Căpitanul mă asculta, dar nu părea prea atent. La unele episoade făcea chiar impresia că e absent cu totul.

Situaţia începu să devină enervantă. Avramescu îşi aprinse tacticos o ţigară, aspiră fumul profund şi, abia după aceea, trezit ca din somn, întrebă :

— Ei... ce zici ?

Simţeam că-mi pierd cumpătul.

— Ce să zic ? Doar am tot zis pînă-acum !

— Am auzit, am auzit! Te întreb ce părere ai, ce propui, cum crezi că ar trebui să procedăm mai departe ?

— Păi... eu cred că ar trebui să fim mai „operativi", ca...

— Ce vrei să insinuezi prin aceasta ?

— Nu vreau să insinuez nimic. Vorbesc direct. Am impresia că nimeni n-ar mai putea contesta acum, că între Gabriela Tudose, Michel Claudesco şi Franz losef, nu există o strînsă legătură. E un triunghi care mi se pare de-a dreptul suspect. Cel puţin !... Şi, de vreme ce s-a desenat, cred că ar fi cazul să-i calculăm dimensiunile. Baza, înălţimea, suprafaţa... perimetrul etc.

— Eu am impresia că nici unul nu sîntem prea buni pentru un astfel de lucru. Dacă e triunghi-dreptunghi ? Am şi uitat teorema lui Pitagora.

— Nu!... Nu m-am sculat la cinci dimineaţa să-ţi ascult ironiile, să-ţi suport înţepăturile...

M-am ridicat de pe canapea şi, mergînd la fereastră, am aruncat o privire pe deasupra acoperişurilor.

— Părerea mea, care la vremea potrivită i-am comunicat-o şi lui Mitran Bunea, este că asasinul lui Mihai Aldan, dacă există unul, nu poate fi decît printre cunoştinţele acestuia. Nu ţi se pare cam nefiresc că Aldan

pleacă în munţi aşa... fără să-şi anunţe prietenul cel **mai** bun, pe Ioanid Varga ? Şi încă asta treacă-meargă, **dar** pleacă fără să-i spună măcar logodnicei, iubitei sale ?

— Asta cine mai e ?

— Inginer Gabriela Tudose !

— Ţi-a spus ea că era prietena lui Aldan ?

— Oarecum !... Doar toată uzina ştie. E de notorietate publică. Asta e una la mînă. în al doilea rînd : cum **se** face că ea, în vreme ce se lăsa giugiulită de Aldan, întreţinea o candidă şi de-a dreptul înduioşătoare legătură **de** prietenie cu Michel Claudesco ?... Cel puţin asta mi-a **de**clarat-o clar, direct! Şi cum îţi explici că acest domn, pentru care am toată stima, deşi nu prea cred că face mare brînză nici măcar profesional, vine aici şi, din întreg oraşul, cît e de mare, nu găseşte pe altul **cu care** să stea de vorbă, decît pe nebunul împărat, Franz Iosef?

— Bravo, bravo ! spuse Avramescu. Văd că ţi-a intra* în suflet chestia. încă o pledoarie ca asta şi îţi vom da recomandarea pentru teza de licenţă în drept. Ce-ţi **mai** trebuie facultate ? Eşti un criminalist înnăscut.

— Vrei să spui că nu am dreptate ?

— Dimpotrivă, mă văd silit să-ţi recunosc calităţi **pe** care nici nu ţi le bănuiam !

După ultimele cuvinte, apăsă pe un buton.

Peste cîteva clipe se deschise uşa şi apăru Cerneag.

—- Condu-l te rog pe tovarăşul pînă la biroul maiorului Dănilă. Mi se adresă apoi ca şi cum ar fi voit să se scuze :

— Uitasem să-ţi spun că maiorul doreşte **să-ţi** vorbească.’

Mi-l imaginasem pe maior în jurul a cincizeci de ani, gras, bondoc, cu chelie

.Era exact contrariul. înalt, brunet, cu o chică bogată, Mai ales nu puteam spune despre el că e bătrîn şi gras. Părea distins, sportiv şi permanent preocupat de rezolvarea unei probleme grave. Nu făcea impresia unui tip prea comunicativ. Aşa am crezut la prima vedere, deşi, peste cîteva clipe, aveam să mă conving că mă înşelasem. Era un ins vorbăreţ, familiar, dar nu lipsit de politeţe. Tocmai termina o convorbire telefonică.

Ridică privirile spre mine zîmbind şi îmi făcu semn să şed.

— Da, chiar acum... O să-i comunic eu... în ordine! Aşează receptorul în furcă şi se întoarse lăsîndu-mă să-i văd faţa. Va să zică dumneata ! Am discutat aseară cu procurorul Bunea asupra cazului Aldan. Nu prea merg lucrurile, nu ţi se pare ?

— N-aş putea spune că merg strălucit, dar nici... Am impresia că se bate prea mult pe loc, că afacerea trenează. Prea umblăm cu mănuşi. Nu vrem să deranjăm pe np meni, nu vrem să supărăm...

— îmi pare bine că măcar dumneata eşti mai energic. Sînt de acord că se cam tărăgănează. Părerea mea e ca nu acţionezi de fel greşit. Ultimele iniţiative m-au făcut să cred că te afli pe drumul cel bun... Aş avea de făcut doar o observaţie. Dacă te-ai putea abţine să mai superi fetele şi să fii mai politicos cu străinii. Pe domnul Claudesco îl avem în evidenţă. E într-adevăr un tip bizâr, dar nu trebuie să uităm că, în activitatea profesională pe care o desfăşoară la noi, ne este de un real folos. Nu vreau să mă înţelegi greşit! Asta nu înseamnă că vreau să-ţi pun anumite limite. Continuă-ţi nestingherit inves* tigaţiile. Şi... pentru că vorba multă e sărăcia omului, îţi

. urez succes.

îmi întinse mîna

.—' A ? Era să uit, se iovi ca un copil cu degetele peste - frunte, ca şi cum ar fi fost gata să comită o importantă omisiune. Cînd ai intrat dumneata, tocmai vorbeam la telefon cu căpitanul Avramescu. Zicea că a uitat să-ţi comunice, îl rugase şeful dumitale de la „Zorii noi”, după cîte am înţeles e nevoie de un reportaj despre rolul tînă- rului inginer în producţie. Ţi-aş sugera să iei ca model pe unul din uzina unde a lucrat Aldan. Tot ai dumneata prieteni acolo. Ce zici ?

— Dacă trebuie...

— Important e că ai putea afla cu această ocazie lucruri interesante. Asta e o părere ! Depinde cum le vei cerne, cum le vei privi. Dar iartă-mă. Te învăţ eu pe dumneata gazetărie ?!...

Ieşind de la maior, nu puteam scăpa de impresia că vocea lui îmi era cunoscută de mai înainte. O mai auzisem undeva. Dar unde oare ? Probabil, face şi asta parte din halucinaţiile mele din ultimul timp. Dacă am vizuale, dc ce n-aş avea şi auditive ?

Am iuţit pasul, amintindu-mi că intenţionasem să trec şi pe la procurorul Mitran

Bunea.

MĂRTURII NEAŞTEPTATE

Deodată, îmi veni altă idee. Tocmai se apropia un taxi, a cărui indicaţie „Liber“ o zăream de departe. I-am făcut semn, sa oprească.

— La „Halba de Cristal”, te rog !

*

La numai un sfert de oră după plecarea de la maiorul Dănilă, intram în faimosul local .Amintirile proaspete încă şi neplăcute, de aici, nu-mi provocară nici o emoţie. Am observat doar că barmanul îmi zîmbeşte insinuant.

Am trecut fără să-i acord vreo atenţie şi m-am aşezat la o masă tocmai în capătul celălalt al salonului. Nu erau prea mulţi clienţi şi chelnerul veni destul de repede.

Se purta^ ostentativ de amabil, ceea ce m-a făcut să presupun că, după incident, găsise şi ceilalţi cinci lei pe masă. Dar eu m-am făcut că plouă şi ne comportarăm ca doi necunoscuţi.

I-am atras atenţia că masa era murdară şi, în timp ce; o ştergea, i-am cerut obişnuita halbă cu bere.

Constatînd că nici unul dintre cei care m-ar interesa nu se afla în cîrciumă, am băut berea şi am repetat gestul cu banii.

Spre marea-mi surprindere, afară mă izbesc de namila care cu o zi înainte mă luase de guler şi care acum, foarte politicos, mi se adresă înclinîndu-se :

— Atît de repede ? Chiar voiam sa vă spun că probabil în cursul serii va veni pe la noi Persoana care vă, interesează.

— Mă interesează mai multe persoane.

— Eu credeam că numai „împăratul”, la el m-am referit...

-— Mulţumesc, am lăsat banii pe masă.

M-am îndreptat spre uzina în care devenisem un musafir obişnuit. Aici lucrau Gabriela Tudose, Petre Cioran,* loanid Varga ; prietenii mei de acum şi foşti prieteni şi colaboratori ai lui Aldan.

Nimerisem cum nu se putea mai bine. Oamenii erau adunaţi în vederea unei şedinţe. Din treizeci convocaţi.

lipseau doar patru. Convocatorul era pe masa şi, in dreptul fiecăruia din cei patru, era^ cîte un A.M., adică „absent motivat*. Ceea ce mă miră fu faptul că un asemenea A.M. era şi în dreptul numelui Cioran Petre.

Aproape toţi ceilalţi douăzeci şi şase se aflau adunaţi şi fiecare şedea pe cîte un scaun.

Sala era a bibliotecii clubului. Deocamdată, pe lingă masa prezidiumului se învîrtea Gabriela Tudose, care-mi păru foarte agitată.

Se aşeza, se ridica, şoptea ceva la urechea unuia, ieşea afară, revenea. Părea secretara sau organizatoarea principală a şedinţei.

La ordinea de zi fusese înscris un singur punct: „Constituirea clubului tehnic al tinerilor ingineri din uzina Hidromatica*.

Scopul era stimularea activităţii de cercetare ştiinţifica în rîndurile acestei categorii. Le citisem cu vreo două luni înainte proiectul de statut şi îl cunoşteam.

Putea deveni membru al clubului inginerul care avea cel puţin o inovaţie sau o raţionalizare realizată. în subsidiar erau admişi, însă, şi cei care aveau doar preocuparea de a realiza ceva legat de îmbunătăţirea fluxului tehnologic sau organizarea ştiinţifică a producţiei.

în sfîrşit şedinţa se deschise şi se desfăşura grăbit, în- tr-o stare de tensiune generală, pc care nu o puteam înţelege.

înscrierile la discuţii, deşi surprinzător de multe, mulţî se înscriau numai pentru a figura în procesul verbal, nu avură darul să risipească încordarea şi proasta dispoziţie generală. Aceasta nu dispăru nici chiar atunci cînd luă cuvîntul un tip ă la Caţavencu. Critica aspru conducerea uzinei care, chipurile, făcuse din ei nişte „simpli conţo- pişti” cărora nu le mai lipsea decît gustarea dichisită de

/la ora zece, cum se exprimase el. Am remarcat, însă, el nu zîmbeşte nimeni.

loţi erau absenţi, parcă urmăriţi de o teamă necunoscută ce plana asupra capetelor lor şi majoritatea, observa seni, întorceau privirile spre intrare mereu.

loanid Varga stătea cel mai aproape de ieşire şi era de °. P^{a}l°^{ar}e aproape cadaverică, avînd în privirilc- rătăcite o teroare care se amplifică şi mai mult în clipa cînd fu ales în prezidiu.

Numele său era rostit foarte des, elogiindu-i-se cal» tăţile profesionale, spiritul de înaltă ţinută morală, d< colegialitate. Observam că fiecare referire la aceste lucruri îl

atingea ca o lovitură de bici.

La sfîrşit fusese oarecum criticat. Se ştia doar că lucrase cu prietenul său, strălucitul inginer Mihai Aldan, la o invenţie de mare interes pentru uzină. Vorbitorul care abordase această problemă arătă că le fuseseră alocate fonduri substanţiale, fuseseră trimişi pe rînd în străinătate pentru documentare ; după cîte ştia el, erau avansaţi cu proiectele în asemenea stadiu, că urmau să mai facă doar efortul final pentru a atinge ţinta.

Deşi nu acesta era obiectul discuţiilor îmi dădeam seama că inginerul Varga Ioanid, prin abandonarea inovaţiei la care lucrase cu Aldan^stîrnise o nedumerire colectivă.

înţelegeau cu toţii că fusese lovit de pierderea irepara rabilă şi neaşteptată a prietenului şi colaboratorului său P[ar]^ în acelaşi timp, erau convinşi că tocmai memoria dispărutului îl obliga să reia munca la inovaţie.

Acestor raţionamente, Ioanid Varga le opunea întot* deauna o formulă, stereotipă, devenită plictisitoare ţ într-un fel enervantă, prin lipsa ei de substanţă :

— Faceţi ce vreţi t Pe mine, însă, vă rog să mă înţele geţi : nu mai am puterea s-o iau de la capăt. Mai ales că
planurile invenţiei au dispărut împreună cu valiza lăsată de Mihai la hotel.

Deci, toată discuţia fusese zadarnică.

în sfîrşit, şedinţa se termină. Toţi se risipiră pe la treburile lor. în sală mai rămăsese doar Gabriela Tudose.

M-am apropiat de ea :

— De ce nu insistaţi mai mult ? Dumneata, cel puţin, n-ai scos un cuvînt. De ce ? Eşti atît de convinsă că a renunţat pentru totdeauna ?

Gabriela ridică spre mine privirea tristă, dar nu plină de reproşul la care mă aşteptam. Avea un aer absent şi mi se părea că nu percepuse sensul celor spuse.

Fără să scoată un cuvînt, se îndreptă spre geam. Se fumase mult şi credeam că vrea să-l deschidă.

O urmăream cu o bizară curiozitate şi, de ce să nu recunosc, amuzat.

Ştiam că dacă nu mă ura – şi nu avea un motiv anume – cel puţin ma privea cu superioritate. Un intrus care, neavînd ce face, se băgase în povestea cu Aldan şi voia să i se bage şi ei în suflet. Eram gata să pariez că astea-i sînt gîndurile. în faţa ei nu puteam fi decît un ' inovat. Insistenţele mele îi redeschiseseră o rană, îi răscoliseră nişte amintiri pe care ea fusese pe cale să le uite.

Stătea în faţa ferestrei. Fie că se răzgîndise, fie că uitase că a vrut s-o deschidă.

— Ţî-e rau ? întrebarea mea a sunat strident. Pînă şi eu am avut senzaţia stranie că nu eu am pus-o. De fapt, fusese o intervenţie mecanică, un fel de reacţie a subconştientului, faţă de o realitate care începea să-mi depăşească sistemele logicii. Efectul ei fu cu atît mai neaşteptat. Gabriela se întoarse brusc şi aproape că alergă spre mine. Sunetul paşilor ce o apropiau se năştea departe de fiinţa ei de sînge şi de carne. O priveam extaziat. Părea
un heruvim de fantezie suprarealistă, desprins dintr-o icoană.

Peste cîteva secunde, heruvimul îşi lăsa fruntea pc umărul meu şi glasul îi suna aproape de urechea mea, plin de o durere, ce mă făcu să tresar :

— L-au arestat pe Cioran ! Ştiu că-l poţi ajuta... Nu-i vinovat cu nimic, crede-mă ! Ridică ochii înlăcrimaţi spre mine şi, văzîndu-mi probabil uimirea, adăugă : aseară pe la ora unsprezece...

Plînsul ei era înăuntru. Doar în răstimpuri răzbateai în afară ca o pală de vînt.

Abia în clipa aceea înţelegeam atmosfera ciudată care dominase şedinţa.

URMELE NU DISPAR IN PĂDURE

Pregătindu-mă să plec spre „Halba de Cristal[1]' mă mai chinuia încă întrebarea :

Pentru ce tocmai namila, bruta care mă luase de guler ca pe un oarecare derbedeu, se simţise acum dator să ma informeze de venirea lui Franz losef în local ? Să fie oare numai dorinţa de a se reabilita în ochii mei, după ce-şi dăduse seama că o făcuse de oaie ?

De fapt, ce rost are să bat la uşi deschise ? Bine că s-a simţit şi mi-a înlesnit întîlnirea cu nebunul.

Acesta, pe cît de răsunător îi era numele, pe atît de greu putea fi găsit. Dormea unde-nopta. îşi avea cuiburile lui greu de găsit.

Unul dintre acestea era şi pivniţa unei case din preajm
astadionului. Numai că toate încercările melc de a-l vizita incognito dăduseră greş.

Aveam deci motive să fiu satisfăcut de informaţia binevoitoare a chelnerului. Mă hotărîsem să ajung la local pe jos- şi tot drumul am fost bine dispus, chiar vesel, aş putea spune.

Intrat în cîrciumă, m-am instalat într-unul din cele mai retrase locuri. L'n colţ şi pe jumătate ascuns, de o coloană. Constatam cu surprindere că are o nebănuită „valoare strategică". Puteam ţine sub observaţie intrarea în local fără să fiu zărit.

Exact în acel moment îşi făcu apariţia un individ bine legat care, fără să privească înlături, trecu printre mese. Se vedea cît de colo că nu-i convenea un loc în prim plan. îl comparam cu o pasăre de noapte pe care lumina unei lanterne o surprinde pîndindu-şi prada şi e silită s-o zbughească în altă parte.

Urmărindu-i mersul, îmi făcu impresia că e beat. Mergea clătinîndu-se uşor şi, după atitudinile celor doi de la bar, care discutau despre el, era clar că şi lor le făcea aceeaşi impresie.

Chelnerul se şi îndrepta spre masa lui. Dacă era într- adevăr beat, nu avea voie să-l servească. Spre mirarea lui, omul era absolut treaz. Părea istovit de un efort uriaş.

L-am auzit comandînd cu voce fermă :

— Dă-mi te rog o sticlă cu sifon. Şi, fiindcă băiatul nu se mişca să execute comanda, continuînd să-l privească oarecum curios, străinul se întoarse intrigat şi repetă :

— Am cerut un sifon sau poate ai ceva-n urechi ? !

— Ba nu, dar credeam că...

—• Nu trebuie să crezi nimic, ci să auzi ! Nu mai doresc nimic altceva. Deocamdată.

Chelnerul reveni după cîteva clipe. îi puse pe masă sifonul cerut şi un pahar.

întors lîngă bar, comenta cu barmanul. Priveau amîndoi fără sfială spre necunoscut. După cîte îşi aminteau, nu mai călcase prin acest local.

Tipul agită sifonul cu o dexteritate neobişnuită, apoi, de la înălţime, dădu drumul jetului de apă gazoasă în pahar. După ce-l umplu pe jumătate, puse sticla la o parte şi, ridicînd paharul în lumină, îl privi îndelung în- vîrtindu-l între degete. Abia după aceea îl duse la buze şi sorbi.

Făcuse totul cu gesturi de ritual şi nu înghiţi apa, decît după ce o purtă prin gură, aşa cum fac marii degustători de vinuri. Auzisem şi eu că în urma unui asemenea gest se spune cu precizie specia, recolta, concentraţia de alcool şi celelalte atribute ale vinului respectiv. Dar la sifon ?...

Individul mă distra. Dar, între timp – ieşise din transă şi nu mai părea interesant. M-am întors din nou spre intrare.

„Numărul de divertisment", cum etichetasem chestia cu sifonul, mă cam făcuse să uit pe ce lume trăiesc şi apariţia nebunului Franz losef în cadrul uşii a constituit o surpriză.

Mă gîndeam să-l las să se aşeze şi să-l abordez cu multă blîndeţe, eventual cucerindu-l cu un şnaps. Dar „împăratul" nu făcu nici doi paşi peste prag şi se opri. Cu acele priviri specifice paranoicilor complexaţi, în care se oglindeşte într-una o teroare fără sens, privea în jur.

Lua mutrele la rînd. Probabil îl apăsau marile şi imperialele griji şi, această postură, dădea impresia ca îşi caută pe unul din dregătorii şi sfetnicii săi în vederea rezolvării cine ştie căror treburi de stat

.îl studiam cu multă atenţie aşa că nu-mi scăpă şocul în clipa cînd privirile îi căzură asupra degustătorului de sifon. Groaza din ele atinse paroxismul şi, aşa împietrit cum rămăsese, cu trăsăturile adînc săpate în obrazul înţepenit, părea o bizară statuie de slujitor al infernului. Dar imobilitatea aceea completă, provocată de amplificarea groazei, dură doar cîteva clipe. în momentul cînd şi degustătorul ridică ochii observîndu-l, nebunul, cu o iuţeală de neconceput pentru mersul său nătîng şi dezlînat, făcu stînga-mprejur şi o tuli pe uşă ca fugărit de strigoi.

Degustătorul, adineaori atît de obosit şi molîu, scoase fulgerător o monedă, o trînti pe masă pentru a-l face pe chelner atent că achitase şi, cu iuţeală de care nu l-ai fi crezut capabil, se repezi pe urmele nebunului.

Fără să mă gîndesc la ceva anume, fără un scop precis, m-am ridicat luîndu-niă după ei.

în stradă, degustătorul se opri. Ciuli urechile, privi în ambele părţi şi îşi reluă goana

în direcţia din care se auzeau paşii sacadaţi pe care nebunul îi bătea în liniştea nopţii, lovind asfaltul cu bocancii săi potcoviţi.

Era ca o scenă cu nebuni scăpaţi dintr-un ospiciu.

Degustătorul alerga în faţa mea la douăzeci de paşi, iar eu căutam cu privirea un poliţist dintre acei care, atunci cînd nu ai nevoie, îţi ies în cale la fiecare pas.

Cu destulă greutate am dat peste un agent de circulaţie, care tocmai ieşise din schimb.

înţelegînd, mai mult din gesturile mele, că e vorba de ceva grav şi, uitînd toate regulamentele, începu să alerge şi el alături de mine.

Cursa începuse să mă obosească, iar miliţianul, cu forţe proaspete, reuşi să mă depăşească uşor.

Auzind paşi în urma, am întors capul şi am observat că după mine mai aleargă şi un chelner de la „Halba de
Cristal". Probabil numai din curiozitate. Eram acum cinci oameni angajaţi intr-un veritabil maraton.

Abia mai zăream în depărtare şi numai din cînd în cînd spatele aplecat al „degustătorului" care continua cursa cu ultimele puteri.

Agentul de circulaţie mă dezolă. Obosise mai repede decît prevedeam şi la un moment dat se opri. Eram gata să-i arunc o replică usturătoare dar mi-am dat seama, apropiindu-mă de el, că meştereşte ceva la o cutie mică dreptunghiulară. Era un emiţător de radio pe care, am remarcat cu surprindere, agentul îl folosea cu destulă abilitate. Cînd am ajuns lîngă el era în plină activitate de emisie-recepţie :

— Ascultă mă... A, tu eşti de serviciu, Cerneag ?

Probabil că răspunsul afirmativ, îl bucură. Trecu la indicarea datelor necesare asupra traseului...

•— Maşina de serviciu, perfect! închise aparatul şi relua cursa cu ceva mai multă vioiciune. Făceam evidente eforturi pentru a mă ţine numai cîţiva paşi în urma lui. Degustătorul pierduse destul teren.

L-am văzut privind peste umăr şi am înţeles că îşi dă seama, poate pentru întîia oară, că în spatele său mai aleargă cineva.

Fugea aplecat în faţă şi, făcînd apel la ultimele-i puteri, luă iar avans.

Ajuns lîngă o grădină cu poarta larg deschisă, profită de moment şi se făcu nevăzut.

Agentul nu avea nici o armă asupra sa. L-am văzut oprindu-se neputincios. M-am gîndit să-l ajut cu cîteva explicaţii mai riguroase.

— Cerneag îţi va confirma, individul e urmărit de miliţie.

— Degeaba. Nu-l mai pot urma, îmi răspunse gîfîind
.La capătul grădinii începe pădurea. Aşa că... trebuie să-l lăsăm dracului !

— Bine... Eu îl voi aştepta pe Cerneag. I-am mulţumit şi, salutîndu-l, mă pregăteam să abordez panta străzii. Dar au fost suficienţi o sută de metri, ca să-mi văd efortul răsplătit. în faţa mea, prăbuşit pe caldarîm, probabil leşinat, Franz losef.

încă eram aplecat asupra lui, cînd I.M.S.-ul de serviciu opri în mijlocul străzii în dreptul nostru. Din el coborî Cerneag. Ajutat de şofer, îl urcă pe nebun în maşină.

— îl ducem la spitalul de neurologie.

— Da ? ! De ce ? !...

— Nu găsiţi că e cel mai potrivit procedeu ? Aşa va fi mai bine şi pentru el şi pentru noi.

— Da, într-adevăr! Iartă-mă. Sînt de-a dreptul frînt... Mă duc să mă culc... Vorbim mîine.

— Pe tipul care l-a fugărit pe „împărat" spuneţi că nu l-aţi mai văzut niciodată ?

— Nu. O mutră absolut necunoscută... Şi la „Halba de Cristal" intra pentru întîia oară.

— Buun ! O să-i dăm noi de urme. Pădurea este – în această privinţă – cel mai bun aliat al vînăto- rilor. Pămîntul ei umed le păstrează urmele proaspete.

★

— Nu domnule, nu l-am văzut niciodată pe la noi, îmi spune barmanul, care de astă dată era cu mine de o amabilitate de care aproape mă jenam.

— Jane ! strigă el la ospătarul cu care avusesem incidentul.

— Marchez ceva pentru domnul ? întrebă acesta apropiindu-se.

•— Nu. Spune-mi l-ai mai văzut vreodată pe „sifonatul” ăla, de aseară ?

— Care l-a alergat pe împărat ?... Nu ! Cel puţin în trei ani, de cînd lucrez aici. în tura mea n-a călcat în local.

— Dacă nu-şi aminteşte Jan de el, înseamnă că... Ăstuia... nu-i scapă nici o mutră ! – mi se adresă barmanul.

Şi totuşi – nu m-am putut abţine – incidentul cu mine, se pare a-l fi dat cu totul uitării.

— Bine. Să zicem că de mutră nu-ţi aminteşti, dar nu ţi s-a părut că seamănă cu cineva, mai ales la voce ?... Am încercat să mai stărui pe lîngă Jan.

— Nu domnule 1 De fapt, pe noi ne interesează serviciul. Să fie clientul mulţumit... în rest... îmi pare rău...

— Te-am întrebat, fiindcă mi s-a părut că ar fi una şi aceeaşi persoană cu tipul care în seara aceea stătuse la aceeaşi masă cu Franz loscf.

■— Atunci cînd aţi ieşit dumneavoastră...

— Da, atunci cînd am ieşit fără să plătesc ; vorbă să fie.

— Scuzaţi şi dumneavoastră, domnule... Tipul ăla a fost la noi de cîteva ori, dar înainte de seara în care s-a-ntîmplat cu împăratul. De-atunci n-a mai deschis uşa localului.

— Aş mai vrea să te rog ceva.

— Orice, cu plăcere. Dacă se poate...

— Aş dori să ştiu dacă au fost spălate paharele de care s-au servit aseară clienţii.

— Paharele ?... S-au spălat, dar nu toate. Au mai rămas cîteva...

— Şi bineînţeles, nu poţi preciza dacă printre acestea rămase ar putea să fie şi cel al degustătorului de sifon

.— Nu domnule, sigur că nu aş putea... Mi-ar fi imposibil.

— Cam cîte au rămas nespălate şi unde se găsesc ?

— Poftiţi după mine.

Trecurăm după o draperie în spatele barului. într-un lighean îmi arătă vreo zece pahare.

— Iată în ce constă propriu-zis rugămintea mea. Aş vrea ca aceste pahare să nu mai fie atinse de nimeni. Va veni cineva de la miliţie să le ridice. Forma... Ori vă vor fi plătite, ori le veţi da cu împrumut, vom vedea noi.

A

— Părerea mea este că ai procedat exact cum trebuie, mă asigură Mitran Bunea, în biroul căruia mă aflam de cîteva minute.

— Mă scot din sărite ăştia de la miliţie.

— Mde !.” Ai dreptate. Maiorul Dănilă...

— S-a opus cumva ?...

— Nu, nu s-a opus. Amprentele au fost reproduse şi selecţionate. Cele ale ospătarilor au fost excluse după identificarea fiecăreia. Au mai rămas două asupra că-rora pluteşte incertitudinea. Maiorul a cam strîmbat din nas. A admis operaţia doar aşa... pentru a nu se opune. Auzi! „Detectivul nu pune întrebări!“...

— Cine spune asta ?

— Dănilă.

— Şi ce face – după părerea lui – detectivul ?

— Acţionează, zice el.

— Asta înseamnă că-i... A interoga nu înseamnă care va să zică a acţiona ? Mă rog ! îi voi face pe plac şi voi acţiona. De fapt, aş fi acţionat eu şi pînă acum, dar de fiecare dată m-am împiedicat de ei. în tot cazul, din clipa aceasta declar război nu numai asasinului sau asasinilor, ci şi lor

.— Ce-ţi mai trăsneşte prin minte ? Procurorul se opri din plimbarea care-l apucase de vreo zece minute.

— Ce-mi trăsneşte ! Ei încurcă totul. L-aş lua pe Avramescu de gît şi l-aş strînge pînă i-ar ieşi ochii.

— Ce ţi-a făcut...

— L-aş întreba eu ce mi-a făcut! De ce s-a apucat să-l aresteze pe inginerul Petre Cioran ? Cu ce scop a făcut-o, deşteptul ? Doar afirmă şi-acum că omul e nevinovat şi... Dracu să-i mai înţeleagă ! sau poate eşti şi tu de părere că m-am băgat în povestea asta numai ca să-ncurc ?

— Nu vorbi prostii! Ai realizat cîteva lucruri remarcabile. Şi Avramescu e de aceeaşi

părere. Ba chiar şi Dănilă. „

— Aşaaa ! Atunci am să mă duc la ei să le prezint omagiile mele pentru măgulitoarele păreri.

— Te vei duce, dar nu pentru asta. Nu fiindcă i-ar supăra faptul... Dar să lăsăm copilăriile! Trebuie să mergi să studiezi o declaraţie interesantă. După opinia mea foarte importantă chiar.

între vila unde se afla miliţia şi procuratură e o distanţă apreciabilă, fiind plasate la două extremităţi opuse ale oraşului.

— De la una la cealaltă, faci circa douăzeci de minute cu autobuzul.

în vila criminaliştilor, primul care mă întîmpină fu Cerneag. Tocmai ieşea din biroul lui Avramescu, purtînd la subsuoară un dosar voluminos.

Mă salută şi îmi făcu semn că pot să intru.

— Bine-ai venit, pierdutule ! Te-am aşteptat ieri toată ziua. Tocmai eram pe cale să dezertez, mă întîmpină Avramescu. Nu observi nimic aici

?- în afară de lipsa perdelelor de la ferestre...

— Asta c ! Şi trezi că un anchetator poate lucra sau măcar rămîne într-un birou ca ăsta ? Perdelele au mai mare însemnătate decît abilitatea anchetatorului. **Ele** creează ambianţa : dau biroului un aer familiar, intim. Cel care intră, indiferent în ce calitate, se simte îmbiat la confidenţe. Or, noi avem nevoie de anumite confesiuni. Este fapt ştiut ca majoritatea criminalilor sînt oameni sensibili. Reacţiile lor la mediu sînt prompte...

— Hai, termină. Eşti capabil să-mi transformi nişte nenorocite perdele de nylon în autentici criminalişti. **Ce** se mai aude cu inginerul Cioran ?

— Ai venit să iscodeşti ? Sînt secrete de serviciu, tovarăşe !

— Ştiu !... Mă interesează doar declaraţia lui de sinteză.

— Eu mi-am exprimat părerea şi rămîn la ea. Sînt convins că omul e nevinovat.

— Ştiu asta. De-aceea am şi fost intrigat ca l-ai arestat.

— Nu-i o arestare propriu-zisă, ci o reţinere în vederea cercetărilor, în cadrul legii şi cu aprobarea de rigoare a procuraturii. Mă interesează mai mult reacţiile provocate de arestarea lui, decît rezultatul interogatoriului.

— înseamnă că ai de gînd să-l pui în libertate cît de curînd.

-— Aproape ai ghicit, uite pe masă dosarul lui. **Te** las. Am o şedinţă cu maiorul Dănilă.

— Cu atît mai bine ! Spune-mi ce fac dacă termin.

— Nimic. Adică, ce vrei ! Ieşi, mă aştepţi ; cum **îţi** doreşte inima.

— Mă referam la uşă ; rămîne descuiată, o...

— Da, trebuie să vină Cerneag în cîteva minute. **V**

arepara sistemele de comunicaţii şi semnalizare. S-au dea fectat. E vorba de astea patru butoane.

M-am aplecat peste birou. Pe o mică placă, în prelunl girea primului sertar din dreapta, văzui patru butoan® dc culori diferite.

■— Alarmă, chemarea plantonului, arestul, ocupai, H enumera el explicativ.

■— în afară de „chemarea plantonului", pe celelalti® nu le prea pricep.

— „Alarmă", în caz de atac neprevăzut din partel infractorului anchetat. „Arestul*[1], după terminarea ani chetei. Chem să vină să-l conducă în celulă. „Ocupat*® este becul pe care l-ai văzut la uşă, deasupra cadrului® afară pe culoar.

— De asta am observat eu la unele uşi arzînd luminJ iar la altele nu ?

•— Cînd e aprins, înseamnă că eşti prezent şi ocupat. Cînd nu, poate să se convingă cine vrea dacă eşti sau nu prezent; intrarea e permisă.

— Ce ţi-e şi cu tehnica, domnule ! Mulţumesc pentru explicaţii. Dacă ajung vreodată în vreo situaţie precară, cel puţin să ştiu cum să-l iau pe anchetator înainte de a pune mâna pe butonul de alarmă.

— Zi mai bine „doamne fereşte** – vorba marxistului – cum se spune. Spor la treabă! mai adăuga Avramescu şi ieşi.

Dosarul pe carc-l aveam în faţă nu era prea voluminos Pe lîngă fişa personală a arestatului, o adevărată biografie, mai avea douăzeci şi opt de file, rezultatul a cine interogatorii ; întrebare-răspuns, întrebare-răspuns. Acestea erau numite impropriu declaraţii.

Unele dintre întrebări erau de-a dreptul stupide. Mi se păreau a nu avea nici un fel de legătură cu obiectul anchetei. Spre exemplu :

— Ce părere aveţi despre Mihai Aldan, ca om ?

Deşi îmi era prieten, deci eram destul de apropiaţl, pentru mine Aldan a constituit o adevărată enigmă. Ori de cîte ori aveam impresia că am descoperit o cale spr^ viaţa lui interioară, foarte curînd îmi dădeam seama că mă înşelasem.

— Puteţi fi mai explicit ?

-- Da. De exemplu, din punctul de vedere al banilor, Aldan părea, dacă nu un avar, cel puţin un om cu baiere la pungă. Cu toate acestea, era gata oricînd să dea oricărui fals cerşetor un obol substanţial.

- Ce înţelegeţi prin fals cerşetor ?.... şi exemple dacă puteţi oferi.

— Toţi cei care cerşesc sînt, după părerea mea, falşi cerşetori. Fiecare se bucură doar de un sprijin social, de un ajutor. Practic n-ar trebui să avem asemenea exemplare umane.

Cunoşteam, de exemplu, un beţiv inveterat care cerşea să aibă cu ce să-şi plătească băutura. I-am atras atenţia lui Mihai asupra lui, fiindcă, ori de cîte ori îl întîlneam, ii dădea cel puţin cinci lei. Aldan mi-a răspuns că asta nu are importanţă. Pretindea că un bunic al său, foarte înţelept şi „foarte om** îl povăţuise : „celor care întind mina, trebuie să le dai, indiferent cine ar fi şi cu ce scop ar face-o". Dar un om care ajunge să cerşească, mai ales cînd la aceasta nu-l împing nevoi stricte ale vieţii, este un decăzut din demnitatea umană.

— Cunoaşteţi cuţitul cu mîner de corn de cerb, pe carc-l poseda Aldan ?

— Da. îl arăta oricui. Chiar se mîndrea cu el.

— Aţi mai văzut la cineva un asemenea cuţit.

— Nu-mi amintesc să mai fi văzut undeva. (Anchetatul a ezitat înainte de a da acest răspuns). Era menţionat •u paranteză.—. Dumneavoastră nu aţi avut niciodată o astfel (ărmă ?

■— Armă ?

— Să zicem cuţit, dacă vă deranjează termenul.

— Nu ! Eu n-am avut aşa ceva. Ezitarea a fost / mai marcantă.

— Cunoaşteţi cumva pe artizanul care a făurit cuţittţ lui Aldan şi care locuieşte pe strada Copernic la mimări unsprezece ?

— Nu. Mihai mi-a spus că l-a cumpărat cu un pri destul de mare. Dar... de unde, nu ştiam.

Ajungînd aici cu lectura, aveam tocmai ce mă inu resa. Adresa artizanului. Mă mira mult negarea li Cioran referitoare la cuţit. loanid Varga îmi spusese c Cioran avea unul la fel. Slabi mai sînt şi criminalişt ăştia oficiali ! înseamnă că Avramescu habar n-are c Cioran....

Intră Cerneag.

— Dacă doriţi, vă duc cu maşina. Am treabă-n ora;

•— Ai venit la ţanc. Tocmai mă pregăteam să plec

— Aşteptaţi cîteva clipe pînă iau semnătura de 1 maior !... Le spun că plecaţi ?

-— Nu, nu-i nevoie ! Discutăm noi pe drum. Vreau s te rog ceva.

— Am înţeles... Vin îndată.

— Ştii cumva pe unde se află strada Copernic ? l-at întrebat pe Cerneag în vreme ce alergam cu automobili spre centru.

— Da, cum să nu ?! E aproape de abator ; o ulicioar mizerabilă care n-a intrat în atenţia edililor pînă acurr De ce mă-ntrebaţi ?

— Mă gîndeam că ai putea să mă ajuţi într-o chestie. Tot n-ai un orar strict...

— Cum să nu ? Vă duc cu plăcere unde doriţi.

— Am motive să te rog asta... Vreau să fiu văzut, de cel pe care intenţionez a-l vizita, coborînd dintr-o maşină a miliţiei, avînd la volan un miliţian în uniformă...

— De ce nu l-aţi rugat pe tovarăşul căpitan Avramescu ? Sînt sigur că v-ar fi servit cu plăcere şi oficial.

— Ştiu, dar n-am vrut s-o fac... De aceea te-aş ruga să păstrezi chiar tăcere asupra incursiunii noastre.

— Intîrziaţi mult ?

— Maximum jumătate de oră. Sper să termin chiar mai repede.

După ce cotirăm pe mai multe străduţe înguste, intrarăm în strada Copernic.

Se mai ghiceau doar vag urmele unui fost pavaj ; era complet desfundată. Casele erau rare şi dărăpănate. Găsirăm numărul unsprezece cu destulă uşurinţa, dar...

Era o dărîmătură mizerabilă. Greu ţi-ai fi putut imagina că cineva era în stare să locuiască acolo.

— Aici nu cred că există locatari, zice Cerneag.

— La asta mă gîndeam şi eu. Totuşi... asta-i adresa !

Erau doar cîţiva pereţi pe jumătate în picioare. Restul dărîmat totul.

Am obervat, însă, un gen de subsol, o gaură în care sc vedea o fereastră întreagă. Ba era chiar împodobită cu o muşcată în ghiveci şi o perdeluţă de stambă.

Groapa cu fereastră se afla în dreapta fostei scări de la intrarea de odinioară. Acum pe unde s-o fi intrînd ? ! [2]

Am luat o pietricică şi zvîrr... în fereastră. Aceasta se deschise repede. Am văzut chipul unui bătrîn, cu obrazul plin de încreţituri şi pielea pergamentată, care se străduia să privească spre mine, în sus.

— Bună ziua, moşule ! Nu curitva dumneata eşti Bd gorin Dumitru.

— EJ, în carne şi oase.

— Sînt de la miliţie şi vreau să vorbesc cu dumneata Pe unde se intră ?

— Ocoliţi ’mneavoastră zidul şi găsiţi scara ; vă ies e minten înainte.

Pătrundeam într-o încăpere, unde, dacă nu ar fi dom nit dezordinea, ar fi fost destul de plăcut, chiar.

— Luaţi loc ! Staţi încă... colea. îmi arătă un scaui cîrpit.

Moşul tremura şi îmi dădeam seama că nici boala ş nici bătrîneţea nu erau motivele acestor frisoane.

— Am venit la dumneata cu o treabă.

— Dar n-am furat nimic păcatele mele !

— Noi mai stăm de vorbă şi cu oamenii cinstiţi n-avem treabă chiar numai cu hoţii şi ucigaşii. Mai lu crezi, mai lucrezi ?...

— Vai de capul şi de zilele mele ! M-a lăsat vederea m-au lăsat şi puterile...

— Dar cîte un cuţit din ăla fain mai faci ?

— Nu mai fac domnişor ! N-am mai făcut... Cu aste ce-mi mai duc zilele. Pentru copii...

îmi arătă cîteva briceguţe cu plăselele de cositor îi formă de peşte.

— Da' din alea frumoase, de vînătoare ? N-ai ma făcut demult.

— Da!... Tare demult! Da' iacă mă şi jur; aic să mă calce dac-o fost material de furat!

Asta era va să zică ! Bătrînul tremura de teama *c* va fi învinuit că lucrase cu material şterpelit.

— Te cred, moşule ! Nu trebuie să te juri. îţi ma aminteşti cînd şi cui ai vândut ultimul cuţit cu mîne de corn de cerb ?

— Apoî... să tot fie trei ani, dacă nu şi mai bine !... Aveam două; cele din urmă. Le-am vîndut dintr-o dată la doi domnişori. N-aş fi voit să le dau. Le făcusem din lame de baionetă. Acestea, dreptu-i, le „împrumutasem" de la magazia de armătură în timpul războiului din şaişpe. Şi, cum îţi spun, le-aş fi ţinut, ştii cum îi omu, da' domnii ăia, atîta m-or tot rugat şi s-or ţinut de capu meu, că n-am mai putut. Nu m-o lăsat inima să-i refuzez. Şi mi-or dat şi zloţi buni pe ele.

— Da' cum de aflaseră tinerii că dumneata faci aşa ceva ?

— Asta nu ţi-oi putea spune, da pe mine mă cunoştea toată lumea, tot oraşul. Făcusem cuţite de aiste mai 'na- inte. N-aveam de unde şi cu ce face atîtea cîte mi se cercau ! Veneau unii să mă vadă cum lucrez, alţii m-or pozat, unii mă mai şi ajutau...

—• Şi tinerii de care vorbeşti au fost de mai multe ori la dumneata ?

— De bună seamă, veneau. Mai ales unu...

— Şi cum se numeau ?

— Stăi o ţîră domnişor că pe unu-l ştiu... Na ! minte slabă... îmi umblă pe limbă şi nu-i pot zice... Ci... Ci... Cioranu şi Petre. Amu îi injiner la o fabrică. Da celălalt... iacă să mă tai bucăţele şi să mă ţipi la cîni, tot nu ţi-oi pute' spune ?

— Da de Cioran eşti sigur ?

—- Sigur, da ! Da' ci s-o-ntîmplat ? S-o fi junghet careva cu cuţîtu meu ?

— Nu-i chiar sigur. Bănuim doar. Nu-ţi aminteşti, cumva, ce diferenţe existau între cele două cuţite ?... Vreun semn, ceva, după care să-l poţi cunoaşte pe unul de celălalt ?

— Tomna mă gîndeam să nu fie vo greşeală. Cuţiteleai'ste erau aşa de jemene : aşa sămănau unul cu hclăla că nici eu nu le puteam dichilini.

— Un mic semn, o greşeală de-a dumneata din lucn n-aveau ceva...

— Nimica ! Bag samă la mini-aţi vinit aşa să mă-x trebaţi, da eu hină nu pot ave ?".

— Sigur că nu. Doar nu vinzi cuţite ca să se ucid oamenii cu ele ? !

— Dreptu-i! Şi fiindcă tot aţi venit... Tot mă gîn deam să viu la meliţie să vă spun, că tare nu-mi pai lucru curat ce s-o fo...

— De ce te-ai oprit ? Spune-mi despre ce-i vorba < dacă e nevoie noi te vom ajuta.

— Iacă ce-i ! De-o vreme, vine pe la mine un domn Şi tare nu-mi place mie domnul aesta ! Aşa-i sticlea ochii de parcă .mă şi tem cîte-o dată. 3

— Ei, ce-i cu el, cum îl cheamă ?

— Eu, mă rog frumos, domnişor, stau aci şi n-au treabă cu nimi. Va să zică nu fac rău la nime, nu su păr pe cineva ; şi o duc greu !

— Tocmai voiam să te-ntreb : de ce nu te înscrii ţ dumneata la un azil ? De ce stai singur aici în dărîmă tura asta şi te chinuieşti ?

— Doamne apără ! Azil... Aţi vorovit una !' Chiţ aşa cum nu traba ! Cit mai am doua mîni. Doamne pă zeşte, nu m-aş duce, da vorba asta mi-o spune şi dom nul aesta.

— Ce vorbeşti, şi el te trimite la azil ?

~ – Nu mă^ rog ! da spune că-s tăt singur şi bătrîn ş că n-aş vre să viu la el şi aş ave tot ce-mi doreşte inimi Şi îngrijire şi tăt. Mă uit la el şi mă minunez că ce mii l-o putut ajiunje, pe-un aşa domn pentru un sărăntoc c mi-ş, ş-apăi odată-i zic : mie de muncă nu mi-o fost urî o viaţă întreagă. Aşe cum îs, tot nu m-ar lua locul
sşed. Ca, zău, îţi spun. Nu mi-ar fi haznă să mănînc pita dejeaba. Şi de-atunci mă tot

gîndesc întruna ce-l poati arde pe foaie pe-un domn ca aesta, di-un pricăjit ca Bo- gorin ? I-am şi zîs ! Da nu pre i-o fo la-ndemînă vorba

Zice : nu ştiu cum să-ţi explic ca să mă-nţelegi. în gîndu meu : tare prost mă sămăleşti, da' mai înţeleg şi eu cîte ceva. Şi zîce : Apăi, avusăi şi eu un tată ş-o murit ca vai de lume, că nu-l puteam ajuta pe vreama aceea, că şi eu eram tare amărît. Şi mi-o rămas aşa o părere de rău, iar dumneata sameni cu tata şi de asta. Da-ntrea- bă-mă crezutu-l-am ? Nici o ţîrucă ! Cine ştie ce gînduri are ? Şi de aceea m-am tot gîndit că n-ar fi rău să vă spun.

— Şi nu l-ai întrebat cum îl cheamă, unde locuieşte ?

— întrebat zău ia. Da' o zîs : asta nu-i interesant. Dacă nu accepţi... Adică pîn't ce nu primesc a vrut să zică.

— Şi a fost de multe ori la dumneata ?

— N-am sămălit, da' de cinci ori tot a fost.

— Ştii ce? vino mîine la miliţie şi caută-l pe căpitanul Avramescu. Să-ţi luăm o declaraţie.

— Dumneavoastră sînteţi ?

—• Nu, nu sînt eu. Dar âm să vorbesc eu cu el. Dumneata spui doar la poartă că vrei să mergi la căpitanul Avramescu. S-ar putea ca eu să lipsesc.

— Da. E bine aşa.

După ce am căzut la înţelegere cu bătrînul, mi-am luat rămas bun şi am plecat. M-am simţit obligat să-i împărtăşesc şi lui Cerneag cele aflate, sub titlu de con- lidenţe.

De ce-o fi negat Cioran, cu atîta înverşunare, că avusese cuţit ? • . '

5 – Asasinul coboară cintîn

dL-am părăsit pe Cerneag în centru să-ţi vadă de tre-l buri. M-ăm urcat într-un autobuz şi direct... la CioranB acasă.

Bătrîna lui gazda, o femeie destul de cumsecade, ma cunoştea. Cum mă văzu, începu să plîngă :

— Ce-i cu domnul inginer săracu ?...

— în cîteva zile va fi eliberat. **I**

— Credeţi ?

— Sînt sigur! L-am şi văzut. E bine sănătos. îţfl transmite şi dumitale cele mai bune urări. L-am intîlnitB în biroul căpitanului care anchetează şi care mi-e prie-B ten.

— Sărmanul domnu' inginer ! Şi aţi putut vorbi cui el? !

— Am rămas cîteva minute singuri. De asta am venit. Trebuie să caut o hîrtie în cameră la el, ca să-ij putem dovedi nevinovăţia.

— Doamne fereşte ! A căzut năpasta pe el; dar vi-l novat nu poate fi în nici un fel... Poftiţi!... E omul cel I mai bun şi mai... Intraţi 1 Pe mine mă rog să mă ier,| taţi; am rîntaşul pe foc.

— Face-ţi-vă treburile ; mă descurc eu.

în camera locuită de Cioran, domnea o ordine mcti-l culeasă. Am rămas cîteva clipe în mijlocul încăperii. **I** îmi atrase atenţia o comodă veche, cu patru sertare **1** mari.

Le-am încercat, erau descuiate. Am tras afară pe **I** primul. Cămăşi, batiste, cravate, ciorapi. Sub ele, o **I** trusă-compas, şcolărească, probabil de prin liceu. **1**

Nici următoarele două sertare nu-mi relevară mare | lucru. Eram' emoţionat, încordat şi la ultimul începu- **I** sem să$_4$şovăi, să cred zadarnică această investigaţie cam **I** necinstită.

ITotuşi, sub diferite obiecte de lenjerie, de pat, înfăşurat într-o bucată de mătase galbenă, găsii cuţitul! „Frumoasă piesă". îl băgai sub haină, înfigîndu-l în cingătoare şi ieşii.

— Aţi găsit-o ? mă întîmpină femeia care tocmai venea să intre.

— Nu, dar am găsit în schimb biletele de tren.

— Adică ? !...

— Au pe de data la care Petrică era plecat la Constanţa. Era ziua cînd s-a întîmplat...

— Are nevoie de un alibi ?h

— Da doamnă !

— Bme că le-aţi găsit ! Copia ordinului de serviciu o veţi' afla la arhivă la „Hidromatica", la uzină.

— Exact! Aveţi dreptate ! Cum de nu mi-a venit... Dar nu cred că va mai fi nevoie.

— Ba eu cred că da ! Am citit şi eu multe romane poliţiste şi mai pricep cîte ceva. Pe bilele nu scrie numele omului, dar pe ordinul de serviciu, da !

— Vă mulţumesc foarte mult. Aşa este, aveţi dreptate ! Voi fugi repede la uzină şi voi descoperi copia. Sărut mîna !...

*

Mă aflam de cîteva minute în biroul lui Avramescu. Mă asculta cu un interes vădit.

— Hm ! de ce-o fi declarat Cîoran că n-a avut în viaţa lui un astfel de cuţit ? se întrebă mai mult pe sine căpitanul. E clar că minte, dar de ce ?

— E nevinovat totuşi...

— Da, sînt sigur şi, pînă la urmă, îi voi da drumul. Cine crezi că era individul care l-a vizitat pe bătrîn ?

— în nici un caz Cioran, de vreme ce ultima vizită a avut loc ieri. Mai curînd „degustătorul de sifon “ ;

cel care l-a fugărit pe „împărat” pe stradă şi care, sirii sigur, e una şi aceeaşi persoană cu prietenul Gabrielei Tu- dose, respectiv „onorabilul domn” Michel Claudescol – Hm ! Ar fi o dezlegare prea simplă, dragul meu, Infractorii 'zilelor noastre au evoluat şi ei. Merg în pas cu secolul !...

— O fi! dar eu âm ferma convingere şi posed argumente ou care-ţi pot demonstra...

— Să ştii că uneori nu vorbesc numai faptele, aşa cum se crede în mod obişnuit! în cazul nostru, dt exemplu, dacă ar fi după ele, ar însemna să-l învinuiesc pe Cioran de cel puţin două crime ou premeditare. Mt refer la cuplul din parc. Expertiza a demonstrat ca plaga cauzatoare de moarte, la băiat, era făcută d< cuţitul cu pricina. Cum ucigaşul l-a înfipt pînă în plă- isele, s-a întipărit pe tegument şi capătul de la baza lamei. Sînt vizibile şi cu ochiul liber pe marginea plăgii. Asta înlătură orice dubiu care ar mai fi existat asupra identităţii cuţitului. Fiindcă-mi spui că bătrînul a lucrat toate cotele absolut identic, că nimeni nu le-ar fi putut distinge nici chiar el...

— Da, asta aşa e.

— Ei? Cine mai avea deci un cuţit la fel?

— Evident, numai Cioran, dar... Fire-ar să fie ! şi moşul mi-a şi spus chiar el că altele identice n-a mai făcut niciciînd.

— Ei vezi ?...

— Şi totuşi, eu cred că între „degustător” şi tipul care-l vizitează pe artizan există o legătură. Nu ţi-aş putea spune pe ce mă bazez, însă...

— O legătură poate exista şi între arestarea lui Cioran şi vizitele individului la bătrîn

.Înseamnă că îmi ascunzi ceva dacă faci asemenea afirmaţie. Nu-ţi voi arăta nici eu cuţitul ! Am luat această hotărîre în gînd şi am schimbat obiectul conversaţiei. Devenisem „foarte curios” să ştiu dacă echipa oraşului nostru avea sau nu şanse să se menţină în divizie. După două minute mă îndreptam spre uşă cu intenţia să mă retrag la culcare. Aveam presimţirea că se va petrece ceva important care mă tot încerca încă de dimineaţă.

BILET DE LA O NECUNOSCUTA

— Nicuşor, prinde-o ! Uite-o colo !... La colţ Nicuşor, uite-o !... Găina, Nicuşor, prinde-o !... Ai scăpat-o, prostule !...

Copilul făcu un salt, alunecă, căzu, făcu alt salt şi în cele din urmă dispăru după colţul cenuşiu al blocului din faţă.

Era pe înserat şi nu-mi dădeam bine seama ce se petrece. Abia după ce am fost aproape m-am lămurit. Nicuşor încolo, Nicuşor încoace, strigătele enorme şi fără sens, întretăiate de exclamaţii de ciudă, erau ale mamei; ale unei femei înalte şi grase, un fel de formă piramidală, tremurînd de frig într-un capot şleampăt.

încuraja pe copil, probabil al ei, iar acesta cu gesturi groteşti alerga după o găină. Plonja» aluneca pe zăpada-ngheţată, fără prea mult succes.

După unul din picioarele găinii se tîra un capăt de sfoară. Fusese probabil legată de vreun ţăruş şi scăpase, în peisajul necunoscut, găina nu mai ştia unde să se as-

«undă aşa că Nicuşor ieşi pini la urmă învingător şi **o** puse în • mîinile mamei sale, cu un gest **de** triumf. **Sa** apucă cu o mină de poalele capotului ei şi porniră amîndoi, dispărind în bloc.

Scena aceasta absurdă o văzusem cu vreo cîteva seri înainte venind spre casă şi devenise obsesivă. Mă enerva acum faptul că, deşi hotărisem s-o alung cu totul din

minte, răsărise din nou.

La enervarea şi agitaţia mea, mai contribuia un telefon, ce mi-l dăduse mai înainte un amic, fost coleg de liceu din L. şi care îmi comunicase vestea că Ema, una din marile mele pasiuni, se căsătoreşte cu Adam Ermi- loiu, o cunoştinţă comună, mai veche, un tip cam la vreo patruzeci şi cinci de ani, stomatolog şi despre care se spunea că ar învîrti afaceri grase.

Eram convins că era ceva adevărat în toate acestea. Avea omul maşină – un Fiat 1 800 —-, avea casă frumoasă, umbla elegant şi făcea excursii în străinătate.

Ema nu-l putuse suferi pe vremuri. Faptul că-l lua de soţ mă decepţiona.

Aveam o poftă nebună de băut, însă oboseala era mai puternică şi mă trăgea spre casă.

Intrînd, înainte de a urca scările, m-am oprit să mă uit, ca de obicei, în cutia de corespondenţă. Ştiam că e inutil. Nu aşteptam de nicăieri ; în ultima vreme nu mai scrisesem, dar...

Surpriză ! găsii un bilet adus... de vreun comisionar poate, fiindcă nu avea ştampilă... Nici măcar nu era într-un plic ; o foaie de hîrtie împăturită.

Am urcat repede şi, aşezîndu-mă într-un fotoliu, am desfăcut-o.

O caligrafie feminină aruncase pe petecul acela gălbui o înghesuială de litere minuscule, alandala, care mi se părură incapabile să-mi comunice mai mult decî tmi-ar fi putut spune o colonie de furnici înlemnite de surpriză, pe aceeaşi filă.

Reuşii totuşi să descifrez :

„Domnule N...

Dacă mă vei vizita la ora douăzeci, vei fi mai avantajat de cit dialogînd cu fantoma lui Mihai Aldan.

Nu-mi place să mă amestec în treburi care nu mă privesc, aşa cum ai dumneata obiceiul, dar sînt con- strînsă de împrejurări.

Caută pe Valentina, în Strada Cometei Nr. 18, Scara A, apartamentul nouă”.

Chiar dacă biletul era o glumă proastă, o încercare a cuiva de a mă face ridicol, mă atrăgea.

Dacă o găseam, dacă exista, merita să-i spun măcar cîteva să mă ţină minte! Nici nu mi-am scos pardesiul. Am ieşit, am încuiat şi mă miram că nu mai simt oboseala dinainte.

Am apăsat îndelung pe butonul soneriei. Minute întregi cred. Dincolo de uşă nici o mişcare.

Ceasul meu arata ora opt fix.

Lista locatarilor, expusă în hol, mă încredinţase că aiei exista o Valentină. în dreptul apartamentului nouă, indicat de bilet, scria clar: Valentina G.”

Am apăsat iar pe buton. Ţîrfitul de greiere dement ce se zbenguie îmi sfredelea timpanele, umplea spaţiul de dincolo de uşă, se revărsa în hol, urca, cobora.

Cele două uşi ale apartamentelor vecine se întredes- chiseră aproape simultan şi ieşiră două capete care aţintiră asupra mea priviri neprietenoase, apoi se retraseră.

Ca şi cum întâmplarea ar fi fost un semnal, de dincolo de uşă în faţa căreia aşteptam de mai multe minute, se auzi o voce destul de plăcută dar iritată

:— Intră-odată omule ! Ce tot suni, nu te-ai sătu- rat ? Cine eşti ? ■

— Sînt dintre cei chemaţi, am răspuns apăsînd pe clanţă.

Femeia pe care o văzui mă tratâ într-un chip ciudat. Nu prea dădea semne că mă bagă în seamă. Tolănită pe o canapea, citea mai departe, într-o poziţie... caraghioasă, dar nu inestetică : cu picioarele ridicate pe spătarul canapelei, ignorînd cu desăvîrşire faptul că i se desveliseră.

Să fi fost studiată oare neglijenţa aceasta vestimentară ? Avea trăsături frumoase şi feminitatea-i tulburătoare ar fi trebuit s-o scutească de asemenea poze.

Privind în jur, îmi dădui seama că se încadra perfect în ambianţă. Domnea pretutindeni o dezordine pitorească. Mobila era formată din piese frumoase, dar dispersate. Atitudinea-i ca şi mediul mă inhibau.

Stăteam înţepenit şi nu găseam curajul nici să îna-; intez, nici să mai rostesc vreun cuvînt. Nu s-ar fi potrivit nici unul din cele ce-mi treceau prin minte.

— E odihnitor, zise, în sfîrşit, zîmbind. Am înţeles' că se referea la poziţia ei dubioasă. Pentru noi femeile e chiar recomandabil !... Explicaţia oferită n-a fost capabilă să mă smulgă din starea în care mă aflam. îmi roteam ochii în jur cu suspiciune.

M-a surprins faptul că femeia îmi intuise gîndurile cu precizie :

— Ştiu ce-ţi umblă prin cap. Asta m-a primit cu' picioarele pe pereţi, urmărind cine ştie ce scopuri misterioase. Trebuie să fiu tare şi vigilent! în orice caz, începutul nu e rău de fel ? Aşa sînteţi toţi. Nimic nu poate trece la voi înaintea picioarelor frumoase ale unei femei.

A sărit sprintenă şi, fără tranziţie, ţinu să mă informeze :

— Aşteaptă ! mă duc să fac o cafea. Ieşi, sînt sigur, fără să fi luat seama la gestul meu de încur¨nţare. Păşea viguros, tradînd o sănătate robustă, de animal tînăr.

Reveni repede, oricum mai repede decît mă aşteptam.

— Eşti dansatoare ? am întrebat-o aproape fără să-mi dau seama.

— Mă cunoşti, care va să zică ?

— Pe cuvîntul meu că nu ! Am presupus aşa... după alură, mers.

— Mai puţin dansatoare şi mai mult cîntăreaţă la un bar de noapte. Na ! că-ţi vorbesc ca unui străin! Sînt angajata „Cameleonului". Am absolvit o şcoală de coregrafie, dar asta îmi foloseşte doar pentru a şti cum să mă mişc.

— Te pricepi într-adevăf!

Ea izbucni în rîs. Un rîs liber, limpede din care se întrerupse brusc.

Avea ca şi mine impresia că ne mai cunoscusem undeva, cîndva, dar nu-şi amintea unde.

— îţi par neserioasă, aşa-e ?

— Nu...

— Nu-i chiar aşa ! îmi place viaţa, nu zic, dar...

Mi-o imaginam trăind într-adevăr cu voluptate a viaţă care pentru unii e atît de searbădă, pentru ea trebuie să fi fost ceva palpabil, sănătos, frumos ; ca b explozie biologică. Şi repede, îmi dădui seama că frivolitatea-! era doar aparentă.

îmi plăcea rîsul ci copleşitor, care, nu ştiu de ce, îmi evoca un măr frumos, proaspăt, cu aromele tăiate în două. Mă simţeam bine în apropierea ei.

— Spune-mi, presupui pentru ce te-am chemat ? A – Np. N-am avut cînd să fac presupuneri.

— Nici acum nu-ţi imaginezi... Doar am pomenit da Aldan.

— Nu, nu ştiu 1

—■ Te-am chemat în legătură cu arestarea lui Cioranl E prietenul meu de patru ani. Pe Aldan nu-l prea pu-l team suporta. Nu avea nimic din ceea ce corespunde) concepţiei mele despre frumuseţea bărbătească. Frumuseţe, un fel de a spune. Nu-mi plăcea fiindcă era în-] „^“b [tăcut]- Sînt .sigură' de altfel, că în particular) **mă** bîrfea în faţa lui Petrică. Parcă şi aud cum îi spu-| nea :^”Cum poţi umbla cu o tîrfă ca asta ?“. Se poate) să mă înşel, dar nu cred ! Aldan nu-i prea înţelegea pe| **cei** din jurul său; nu se pricepea să comunice cu ei nor-] mal. El trăia într-o lume aparte; a lui; cea a ştiinţei! **şi** a tehnicii, care îşi are legile ei rigide, şterse. în orice! caz, departe de cele ale cărnii şi ale sîngelui, care gu-j vernează viaţa noastră, a mea. Luminile din lumea lui erau reci şi ele. Insuficiente ca să-i fi putut oferi căldura sănătoasă a lumii obişnuite.

— Eu nu cred că e chiar aşa. E prea din carne şi [s]®[n]? V [cum] [S]P[U] – Gabriela Tudose. Or, se ştie că l-a iubit.

— Poate ! Uneori trebuie să fi tînjit şi el după viaţa adevărată !... Cred că spun prostii ! în fond, viaţa adevărată nu înseamnă acelaşi lucru pentru toţi, Sînt cam | necioplită şi cam incultă... îmi amintesc că ne am plim- | bat odată amîndoi prin parc. Era într-o duminică după' amiază. Spre seară. îl aşteptam pe Petru, care, zăpăciţi cum e, uitase unde ne fixasem întîlnirea. Realitatea J că am simţit eu atunci ceva la el... Aş fi vrut să-şi în-q frîngă complexele, să spargă găoacea lumii în care s
ecomplăcea şi să mă sărute. Gestul acesta poate că l-ar fi reabilitat în ochii mei. Nu-mi mai pot da seama cum, dar aşa cred!... Cert e că m-aş fi lăsat sărutată doar aşa ca o chestie... De unde ! Abia a scos trei vorbe toată vremea. Aproape că nu mă privea. Poate că mă şi dispreţuia, dar îl simţeam că îi e şi frică de mine. După aceea m-a şi ocolit un timp: mult! Am simţit eu... Cioran e cu totul altfel. El mă poartă pe la **me**ciuri, pe la spectacole. îmi face cadouri. Majoritatea adevărate fleacuri, dar mie îmi fac plăcere.

Gesturile de o graţie naturală care-i însoţeau cuvintele mă fermecau. Avea mîinile tot atît de frumoase şi privindu-le mă gîndeam că sînt făcute anume să atingă petale

de flori, efemerele fire de iarbă fragedă, ale unei singure veri. Aripi de libelulă îi erau degetele şi nu m-am putut abţine să i-o spun.

A zîmbit. Mi-am dat seama că frumuseţea înseamnă pentru ea fericirea. Bărbaţii întorceau capetele după ea pe stradă, femeile o admirau. Mai adesea o invidiau. Ei însă nu-i păsa. Cînta şi dansa, iubea şi era iubită. Nu se prea sinchisea de bîrfa lor—

— Pe Aldan, cel din după amiaza aceea care cerea sărutări, l-am mai văzut o singură dată, în gara. Era însoţit de încă unul, pe care nu-l cunoşteam şi purta în mînă o valiză ce părea să fie grea. Am auzit cum însoţitorul i-a spus : „al nostru e pe a treia Mihai, vino !“ Nu-mi pot explica de ce, dar văzîndu-l prima, eu am fost cea care a salutat. S-a apropiat de mine şi mi-a spus că pleacă la munte pentru două luni. Dorea să fie singur şi în linişte desăvîrşită. Ne-am despărţit. Tipul care-l însoţea nu se apropiase de mine. îşi urmase drumul înainte, poate spre a „treia“. Imediat ce ne-am îndepărtat unul de altul, am văzut un tînăr, care s-a apro

-piat de el repede şi l-a ajutat sa ducă geamantanul. Il cunoşteam din vedere, dar nu ştiu cum îl cheamă. Se întîmpla uneori, fiind cu Cioran, să-l întîlnim. Remarcam totdeauna că îl saluta foarte respectuos pe Gioran.

Ascultînd-o pe Valentina, n-am luat aminte la scurgerea timpului. Era aproape miezul nopţii. M-am ridicat să plec. Valentina mă însoţi pînă la parter. La des părţire deveni politicoasă şi tristă.

— Am vrut doar să vă fiu de folos. Numai pentru Petru ! El nu are nici un amestec şi totuşi e arestat. E un lucru nedrept, la repararea căruia dumneata poţi contribui. Te rog !...

DERUTA

— Cu toate că ai făcut un mare efort, pe tot parcursul relatării, să pari degajat, îţi vorbesc acum că prieten. Am impresia că întîlnirea cu această Valentina te-a dat peste cap, îmi spuse Mitran Bunea.

— îi fi tu procuror şi bun psiholog, dar aici ai dat greş ! Te-ai înşelat pe de-a-ntregul. în primul rînd, la ora actuală, n-am timp să mă las impresionat de femei !

— Ce bine-ar fi dacă întîmplările de acest gen ar ţine seama de faptul că avem sau nu avem timp !

— Nu spun că nu mi-a plăcut femeia, dar... Izbucnii în rîs fără să vreau, imaginîndu-mi-l pe Mitran... Tare aş vrea să te văd ce mutră ai face, băgîndu-te cu ochelarii tăi să-i descoperi superba făptură !

— Află că cele optsprezece dioptrii de miop ale mele mă pun la adăpost de astfel de...

— Nu te invidiez. Prefer să văd în fiecare zi o femeie după care să simt că mi se frînge inima.

— Frumoasă discuţie, n-am ce zice! S-o lăsăm moartă. Dacă tu te-ncăpăţînezi să susţii ca balerina nu ţi-a sucit capul... Să fie vorba de-o aventură nu aş avea nimic împotrivă, dar şi atunci te-aş sfătui să fii ceva mai discret în ce priveşte afacerile tale sentimentale.

— Poate n-ar fi trebuit să-ţi povestesc nici o iotă despre întîlnirea mea cu Valentina...

— Zău, domnule ? ! Deci n-ai venit ca un prieten care...

— Nici nu meriţi! Eu îţi fac confidenţe şi tu mă iei peste picior.

— Sper că o spui în glumă !?

— Oricum, venisem să-ţi predau acest obiect. N-am curaj să-l ţin la mine.

— Cuţitul !

— Da. L-am găsit în sertarul unui scrin, din locuinţa lui Cioran, înfăşurat în această bucată de mătase... Fii fără grijă ! L-am apucat aşa cum trebuie. Se vor putea colecta de pe el eventualele amprente.

Mitran îl reînfăşură uşor în culcuşul de mătase şi îl băgă într-un sertar al biroului.

— Ei!... Aştept explicaţii.

— N-ani !

— Da, într-adevăr, ce alte explicaţii ai mai putea avea...

— Celălalt exemplar se află în posesia miliţiei şi tot acolo se afla şi în momentul cînd a fost ucis Petrineac. Tînărul n-a putut fi deci ucis, decît cu acesta.

— Clar! Şi noi l-am pus pe Cioran în libertate!...

— Regreţi

?— Păi... Nu ţi se pare evident acum, cînd ai descoperit la el cuţitul... ?

— De fel 1 Sînt tot atît de convins că Cioran e nevinovat. Acestea fiind âse, eu am plecat.

— Ai vreun rendez-vous de te-ai pus aşa la ultimul strigăt ? Ce-i cu eleganţa asta pe capul tău ?

— Deocamdată, aşa ceva nu-i de mine. Tu singur ai (şpus-o adineaori. Mă duc la un local. M-i invitat... cineva să văd un program de variole.

— Aaa, tot Valentina ?!.,.

Relativ nou, „Cameleonul", avea reputaţia unui local extrem de elegant şi costisitor. Mai ales pentru punga unuia ca mine.

Deşi trecusem ani în şir de nenumărate ori prin faţa , lui, îl evitasem. Era – sau îl consideram eu numai – un local în care nu aveam ce căuta cu modestele-mi resurse financiare, rezervat doar turiştilor bogaţi care voiau să petreacă o noapte plăcută.

Mi-f imaginasem în fel şi chip, dar intrînd în salonul vast, cu sute de lumini, creînd fiecare un locşor în care să te poţi simţi bine, o ambianţă intimă, am rămas în- tr-adevăr uimit.

Totul era de bun gust, un lux şi o eleganţa copleşitoare. Mă simţeam oarecum jenat.

Programul tocmai lua sfîrşit. Mai rămăseseră pe podiumul artiştilor cîteva perechi de dansatori ce se mişcau în ritmul muzicii cu un fel de blazare. Păreau nişte fiinţe din alte lumi. îmi aminteau de Wells şi de fiinţele (imaginate de el pe lună.

Mesele erau luminate şi fiecare era despărţită de celelalte printr-un zid de semiobscuritate.

înotam prin această penumbră şi puteam observa foarte bine fişurile celor care şedeau.

Ochisem o masa la care era un singur consumator şi eram aproape de ea. Dar spre surprinderea mea,, ce va mai încolo am zărit-o pe Gabriela Tudose. Părea o ţigancă frumoasă de bal mascat.

Tipul care o acompania nu era altul decît distinsul d^mn Michel Claudesco. Sau cel puţin cineva care îi semăna perfect.

M-am apropiat de masa tipului singuratic şi am constatat că solitarul era loanid Varga.

— Te deranjez ?

— Nu, de fel, poftim ! mă invita Varga cu o . forţată notă de politeţe.

După ce schimbarăm cîteva banalităţi, el afectînd o bună dispoziţie de care-l simţeam departe, îmi spuse 8

— Şi zici că n-ai scris încă reportajul cu „tînărul inginer" şi... nu mai ştiu ce „rol"...

— Dimpotrivă ! Scris şi apărut în trei numere consecutive ale „Zorilor noi". Se vede treaba că inginerii nu prea îşi găsesc timp să citească presa locală.

— Nu trebuie să generalizezi. Eu sînt un caz particular ; în împrejurarea de faţă ! Subliniez : în împrejurarea de faţă ! Deoarece, în mod obişnuit, sînt un fidel cititor al presei locale. Nişte treburi urgente m-au reţinut însă de la multe lucruri în timpul din urmă.

— Aş paria unu contra o sută că te-ai apucat sa de- săvîrşeşti opera începută cu Mihai!

— Nu paria că pierzi. Nici prin gînd nu-mi trece.

— Cum poţi sa spui aşa ceva ? Şi încă atît de ho- tărît ?... [9] ■ •

— De ce nu ? Mai ales că, începînd de azi, am intrat în concediu legal pentru o lună

.• _ — Poate că tocmai cu această intenţie l-ai şi luat, vrei să faci tuturor o surpriză. Dacă e aşa, amestecul meu – trebuie să recunosc – e deplasat.

— Nuuu ! Degeaba încerci să mă lămureşti. Sesizez abilitatea dumitale pedagogică şi încercarea de stimulare a unor forţe latente pe care le bănuieşti că ar dormita în mine. Te-nşeli! Nu mă atrage nimic în invenţia aceea.

— Vrei să spui că ţi-ai luat concediu aşa fără nici un [SCO]P ?

— N-am spus asta. Scopul e cel virtual ; comun tuturor concediilor şi cunoscut : mă simt foarte obosit şi vreau să mă odihnesc. S-ar putea să plec pe munte.

Deşi discuţia cu loanid Varga mă interesa, gîndul îmi i era mai mult la Gabriela, pe care, aşa cum şedea, o aveam □ în faţă.

Probabil, fără să-mi dau seama, începusem să o fixez insistent. înţelesei aproape

imediat că aşa şi era. Arun- cîndu-i o privire lui Michel Claudesco, l-am văzut foin- duse nervos.

îl văzui apoi făcînd semn chelnerului pentru nota de', plată. Se ridicară. Fixîndu-l intens pe Claudesco, din mine dispăru orice urmă de îndoială : Michel Claudesco, egal asasinul! De ce ar fi tinut altfel s-apară în travesti ?

îmi era proaspătă în memorie groaza pe care o manifestase bietul „împărat" cînd dăduse cu ochii de el. în i orice caz, de data asta nu-mi mai scapă ! mi-am zis, în timp ce căutam să-i explic lui Varga că trebuie să plec.

— N-am timp să mai aştept. Ia te rog şi plăteşte dumneata. Am scos o bancnotă şi am pus-o lîngă far- • furie.

— Cu plăcere ! Dacă e ceva urgent. îmi pare totuşi rău că... Deşi spunea toate acestea, simţeam, cu cel de al şaselea simţ, că plecarea mea îl bucura.

E şi firesc ! După ce şi-a pierdut cel mai bun prieten şi colaborator, cel de al doilea este arestat... Or de arestarea lui Cioran, sînt sigur, mă consideră şi pe mine vinovat, măcar în parte. Gum aş putea prin urmare să-i pretind... Eu, în locul său...

Am grăbit pasul să-i pot ajunge pe cei doi.

Dar, la garderobă, s-a ivit ceva neprevăzut. Abia am întins tichetul cu numărul locului unde-mi era haina şi am şi fost acostat de garderobieră :

— Nu vă supăraţi, dumneavoastră sînteţi redactor la „Zorile noi" ?

— Da sînt! i-am răspuns întrebîndu-mă ce-o mai fi şi asta.

— V-a lăsat cineva un bilet. îmi pare bine că v-am recunoscut după descriere.

Continuam să-mi îmbrac pardesiul cu mişcări repezi. Biletul l-am deschis în drum spre ieşire şi am rămas stupefiat „Dacă nu vrei să se repete figura de la „Halba de Cristal", într-o ediţie revăzută şi completată, cu urmări foarte neplăcute pentru dumneata, te sfătuiesc să-ţi vezi de treabă. Altfel rişti un accident, M.G."

Ar trebui să fiu cel puţin cretin să ţin seama de acest obraznic şi stupid avertisment, „Sfat" cum îi spune individul. Nu voi renunţa la tine, domnule Claudesco! Tocmai acum cînd te am în mînă... Asasin netrebnic şi neruşinat ! i-am răspuns, vorbind de unul singur ca un apucat fără să iau în seamă lipsa de suavitate a epitetelor pe care le adresam lui Claudesco.

în strada am alergat la primul taxi.

— Grav ! Cu toată viteza la miliţie !... .Vila strigoiu-
lui! mai precizai eu ca răspuns privirilor întrebătoare ale şoferului.

. în.W-adevăr avea dreptate; în oraş erau trei sedii ale miliţiei. De unde era să ghicească omul la care din ele voiam să merg ? Le voi explica şi vor înţelege pentru ce nu poate fi altul decît Midiei Claudesco asasinul pe }-,®ʳ^ căutăm. Chiar... e absurd ! Dar, să zicem că n-ar fi el, aşa,, ca persoană fizică, tot trebuie să fi fost, măcar, regizorul acestor asasinate. Ba... şi mobilul s-ar putea întrezări, cu puţina fantezie. De ce să nu-l fi înlăturat pe Aldan pentru a-i lua iubita ?! S-au comis asasinate monstruoase pentru femei mai puţin frumoase ca ea.

Mai e apoi invenţia ! După cîte ara înţeles eu, în cazul in care aceasta ar fi fost perfectată, ne-am fi puţut dispensa de serviciile sale de consilier tehnic străin, plătit cu subvenţii serioase. E destul de inteligent pentru aş fi dat . seama dinainte că, fără Aldan, loanid Varga va renunţa în cele din urmă. Şi după cît se vede nici n-a greşit.

Maşina gonea cu peste 1 5 saptezeci la oră, dar aveam impresia că abia ne mişcăm.

Să fi ştiut, însă, ce surpriză şi dezamăgire mă aşteptau la capătul cursei, m-aş fi întors la local... Din . păcate neprevăzutul şi absurdul ne pîndesc de pretutindeni, iar noi sîntem total neputincioşi cînd e vorba să le evităm.

Mai aveam circa două sute de metri pînă la vila generalului sau strigoiului, cum îi zice lumea, cînd farurile taxiului luminară placa de la spate a unei maşini cu însemnele Republicii Franceze. Imediat am recunoscut maşina lui Claudesco. Ce se-ntîmplase ?

~ Tᵉ .ʳᵒᵍ ᵗʳ.ᵃᵍᵉᵥP® ^P¹⁸¹ Ş* opreşte la cincizeci de metri înaintea intrării, i-am spus, aproape strigînd, şoferului.

— La aproximativ cincizeci ?...

— Bineînţeles...

Ramaserăm astfel cu luminile stinse. Sub becul de deasupra intrării în vilă, recunoscui silueta atletică a lui Claudesco.

Stătea de vorbă cu un al doilea personaj, al cărui obraz nu-l puteam vedea, era cu

spatele spre mine.

Claudesco făcea gesturi mari, dure, explicative, parcă voind să-şi convingă neapărat interlocutorul.

în scurt timp dispărură amîndoi în interiorul vilei, salutaţi milităreşte de gardian.

Nu mai înţelegeam nimic !

Aveam o atît de acută presimţire că, daca aş acţiona, aş comite o gafă, încît m-am resemnat.

Reexaminînd argumentele care mă duseseră adineaori la convingerea culpabilităţii lui Claudesco, mi se părură tare şubrede ! Bine că l-au eliberat pe Cioran.

— întoarcem ! Şoferul mă privea întrebător cu multă curiozitate şi cum nu găseam potrivit să-i dau vreo explicaţie, întoarse, gîndind probabil că avea de-a face cu vreun scrîntit.

— în cartierul nou 1 am precizat şi maşina porni spre partea opusă a oraşului. Dac-aş putea să dorm !

PAŞI IN INCERTITUDINE

Mi-am aranjat magnetofonul de reporter în servietă, alături de fotografia luî Pavel Petrineac, pe care o şterpelisem de pe masa lui Bunea Mitran. Cînd am termina taceastă operaţiune am mai aruncat o privire înăuntrul 5 servietei să văd dacă totul este în ordine.

Peste puţin timp sunam la uşa Valentinei.

Nu s-a arătat surprinsă peste măsură, văzîndu-mă.

— De trei ani, de cînd funcţionează localul în care ; lucrezi, n-am intrat în el niciodată, pînă acum două seri. Ţi-o spun pentru a te face să-nţelegi că m-am dus spe-' cial să te văd. N-am avut noroc.

— Eu n-am nici o vină. După cît îmi amintesc, îţi precizasem ora la care începe programul.

— Cred că e foarte greu să reţină cineva ceva din cele ce i-ai spune dumneata. Rîse.

— Sînt bine dispusă ; aş putea spune chiar fericită că l-au pus în libertate pe Petrică. De-aceea nu voi face caz pentru stîngacea încercare de a-mi face curte. Şi poate... mai grav încă, denotînd prin aceasta o condamnabilă lipsă de prietenie pentru Cioran !

— Nu mai are omul voie să glumească ? Şi, ca dovadă ; că am glumit, am reţinut din convorbirea noastră trecută faptul că l-ai văzut pe Aldan la gară înainte de plecarea lui fără întoarcere.

— Iar Aldan !?...

— La fel te-aş putea şi eu învinui pe dumneata : „iar Cioran“.

— Da, l-am văzut şi ce-i cu asta ? Dar pune pentru Dumnezeu servieta aceea undeva !

Fără să mă observe, am declanşat banda şi am rezemat servieta de braţul canapelei.

— Mi-ai spus, mi se pare, că îl cunoşti pe tînărul care 5 l-a ajutat să care valiza.

— Din vedere ! Mă salutase cînd eram cu... Habar n-am cum îl cheamă !

— Dar l-ai cunoaşte dacă l-ai vedea ?

— Dintr-o mie !

— Nu dintr-o mie... Din buzunar am scos mai multe fotografii ale unor tineri, înşirîndu-le, ca pe nişte cărţi de joc la o pasenţă, în faţa ei.

Valentina începu dintr-un capăt, luîndu-le cîte una :

— Asta nu e... asta nu e... asta nu e. Uite-l ! Asta e ! îmi întinse fotografia lui Petrineac.

— Eşti sigură ?

— Absolut sigură ! se spune doar că am o memorie vizuală excepţională.

— Asta nu ştiam. Dar aşa, de curiozitate, ai şi ceva despre care să se poată spune că e rău ?

— O ! nu numai ceva !... Mult! Toată sînt rea ! Unii spun chiar că aş fi periculoasă ; mulţi !

— Sînt nişte cretini !... nişte imbecili!... în sfîrşit, eu îţi mulţumesc foarte mult şi sper că, dacă ţi se va pune această întrebare în mod oficial, vei răspunde la fel.

— Te referi la fotografie ?

— Da. Ai putea fi chemată la miliţie sau la procuratură... ' . „

— Deşi am oroare de oficialităţile citate... ăsta e adevărul şi nu văd de ce l-aş ascunde. Dar nu-mi dai nici o explicaţie ?

_Ce explicaţie ?!... A ! da. Tînărul al cărui cadavru a fost descoperit în parc aparţine unui anume Pavel Petrineac şi acesta e una şi aceeaşi persoană cu cel care l-a ajutat pe Aldan să-şi ducă geamantanul şi deci cel din...

— Dumnezeule, era aproape adolescent! Şi băiat drăguţ !...

Fără nici o altă explicaţie, am salutat-o pe Valentina. M-am agăţat de autobuzul care deja pornise din staţie
şi coborîi în Piaţa Maiorescu, cea mai apropiată de locuinţa lui Cioran. Poate-l mai prind acasă...

Era acasă şi se afla la el şi Ioanid Varga, care tocmai îşi îmbrăca paltonul să plece.

— Sper că nu sînt eu cel care i-a grăbit plecarea ?, aveam să-i spun lui Cioran, după ieşirea lui.

■— Nu ! Era gata de plecare înainte să fi sunat tu.

— Ei ?... Ai fost cumva azi pe la procuratură, pe la miliţie.

— Fost! M-a chemat procurorul Bunea.

— Şi poţi să-mi zici şi mie despre ce a fost vorba ?

— Sigur că da. Am trecut din nou la manevrarea magnetofonului din servietă.

— Nu mi s-a atras atenţia să păstrez tăcere şi apoi... cele discutate nici n-ar putea constitui un secret.

— Şi ce a dorit Mitran ?

— Mi-a pus în faţă cele două cuţite, să recunosc care e al meu. Nu se pot deosebi!... Eu am ţinut-o însă cu negarea aşa cum începusem...

— Dar... acum aşa, ca chestie, de curiozitate, de ce-ai negat •

— Habar nu mai aveam unde se află cuţitul şi nici nu mai eram sigur că-l am. Mi-era teamă să nu fi dispărut sau să fi apărut undeva...

— Asta-i vasăzică ! Şi cum a reacţionat procurorul ?

— Fin ! M-a . urcat cu el într-o maşină şi ne-am oprit la artizanul de la care-l cumpărasem cu trei ani în urmă. Fiindcă nu-l mai întîlnisem, eram sigur că e mort de-mult. Da de unde !... M-am făcut de rîs, asta-i!

. – Să fii recunoscut măcar în drum spre el!

— N-am făcut-o ; în primul rînd, mi-era teamă să nu fie vreo înscenare ; să se prefacă adică a mă duce la artizan, mai ales cum eram convins că e mort... Mă
gîndeam apoi că cel de al doilea cuţit ar fi putut fi plagiat după exemplarul ce se afla la miliţie de cînd se descoperise cadavrul lui Aldan şi care-i aparţinea lui. Puteau să-l fi făcut special ca să mă determine pe mine să... să mă-ncurce. De unde era să ştiu că îmi făcuseră percheziţie acasă şi aflaseră cuţitul.

Care va să zică Bunea nu-i spusese că eu... Gazda eram sigur că nu-i spusese fiindcă era convinsă că fusesem trimis de el.

— Şi, pînă la urmă, cum ţi-ai dat seama totuşi că e cuţitul tău ?

— Mi-a arătat bucata de mătase galbenă şi imediat... Nici amprentele despre care spuneau că le găsiseră pe mîner nu m-au făcut să-mi schimb atitudinea, dar mătasea... Era dintr-un material. O aiureală ; făcusem Valentinei cadou pentru o bluză...

Şimţii cum îmi urcă sîngele în obraji şi continuai precipitat ,

— Şi cum îţi explici că. Doar e clar că Pavel Petri- neac a fost asasinat cu cuţitul tău ?

— E clar şi totuşi...

— Ce fel de totuşi ? Doar cuţitul iui Aldan a fost descoperit în apropierea cadavrului său şi se afla la miliţie.

— Asta e adevărat, dar de acolo îl mai putea lua cineva...

— Nu te gîndi la lucruri imposibile ! Locul unde sînt păstrate obiectele astea îl cunosc. E absolut Inaccesibil vreuna persoane străine. Nici chiar personalul miliţiei... Cheia s-a aflat în permanenţă asupra luî Avramescu. îţi dai, deci, seama... E vorba de un safe. încuietoare pentru hoţi nu pentru oameni cinstiţi.

— Şi-atunci ?

— Tocmai asta voiam să te întreb şi eu.

—: Mă crezi cumva şi tu capabil de asasinat?

— Dar înţelege, omule, nici nu m-am gîndit vreodată să-ţi pun la îndoială

nevinovăţia !... Simţeam pentru Cioran o sinceră milă. Eu cred că trebuie să căutăm printre cei care te vizitează...

— Pe mine ?

— Evident! Am zis care „te“ vizitează !

— Ei... la mine vin mulţi ! Şi-apoi, cuţitul era ascuns.

— Unde ? Nu cumva într-unul din sertarele scrinului ăla de colo ?

— De unde ştii ? . :

— Nu ştiu de loc, da... îmi dau seama ce numesc oamenii ca tine „ceva ascuns”. Şi dacă într-adevăr era ' acolo, află că nu prea era ascuns ! Deci s-o luăm metodic : cine te vizitează mai des ?

— Păi... dacă excludem... Să zicem : inginerii : Fră- ţilă, Voinea, Dorobanţu, Capătă, Plancu, Nedelcu, Feld- man, Boros ; sînt destui!

— Dar pe cine ziceai să excludem ?

— Mă gîndeam la obişnuiţii casei, la oamenii care sînt în afară de orice bănuială, cum ar fi: Gabriela Tu- dose, loanid Varga, Cornelia Sava, Valentina...

— Nu excludem pe nimeni! Cu cît poate fi Gabriela , Tudose mai puţin dubioasă decît, de exemplu, inginerul Frăţilă, pe care-l cunosc ca pe un om integru ?

— într-adevar, pentru Frăţilă aş băga şi eu mîna în foc. Nu-i în stare să ucidă o ploşniţă.

— Eu n-aş putea spune acelaşi lucru, în ce-o priveşte pe Gabriela.

— Cert e că mă aflu într-o situaţie îngrozitoare. Corpul delict, obiectul cu care s-a săvîrşit crima, e la mine şi eu nu mă simt capabil să formulez nici cea mai
vagă bănuială asupra cuiva ! Oare nu există posibilitatea ca acest asasinat să fi fost săvîrşit totuşi cu un al t reilea cuţit ?

— Exclus ! Bătrînul a spus clar că n-a mai făcut niciodată un al treilea.

— Mă rog... Dar dacă e vorba de-o copie ?

— Bine, să admitem ! De unde să-şi fi luat însă ucigaşul modelul ?

— într-adevăr. Exemplarul unu era la miliţie. Doi, era la mine.

— Nu aşa ! Mergem chiar mai departe : admitem că ţi l-ar fi sustras cineva cu acest scop.

— Adică cel al copierii ?

— Da-

— Nu ştiu unde vrei să ajungi, dar... acum îmi dau seama că n-ar fi fost posibil. Vreau să spun nu-i logic, nu-i verosimil.

—- De ce ?!

— Oricine ar fi dorit să facă acest lucru, adică să-l reproducă, să aibă un cuţit la fel, mi l-ar fi putut cere cu împrumut, fără să-şi ascundă intenţia.

— Da... Ai şi tu dreptate. Gel care l-a luat era deci conştient şi nu putea avea decît un. singur scop : cel al crimei ! Deci, cum ai putea avea curajul să bănuieşti şi pe cine să bănuieşti.

— Nu ştiu ! Poate sînt cam subiectiv, dar există în afacerea asta un personaj al cărui nume nu l-ai pomenit nici tu nici eu şi care îmi provoacă multe dureri de cap.

— La cine te referi ?

— La domnul Michel Claudesco. De aceea am şi făcut remarca asupra Gabrielei. Ea este cea mai apropiată prietenă a lui. Or femeile, cînd sînt îndrăgostite, sînt capabile de multe prostii!

— înţeleg. Totuşi ceva mă face s-o exclud pe Ga briela din cercul suspecţilor. Fata aceasta ascunde **în** tr-adevăr ceva. Uneori face paradă, pozează în răutăcioasă, alteori în cinică, dură. Dar sub toate acestea, bănuiesc, se ascunde un suflet de aur : o delicată sensibilitate care o face incapabilă de răutate adevărată sat de cruzime.

’ – Scuză-mă, dar cel puţin deocamdată nu pot fi dt acord cu acest punct de vedere.

— Nici nu mi-ar place să o faci din simplă complezenţă, dar sînt sigur că în curînd te vei convinge şi tu

Aflînd toate acestea, Mitran Bunea deveni exuberan ca un copil. Era gata să mă- mbrăţişeze.

— Iţi dai seama, bătrîne, ce treabă serioasă ai făcut i Cu denumirea de „bătrîne” nu mă gratifica decît rareori. Aceasta marca la el o adevărată exaltare.

— Te referi la ceva anume ? îl întrebai.

— îţi dai seama ? repeta el într-una. Dacă Valentina a recunoscut în tânărul care-i

însoţea pe Mihai. Aldan, pe Pavel Petrineac, avem certitudinea, înţelegi, avem acum certitudinea existenţei unei legături între cele trei crime. Teza mea se verifică de la sine. Mă refer la convingerea mea fermă, de totdeauna, că Aldan a fost asasinat şi nu victima unui accident banal. Acum, că am descoperit legătura dintre aceste crime, putem trece **la** altă ipoteză. Sînt sigur că se va verifica şi ea în curînd.

— Şi anume ?

— Că cele trei vieţi au fost suprimate de aceeaşi mînă!

— Şi eu cred asta. Şi m-am mai gîndit la ceva. Creţ că fata, logodnica lui Petrineac, nu-i decît o sacrificată o victimă a dragostei ce-o purta lui Petrineac.

— înţeleg. **E** perfect **legic. A fost** ucisă numai fiind- că-l însoţea pe băiat.

— Sigur ! Şi, personal, ce părere ai: cine să fi luat pumnalul de la Cioran ?

— E greu de formulat o bănuială !....

— Am discutat şi cu Cioran. Dar eu cred că ori Ga- briela Tudose, ori... Şi de ce nu ne-am gîndi şi la loanid Varga ? Deci, ori el. Varga, ori ei amîndoi.

— Cum adică ?... Vezi vreo posibilitate de cooperare între Gabriela şi loanid ?

— Nu !... M-am gîndit la cuplul Gabriela-Claudesco. Chiar şi numai faptul că a îndrăznit să mă ameninţe, denotă că tipul e capabil de orice.

— Hm !... Asta vom mai vedea noi ! Ce ai de gînd in continuare ?

— Mă iscodeşti ?

— Nu, dacă nu vrei nu-mi spune !

— Nu că n-aş vrea, dar n-am un plan precis. Dacă aş avea ţi-aş spune, zău ! ştii doar...

Procurorul rîse :

— Da, sigur că ştiu ; după ce-l duci pînă la capăt, vii şi-mi comunici rezultatul. Dacă-i bun !... Dacă-ţi convine !...

*

Avramescu îmi făcu o primire zgomotoasă. Abia acum îmi dădeam seama că are în el ceva de clovn.

Nu prevăzusem posibilitatea de a fi fost informat telefonic de Mitran Bunea asupra convorbirii ce o avusesem cu el. Intenţionam să-l surprind prin relatările mele

.Singura posibilitate rămasă era aceea de a-l înjura „în gînd“ pe Mitran. ' I

— Ce naiba ai păţit pe drumul dintre procuratură ţi noi.?, M-aşteptam să te văd venind cu aripile întinse.

— De ce chiar zburînd ?

— De bucurie, băiatule! Sau nu eşti conştient de faptul că ne aflăm la un pas de...

— Nu ştiu. Poate că sînt prea prost, dar am impresia că în loc să se limpezească, lucrurile mai mult se încurca.

— Te referi la Cioran ? Ce face, cum vede el... ?

— Conştient că toate drumurile duc la Roma ; că toate bănuielele îl indică pe el drept cel mai probabil asasin, se apără omul cum poate. Aproape plîngea ce- rîndu-mi să-mi dau seama şi să judec că el n-ar fi avui nici un motiv să-l ucidă pe Petrineac. Cînd l-am întrebat dacă putea dovedi, a ajuns într-un hal că mi s-a făcut pur şi simplu mila.

— Da, într-adevăr, e greu. Cu toată convingerea noastră intimă că el nu poate fi vinovatul. Dar îl cunoştea.

т- Pe cine, pe Petrineac 2 Da, din vedere. Făcuse prac tică în uzină ; ţi-am spus doar. Cîteva săptămîni.... H văzuse în cîteva rînduri cu Mihai ieşind pe poarta fabricii. Mi-a spus că lui Aldan îi plăceau adolescenţii. Ni mă privi aşa ! Nu într-un fel... necuviincios.

— Asta e părerea ta ?

— Nu numai a mea, dar se făcuseră aluzii în uzins şi Aldan explicase că-i sînt dragi tinerii, pentru „perpetua lor stare de imponderabilitate”. Astea-s cuvintele lui.

— Avea dreptate ! Nu prea trăiesc cu picioarele p< pămînt

.— Nu fii inchizitor. Dar să lăsăm asta. Cine să-i fi ucis pe cei doi tineri. Şi, mai ales, de ce tocmai cu cuţitul lui Cioran.

— Asta l-am întrebat şi eu. Era dezolat şi disperat că nu poate formula bănuieli

împotriva nimănui. Toţi care-! vizitează-i sînt colegi. Oameni pe care-i consideră în afara oricăror suspiciuni.

— Şi, dintre ăştia, care vin mai des ?

— Evident, loanid Varga, Gabriela Tudose şi Valentina, desigur, şi bănuiesc, am impresia, că destul de des. Am apăsat pe ultimele cuvinte cu aer insinuant.

— Asta e ! murmură Avramescu. Faţa lui se umplu dintr-odată de lumină.

— Ce vrei să spui ?

— Ce aş putea spune ? Voiam să te întreb pe tino ce părere ai-

Mă abţinui să i-o spun direct.

—- Sînt în dilemă i... Nu reiese de nicăieri, din dosar, că ar fi cineva interesat în dispariţia lui. Asta e una. în al doilea rînd, nu mai există dubiu ; crima a fost comisă cu cuţitul lui Cioran, care a fost sustras din scrinul acela vechi, fără ca el să ştie. Criminalul a fost abil în sensul că tiu a lăsat amprente pe pumnal. Au fost găsite numai cele ale lui Cioran. După ce şi-a făcut treaba, l-a dus frumuşel înapoi şi l-a înfăşurat în bucata aceea de mătase. Sînge şi mătase !...

— O împerechere ce mi se pare firească, nu ştiu de ce.

— Şi mie. Iar dacă am spune „sînge, aur şi mătase" am reuşi să realizăm culmea şablonului pretenţios şi învechit.

— Tot ce se poate. Dar să revenim la ale noastre. Părerea mea e că nimeni n-o putea face mai bine ca loanid
Varga sau Gabriela Tudose.

— Eu am nişte impresii şi mai şi!...

— Eu am idei! Vreau să-l scot mîine pe împărat dini spital şi să-l postez în faţa uzinei.

— Cu ce scop ?

— Vreau să-l aşez undeva acolo sub discreta supraveghere a lui Cerneag ; dacă dăm cumva de urma degustătorului de sifon" ?! .

Era într-adevăr o idee şi îmi ascundeam cu dificultate^ necazul că-i venise lui mai întîi. Ma abţinui de orice comentariu.

ACŢIUNEA „ZORI NOI"

De mult nu mă mai sculasem atît de dimineaţă.

înghesuiala şi goana specifică orei dinaintea începerii zilei de muncă tocmai luase sfîrşit. Oraşul, străzile, totul părea că răsuflă uşurat, permiţîndu-şi cîteva clipe de răgaz.

Traversai strada pînă la chioşcul de ziare de vis-â-vis. Sigură că nimeni nu avea s-o mai deranjeze cîseva orei femeia răsfoia un magazin ilustrat.

Glasul meu o făcu să tresară.

-— Vă rog ! A sosit „Zori noi ?"

— Da, avem... smulse dintr-un teanc respectabil, un exemplar.

— Mai daţi-mi vă rog patru.

— Ce patru ?

— încă patru exemplare din acest număr.

Mă privi puţin mirată şi mi le dădu.

Mă îndreptai grăbit spre o bancă din scuarul de alături şi frunzării repede unul din exemplare.

Găsind ceea ce căutam, le deschisei pe toate la aceeaşi pagină de mică publicitate şi luîndu-le la subsuoară oprii primul taxi.

— La „Hidromatica"

După cîteva minute de goană, mă aflam în faţa unui portar cu mustăţi răsucite astfel că în dreptul fiecărei nări sfîrcurile-i făceau cîte un inel. Părea coborît de-a dreptul dintr-unul din acele tablouri măsluite, din timpul marelui imperiu habsburgic, în care, pe un fond de generali, ale căror chipuri nu existaseră poate niciodată, lingă războinica ţeavă a unui tun de operetă, şedea husarul care slujise împărăţia, totdeauna călare pe un aprig armăsar.

Singurul lucru real dintr-un asemenea tablou, pe care mi-l evocaseră mustăţile

uriaşe ale portarului, era capul bunicului meu, fost strajă-meşter într-un regiment de husari al armiei împărăteşti.

Mi-aminteam deziluzia ce o avusesem şi rîul de lacrimi vărsate, cînd un unchi îmi dezvăluise falsul grosolan.

Poate şi portarul acesta e fals, gîndeam. Ba nu ! Îmi cere legitimaţia. I-o întind privind prin fereastră spre boschetul de iasomie, unde cu douăzeci şi patru de ore în urmă stătuse scheletica făptură a nebunului împărat Franz losef.

După ce mă examinează circumspect, mă încredinţează unei femei, care trebuie – conform noilor instrucţiuni – ˢa mă călăuzească prin uzină

.Am trecut cu ea în curte. Din cîteva cuvinte ne în- ţeleserăm. îi strecurat în mînă o bancnota, dîndu-i şi trei exemplare din „Zorii noi*.

Peste alte cîteva minute, cu acelaşi taximetru, goneam spre procuratură.

Aici îmi fu de mare ajutor altă femeie de serviciu. Era simplu : trebuia să pună exemplarul din „Zori noi" pe biroul lui Mitran Bunea, aşa cum i-l dădusem.

Dădui drumul şoferului şi luai eroica hotărîre sa traversez oraşul pe jos pînă la „Vila strigoiului*. Răsuflăm uşurat. Deci în dimineaţa aceasta, cam în acelaşi timp, Gabriela Tudose, loanid Varga, Petre Gioran şi Mitran Bunea aveau să citească aceleaşi anunţuri-necrologuri, în aceeaşi pagină a „Zorilor noi'.

„Veşnic nemîngîiata şi îndurerata familie Lascu ; Mi- nodora – mama – şi Isaia – tată, anunţă rudelor, prietenilor şi tuturor celor care l-au cunoscut, tragicul sfîrşit din viaţa a unicului şi preaiubitului lor fiu Ion aş, cunoscut şi sub denumirea de Franz losef, după îndelungaţi ani de suferinţă, la spitalul de boli mintale, unde fusese internat".

Acesta era primul anunţ şi era urmat imediat de al doilea :

„Asociaţia artiştilor plastici amatori şi a artizanilor din oraşul nostru, cu profundă durere şi îndreptăţit regret, anunţă stingerea din viaţă a iscusitului şi neîntrecutului meşteşugar, cel care a fost Dumitru Bogorin".

Avramescu mă întîmpină mirat ca totdeauna cînd înţelegea ca ma sculasem înainte de ora zece.

— Ai devenit omul surprizelor 1 Te pomeneşti că ai pus ceasul să sune şi l-ai şi auzit ? '

|— Laşa glumele proaste şi citeşte! I-am vîrît sub' nas exemplarul din „Zori noi" ărătîndu-i anunţurile cu degetul : destul cu inactivitatea mea gazetărească ! Consider reluarea ei prin acestea de bun augur; cred că nu vei fi de altă părere.

Avramescu citi şi rămase mut. Avea mutra celui mai intrigat conformist. într-o asemenea măsură îmi era. de nesuferit în acel moment, ca tăcerea lui mă strivea.

— Dar zi ceva, omule ! N-aş avea nimic împotrivă sa-ţi accept chiar invitaţia la o cafea. Nu aici însă! Să mergem la „Inima de Frişca".

Mă urmă tăcut şi ne aşezarăm sub reclama stupidă a cofetăriei. „Vorba dulce mult aduce... Şi, cum e rară, aici aveţi posibilitatea să ajungeţi la ea, numai cu doi lei cincizeci, consumînd o inimă de frişcă şi o cafea cu zahăr dublu !"

— Ce zici ?

— Ce să zic ? Mi se pare tare trăsnită ideea.

— Te referi la anunţuri ?

Da_

— Dimpotrivă, eu am impresia că am prins pe Sfîntu Petru, măcar de-un calcîi...

— Aş fi încîntat să-i văd şi eu mutra acestui Sfînţ Petru, dar numai în cazul cînd ar fi una şi aceeaşi persoană cu triplul nostru ucigaş !

-— Cum adică ? După ce am verificat şi e absolut clar că Cioran Petru şi Gabriela Tudose, care s-au izbit nas în nas cu împăratul, nu-l cunosc şi nici nebunul pe ei, asta nu-ţi spune nimic ?!

— Ba da! Ceea ce ştim cu toţii: ca Cioran, deşi este posesorul corpului delict, nu poate fi şi asasinul. Şi nici Gabriela. Asta se adaugă într-adevăr la chestiunile cunoscute.

7 – Asasinul coboară cîntîn

d— Da ? Bun ! Şi după cele întîmplate la „Halba d Cristal" reiese clar că asasinul trebuie să-l fi cunoscul nu numai pe Cioran, ci şi pe nebun.

— Asta e o dovadă în plus a inocenţei lui Cioran. j

— Şi ce-ar însemna ?

— Ghici ciupercă ce-i 1 Că e un altul, se-nţelege !

— Perfect! Şi, după opinia unui criminalist de tali căpitanului Avramescu, cine ar putea fi acest „altul" ?. Gine ar urma să fie ?

— Păi...

— Hai că mă faci să-mi ies din... Măi, omule ! Sîn tem de acord că nu-i nici Gabriela

şi nici Cioran, da Bun ! Dar totodată, ştim că acest cineva trebuie să f avut acces în casa lui Gioran. Clar ?

— Clar, dar nu uita că sînt un întreg pluton de in gineri care frecventează...

— Noi însă mergem prin metoda excluderii şi astfe ajungem ca din întregul pluton să rămînem cu...

— ?!?!...

— Ori e „degustătorul" pe care l-am identificat c; fiind una şi aceeaşi persoană cu Michel Glaudesco ; ui personaj după părerea mea capabil şi pretabil la ase menea fapte, ori inginerul loanid Varga... La o bănuiai; mai temeinică asupra acestuia m-a dus strania lui corn portare din ultimul timp... E tare... Nu cum ar trebui

— Bine, dar parcă nu de mult erai de părere să-l excludem cu desăvîrşire ?

— Nu uita că Claudesco n-a dat nici el ochii cu ne bunul; ieri nu era prezent la uzină. Cred că ar fi ne apărat necesară...

— Este imposibil!

— Ce este imposibil

?— O întrevedere între Claudesco şi... La ăsta cred ca tc-ai gîndit.

—= Şi de ce mă rog să fie imposibilă ?! Pentru a nu „compromite" proverbiala noastră ospitalitate ?... Nu permite „Codul manierelor elegante ?"

— Ceva mult mai concret, zise Avramescu zîmbitor.

— Ce anume ? Adu-mi argumentul decisiv şi." Nu sînt eu omul care să nu-nţeleagă.

— Există din păcate ! Claudesco a trebuit să se întoarcă urgent în patrie ; o chestiune de familie, după cî- te-am înţeles. Nici măcar n-a anunţat pe cineva că pleacă.

— Vrei să mă faci să cred că nici pe Gabriela ?

— Nici.

— Asta permite-mi să n-o mai cred ! Tocmai pe ea care în ultima vreme îl însoţea peste tot ?!... Prin toate localurile de lux ?... Cu care se distra, se...

— O fi avut omul motivele sale să nu o anunţe

— Criminalul, ucigaşul, vrei să zici, nu omul ! Va- săzică a şters-o... Frumos, n-am ce spune ! Halal poliţie !." în orice caz, să ştii că nu-i străină nici ea de toată povestea !

— Cred că ai început să baţi cîmpii!

— Din ce în ce mai frumos! Eu bat cîmpii!._ Spune mai bine că ţi-e ruşine să recunoşti că...

— Să nu ne mai invectivăm ca derbedeii 1 Mai bine iă-mă să-nţeleg ce-ai urmărit cu aceste anunţuri. Tare mi-e teamă că ne vor aduce numai neplăceri şi ghinioane!

— Lasă atmosfera ! Pentru mine din aceste anunţuri se degajă certitudinea ! Doi martori care ne-ar mai fi putut pune măcar în mod incidental, inconştient, pe urmele asasinului, au dispărut! Dispariţia acestora va cre
apentru asasin o... eliberare. îi vor da sentimentul sigt ranţei. E aproape o lege în acţiunea poliţistă de a cree criminalului o asemenea iluzie. Terorizat, încordat, î luptă cu umbrele celor suprimaţi şi cu fantomele celo vii, care l-ar putea trăda, el este, de obicei, prudent pîn la exasperarea detectivilor. Dacă-i stăpîn pe situaţie însă, departe de orice risc, e firesc să comită greşeli, s facă gafe care pînă la urmă îl pierd...

— Nu e chiar lipsit de logică raţionamentul tău, da nu te-ai gîndit şi la posibilitatea unui eşec ?

— Ce eşec ? '

— La posibila şi probabila demascare a mistificării dl către familiile nebunului şi a artizanului ?

— Tare idiot trebuie să mă consideri, dacă mă crez în stare să nu fi prevăzut un lucru atît de elementar Am făcut totul cu deplinul acord şi sprijin al tuturor

— Deci la pîndă ! Să pîndim trecerea asasinului ! îi atmosfera de siguranţă pe care i-ai creat-o cu necrolo gurile, n-ar fi exclus, n-ar fi de mirare să apară cîntînd!..

— Aşa s-ar fi şi întîmplat poate, dacă nu eraţi vo destul de... Era să zic neghiobi! pentru a-l lăsa s-c şteargă. Simţeam că-mi pierd controlul şi acest luert nu era indicat chiar dacă într-un fel, eu şi căpitanul de venisem oarecum amici. Mi-am luat seama totuşi conţi nuînd : @îte eforturi zadarnice nu am făcut, cît nu m-am zbătut ?!

— Poate că te-nşeli!... Poate ne înşelăm cu toţii, iai asasinul stă undeva şi aşteaptă un moment ca acesta p< care l-ai creat cu anunţurile tale. Fii sigur că atunci vs apare!

— Pctate !... Păcat!
— Vom mai vedea! zise Avramescu privindu-şi ceasul

.1NTÎLNIREA CU FANTOMA...

Trecuseră zece ore de la convorbirea mea cu căpitanul şi cobora amurgul. Siluetele lucrurilor se estompau con- topindu-se tot mai mult cu umbrele.

Urcam pe uliţa Gopernic, spre numărul unsprezece, unde locuia moşul.

îi promisesem „mortului" că, în seara zilei cînd va apare anunţul, voi mai trece pe la el să stăm de vorbă.

Stabilisem să-mi deschidă numai mie şi numai la un anume mod de a-mi anunţa sosirea.

Bineînţeles, el nu mai trebuia să calce în prima încăpere, ci să stea într-o cămăruţă alăturată, a cărei existenţă, chiar dacă intrai în atelier, nici n-ai fi bănuit-o. lira mascată în zid, uşa confundîndu-se cu acesta.

Făcui un pas în prima încăpere rămasă vraişte. Un bec de la stîlpul din stradă îşi arunca lumina oscilantă. Am rămas înmărmurit.

Totul în atelier era întors literalmente pe dos ! Aruncat, răsturnat, sfărîmat. Dădea impresia unui cîmp de bătălie, în care nu te puteai aştepta decît să descoperi leşurile luptătorilor.

Mi-am amintit de consemn şi, păşind peste lucrurile împrăştiate, m-am oprit Ia uşa mascată.

Am ciocănit conform codului stabilit. Nici o mişcare ! Am bătut mai tare. Şi mai tare. Abia cînd spaima începuse să-şi înfigă ghearele în mine, auzii în sfîrşit nişte foşnituri de pas tîrşit şi glasul şoptit al bătrînului :

— Domnul detecvv ?...

— Eu, am răspuns cu voce strangulată de emoţie.

Cheia scrîşni în broasca ruginită. în clipa aceea, un alt scrîşnet declanşa mecanismul vechiului ceas, al bătrînului
şi glasul metalic al cucului răguşit răsună sânistru anunl ţînd ora.

Deşi în spatele bătrînului ardea un bec chior, lumina^ slabă interferîndu-se cu cea de afară îi făcea chipul şr mai neclar. Şoapta glasului său tremurător de parcă ar fi fost scuturat de friguri mă întîmpină plină de reproşuri :

— Dumnezeule! ce mi-aţi făcut ?!... Să-mi faceţi m« una ca asta !?...

— Dar ce s-a-ntîmplat aici ?! Cine a făcut grozăvenia asta ?

— El! Cine altul ?! şi bătrînul se scutură cu groază.

— Care el ? Eram surprins de fermitatea cu care pronunţase ultimele cuvinte ; într-un dezacord total cu făp- tura-i pirpirie, cu purtările-i anterioare.

— Criminalul, domnule ! îţi spun doar, se răţoi bătrînul. Nu-i mai sesizam acum nici accentele dialectale. **Era** cu totul schimbat şi parcă avea totuşi ceva cunoscut... □

•— Dar poftiţi înăuntru, să vă explic.»

Un straniu presentiment al pericolului mă făcu să şovăi. Ba dădui chiar un pas înapoi.

— Nu cumva vă e teamă ?... Domnule poliţai improvizat sau detectiv amator sau cum să vă spun ?...

— Nu, nene Bogorin, de ce să-mi fie ? Mă bucur că te văd, am zis şi, dintr-o săritură, am ajuns lînşă masa ' în spatele lui, încleştind mîna pe spătarul unui scaun. |

Tot atît de iute, celălalt[1] apucă o vergea de fier şi cu **1** o lovitură sparse becul ce şi aşa abia lumina. [8]

Fulgerător, în aceeaşi clipă, am repezit scaunul cui toată puterea în direcţia sa. în urma ciocnirii cu ceva I mai tare ca lemnul, scaunul şubred se prefăcu în surcele, I care se risipiră în jur.

Să fi fost totuşi ţeasta celuilalt ? mă întrebam gîndin- du-mă că l-aş fi putut ucide.

Am căutat peretele şi m-am lipit cu spatele de el. Cel puţin să nu mai am şi grija...

Lumina palidă de afară se aşternea pe podeaua putredă în felii uriaşe, ca de dovleac copt.

— Care va să zică de ăsta-mi erai, meştere ?! Nici un răspuns, nici o mişcare, nici acum nu aş putea explica în ce fel s-a putut strecura pînă în preajma mea, fără să-l văd şi aud.

I-am simţit lovitura pumnului greu sub maxilarul inferior şi mi-a făcut impresia că-mi zboară capul în ţăndări. A urmat scurta sclipire de conştiinţă că mă prăbuşesc şi

aşteptam neantul.

Spre mirarea mea, n-am leşinat Altfel nu l-aş fi văzut aplecîndu-se asupra mea.

Convins pe semne că eram dus de pe astă lume, mă lovi în batjocură cu ţepii de la o perie de sîrmă drept în frunte. Simţii înţepăturile a o mie de ace şi acestea avură darul să mă dezmeticească de-a binelea.

Celălalt era încă aplecat de-asupra mea. Concentrîn- du-mi toate puterile în zvîcnetul unei încercări de zbor spre tavan, trimisei pumnul înainte şi-l izbii din plin.

Se rostogoli alături, dar cu o agilitate şi rezistenţă pe care nu mi-aş fi putut-o imagina la bătrîn făcu un soi de salt şi, în clipa următoare, era în picioare lîngă uşă. Am văzut sclipindu-i în mînă lama unui cuţit.

instinctiv, am sărit în picioare şi am dus mîna la buzunar. Dar vai ! singurul obiect solid pe care-l aveam era bricheta-pistolet, pe care o cumpărasem cu cîteva zile înainte.

Scoţînd-o, mă minunai singur de lucirea ei stranie

.Nici adversarului meu nu-i scăpă această lucire şi ges tul de a arunca cuţitul fu frînt de perplexitate.

— Aha ! domnul umblă cu jucării periculoase ? mor măi. Şi se aruncă fulgerător la pămînt.

într-o neobişnuită mişcare de flexibilitate, se replii apoi în spatele uşii şi cîteva clipe mai tîrziu îi auzeam paşii pe porţiunea rămasă încă pavată cu dale, a foste curţi. Se pierdură în noapte.

L-am scăpat! S-a salvat, netrebnicul! am început ss mă frămînt, fără să-mi dau seama că, de fapt, cel salvai eram eu, cu bricheta mea absurdă şi miraculoasă.

Un firişor de sînge mi se prelingea pe obraz şi îm ajunsese pe buze. I-am simţit gustul sărat, dulceag, cort' sistenţa lipicioasă şi o slăbiciune vecină cu leşinul înce pea să pună stăpînire pe mine.

Am pornit încet, mai mult tîrîndu-mă. Coboram uliţa sordidă, împiedieîndu-mă de pietroaie şi călcînd prin hîr ţoape.

Mă aflam din nou printre oameni. Strecurîndu-mă prir dărătul luminilor pînă la primul telefon public, am for mat numărul lui Avramescu.

— Alo! eu sînt căpitane. Voiam să-ţi comunic că din lipsă de timp, n-am mai trecut pe la artizan.

— Păcat !

— Ai putea să-l trimiţi tu pe Gerneag mîine dimi neaţă pînă acolo ?

— Cum să nu ?! Ai preferinţă pentru vreo oră anumei

— A ! nu. Mai potrivit ar fi însă, după părerea mea cît mai devreme. înţelegi ? înainte de a porni oameni spre locurile lor de muncă.

— Perfect! Deci pe mîine...

— Da. Trec eu pe la tine în cursul dimineţii. Noro

cAcasă, îmbrăcat într-o pijama proaspătă, după un duş, mă simţeam ca renăscut.

Obrazul nu-mi era atît de lovit pe cît m-aşteptam. I se potrivea perfect un accident uşor de motocicletă.

îmi făceam reproşuri că lăsasem banditul să-mi scape, dar nu găseam nici o explicaţie întîmplării prin care trecuse.

Dacă cel care mă atacase fusese într-adevăr Dumitru Bogorin, edificiile raţionamentelor mele erau la pămînt... Era vădit că avea o legătură cu asasinul lui Aldan şi al cuplului de tineri logodnici. .

Dar mărturia asupra lui Cioran mai putea oare fi considerată veridică ?... Poate fi tot atît de bine şi falsă. în orice caz, de pe lista suspecţilor, se cereau eliminaţi Cioran, Gabriela, loanid Varga şi... Atît! Dar cum rămîne chestia cu Claudesco ?... Nu ! Trebuie să-i dau încă un telefon lui Avramescu. Mă va-njura ? N-are decît !

Formai numărul:

— Tot eu sînt căpitane !

— Dar ce te-a apucat ?!

— Fii liniştit, nu m-am molipsit de mania telefoanelor ; âm revenit asupra... Tocmai voiam să mă culc şi m-am răzgîndit; nu-l mai trimite pe Cerneag la artizan. Mă duc tot eu.

— Şi eu sînt de părere că e mai potrivit, dar n-am voit să...

-T- Mă bucur că avem aceleaşi gînduri, se-ntîinplă cam rar.

— într-un anume fel, da. Vei ajunge la mine cam în jurul amiezii ?

— în jurul lui zece.

Am găsit atelierul lui Dumitru Bogorin aşa cum îl lăsasem decuseară. întors cu susu-n jos.

Gucul de tablă vopsită, cu aripile întinse, atîrna afară din cuşca-i mecanică şi părea singurul element capabil să comită un gest de smulgere, de eliberare, din ambianţa sinistră, înfiorătoare.

încăperea duhnea a mucegai şi a aer stătut, cu toate că, în timpul încăierării de aseară, spărsesem un geam.

Venisem cu speranţa că doar voi descoperi o urmă. Dar în jurul dărîmăturii, unde nu mai erau dale, era aşternut prundiş. Nu se vedea nimic.

Alături de ruină, se afla o căsuţă, separată de ruine, printr-un gard viu, pe care un bătrîn cam de aceeaşi vîrstă cu moş Bogorin îl ajusta cu o foarfecă.

M-am apropiat salutîndu-l cuviincios :

— N-ai văzut cumva pe nea Dumitru ?

— Nu-i acasă ?!...

— Dacă ar fi, nu te-aş deranja.

— Nu ştiu ! L-a mai căutat cineva ieri, către seară. I-am spus să-l aştepte dacă nu-i. Omul a intrat înăuntru şi pe semne l-a aşteptat. De ieşit nu l-am mai văzut să iasă. Bogprin s-a întors tîrziu şi probabil a avut o comandă urgentă că a ciocănit toată noaptea. De asta m-aş fi mirat să se scoale aşa dimineaţă.

Văzînd că nu pot afla mai mult, am plecat.

La capătul de jos al străzii Copernic, avui surpriza să mă întîlnesc cu loanid Varga.

Avea mîna dreaptă bandajată.

— Noroc inginerule !

— Trăiască presa locală ! răspunse el cu o jovialitate forţată. încotro aşa dimineaţă ?

— Fleacuri gazetăreşti de la care nu mă pot sustrage. Dar tu ?

— Eu ? Necazuri. Ţi-am spus că voiam să plec în concediu pe munte şi uite! ieri am vrut să dau o mînă de ajutor unui prieten să-şi repare maşina şi m-am aranjat. îmi arătă mîna bandajată. Dreapta !

— Ge ghinion.

— Se-ntîmplă ! De altfel şi aşa nu mai puteam pleca. E mare nevoie de oameni în secţie şi cum se zvoneşte că Gioran ar putea fi rearesut, în orice clipă, sub învinuirea de crimă..., mi-au suspendat concediul.

— Dar cu el te ştiam prieten !.

— Ce are asta cu...

— Nuuu 1 Voiam să te-ntreb cum poţi fi prieten cu un om asupra căruia planează astfel de...

— Fleacuri ! Miliţia e de părere că ar fi vinovat, nu eu. Şi apoi, nici chiar miliţia, am auzit eu. Nu prea posedă probe împotriva lui. Aşa... poate fi oricine bănuit.

— Sînt de acord cu tine! Dar unde ziceai că mergi! – La... o veche cunoştinţă cu o problemă personală. – Atunci la revedere! Dacă nu mai pleci, ne mai vedem noi. Măcar la „Halba de Gristal“. 20

După vreo cincizeci de paşi m-am întors să mă uit înapoi. Varga urca printre crengile arborilor semidesfrun- ziţi de pe strada Copernic. Nu putea merge decît la atelierul bătrînului. Dar mi-am urmat drumul spre Vila strigoiului.

Avramescu devenea din ce în ce mai nervos şi mai agitat, pe măsură ce-i depănam întîmplările din ajun.

Izbucni furios:

— De ce nu mi-ai dat imediat telefon ?! Ai comis cea mai gravă imprudenţă! Asta pentru a nu-i spune altfel

.O clipă !

Şi căpitanul îl chemă pe Gerneag. J

— Doi clini, aparat de fotografiat şi toate cele ne-J cesare pentru depistarea unor urme materiale. Maşina ■ de serviciu... şi executarea ! Stai L. Mergi singur, adică fără mine, la atelierul artizanului. După operaţie, aranjezi supravegherea ruinelor.

Schimburi conform instruc-’ ţiunilor !... După ce termini, predai tot ce trebuie laboratoarelor cu indicaţia F.F.F. urgent. Cît e ceasul ?

— Zece treizeci.

— Bine. La unsprezece, posturile sa fie instalate !

După ce ieşi Cerneag, Avramescu se întoarse spre mine: J

— Avînd în vedere treaba pe care ai făcut-o, n-ar: strica să te odihneşti cîteva zile.

•— Hm ! Văzîndu-mi probabil sclipirea de furie din ' ochi, continuă :

— Stai ! Nu mă gîndeam la trîndăveala veritabilă. Gi la un soi de odihnă activă. Să te duci, spre pildă, pe teren. Mă gîndesc la mediul rural. Sa faci vreo două, trei zile culegeri de folclor.

— N-am cules în viaţa mea folclor, m-am întunecat la faţă. Apoi, de ce tocmai acum, cînd m-am izbit nas în nas cu criminalul ?

— în primul rînd exagerezi! N-ai nici o dovada că era chiar el. Şi mai e o chestiune care mă pune pe gîn- duri. Moş Bogorin e naiba ştie pe unde şi s-ar putea să-ţi provoace niscaiva încurcături. în al doilea rînd, în satul în apropierea căruia s-a descoperit cadavrul lui Aldan, circulă o poveste destul de interesantă. Gred că ar fi potrivit sa ţinem seama de ea. E o poveste cu cîn- tec. în timpul lipsei tale, noi vom prelucra materialele culese de Gerneag şi cînd vii pornim la acţiune. Pentru liniştea ta, trebuie sa-ţi spun că întregul merit în descoperirea probabilă a ucigaşului, îţi va reveni aproape în întregime. N-ai nici un motiv să...

Mai mult obosit şi plictisit de pledoaria lui Avra- mescu hotărîi să accept:

— Pentru două zile mă duc, dar mai mult nu voi rămîne nici un ceas.

— Nici nu cred că va fi necesar. Avem nevoie doar de cîntec.

— îţi baţi joc de mine ? Am luat cîntecul drept una din glumele tale proaste.

— Nu-i vorba de o glumă. Nu-ţi aminteşti că am mai discutat odată? Nu ştiu dacă există vreo legătură reala între „povestea cu cîntec* şi crime, dar sîntem datori să investigăm. Trebuie ! Altfel, călătoria ta n-ar avea sens.

O VARIANTA A MIORIŢEI

Din oraşul S. pînă îa Streaza, drumul se putea parcurge într-o oră şi jumătate, cu un soi de tramvai hodorogit, tras de o locomotivă cu aburi, mergînd cu viteza unui tren forestier de munte. Ţăranii îi spuneau „Mocăniţa/

Traseul era de altfel cunoscut şi peisajul pe care-l străbatea trenuleţul era îneîntător. Cea' mai mare parte a drumului trecea printr-o pădure de stejar şi frasin. Acum, toamna, totul căpătase veritabile tonuri cromatice care-mi evocau pădurea do aramă din basmele copilăriei

.După cum îmi explicase Avramescu, povestea o puteam afla uşor de la ciobanii cu stînile, ce se aflau pe versantul stîncos, în drum spre cabană.

Presupuneam însă că pomenise de cabană numai pentru a mă determina să plec, ştiindu-mă mare iubitor al acestor medii montane, cu condiţia să nu-mi impună urcuşuri prea dificile. Şi cabana de la Streaza nu punea astfel de probleme.

Pe de altă parte, la vreo două sute de paşi de aceasta, fusese descoperit cadavrul lui Aldan şi deci includerea ei în itinerarul meu era oarecum justificată.

Am ajuns sus o dată cu căderea nopţii. Cabanierul m-a primit cu multă bunăvoinţă, dar, auzind că intenţionez să rămîn doar două zile, nu-şi putu disimula dezamăgirea.

— S-ar putea totuşi să-mi prelungesc şederea, am completat. Sînt aproape sigur că aşa va fi. E prea frumos la dumneavoastră.

— Nu-i aşa ? se repezi el îneîntat. Asta le spun eu la toţi, domnule. Unde mai găseşti o cabană într-un rai ca ăsta şi în plus şi uşor de urcat ? Pot oamenii să vină cu copiii, cu bunicile...

— Tocmai asta nu le place la mulţi !

— Auzi dumneata ! dar nu-i o prostie să scoţi limba de un cot căţărîndu-te pe stînci şi la urmă să mai dormi şi înghesuit sau chiar sa nu găseşti nici un pat şi să-ţi rupi coastele pe podele sau pe vreo masă ?

— Nu-s toţi de aceeaşi părere. Eu da ! Uite, îţi achit găzduirea pe două săptămîni înainte.

Privi la mine fericit că mă putuse convinge, că mia hotărîsem.

— Am să vă dau o cameră...

— Aş avea o rugăminte—

— Spuneţi şi mă execut!

— Să-mi repartizezi camera în care a locuit inginerul ăla, cu cîţiva ani în urmă, care a fost găsit...

— Unde a stat domnul Mihai ? î Bucuros! O vreme n-a mai vrut nimeni să doarmă în ea. Dintre cei care ştiu cum a devenit cazul, nici acum nu vor. Am avut necazuri atunci, îmi spuse pe ton confidenţial. L-aţi cunoscut pe dom' Mihai ?

— Da, mi-a fost prieten şi coleg.

— Gare va să zică sînteţi tot inginer ?

— Nu, dar...

— La urma urmei ce mă priveşte pe mine, se degajă el.

Mai tîrziu însă am aflat că-l privise îndeaproape. Ghemase miliţia îndată ce intrasem în cameră. Dar cum prevăzusem asemenea eventualităţi, Bunea îl anunţase pe şeful miliţiei din Streaza.

S-o fi mirat cabanierul că miliţianul nu se deranjează să urce pentru a mă legitima. De fapt, cine mai poate crede azi în reîntoarcerea criminalului pe locurile crimei ? Mai ales după un interval atît de lung ?

A doua zi dimineaţa mă aflam în sala bufetului cabanei. Cabanierul mă privea cu şi mai multă suspiciune. Eram singur şi îmi hram micul dejun, cînd îşi făcu apariţia un cioban între două vîrste, înalt, ciolănos şi pur- tînd un ciomag cu cîrlig la capăt, din acela cu care se prind oile de picior.

— 'mneaţa bună la toată lumea! rosti el tunător spre cabanier, trăgînd cu ochiul şi spre mine.

— Dar ce-i cu dumneata de-ai luat-o aşa de dimineaţă, nene Simioane ? îl întrebă cabanierul.

— Ştii vorba românului: omul bea de două ori la viaţa lui: la bucurie şi la necaz. Eu aş vrea să bea
uazi de bucurie !

— Ce-ţi dau, o spumă ? şi dă-i drumul bucuriei s-o auzim şi noi, că altcum ţi se pune pe inimă.

— Dă-mi o spumă mare... Da nu-mi place că nu prea ai muşterii !

— Cînd sîntem trei şi-i încă dimineaţă, nu-nseamnă că n-am !

— Să trăiţi ! să fiţi sănătoşi şi să-mi trăiască şi mie nepotu !

— Ţi-a făcut Gureşa un nepot! ?

-— Asta-i ! Am un nepot de-i gata cioban ; are aproape patru chile. Da, aşa gureşă cum o ştie toată lumea, n-a scos un chiot! Măriuca, fata tatii ! Da' ţîncu a început să zghiere că-ţi lua urechile, de cum o venit pe l ume !

— Să-ţi trăiască !... Ei... cum ai dormit domnule în odaia lui dom' Mihai ? mă-ntrebă cabanierul.

— Foarte bine, mulţumesc !

— Care Mihai ? sări ciobanul ca ars.

•— Domnul pe care l-ai găsit dumneata în „Rîpa Şo- pîrlei" mort acum nu ştiu cîţi ani.

Omul îşi scoase căciula.

-— Dumnezeu să-l odihnească ! da' păcătoasă moarte **a** avut. în fiştecare zi trec pe acolo, domnule. Dacă ţi-a fost cumva cunoscut şi vrei să-i vezi locul, mergi cu mine şi ţi-l arăt.

— Mi-a fost chiar prieten, am să merg dacă bine- voieşti. Tocmai asta voiam să fac.

Omul dădu drojdia pe gît şi, cum terminasem şi eu de mâncat, plecarăm.

— Dumneavoastră credeţi aşa cum or zîs cei de la miliţie ?

?— Ce să cred altfel ? Ceasul rău ! I-o fi scăpat cumva piciorul şi dus a fost!

— Eu unu nu cred ! nici dc m-ai pica cu ceară !

— Şi ce poţi crede altfel ?

— Ce crede toată lumea. Că l-o izghit un netrebnic ! Am văzut eu ce om era. Nu i se putea întîmpla aşa ceva unui om ca el...

— Ei » oricui i se poate întîmpla, nene Simioane. Parcă aşa te cheamă ?

— Da, Simion Oprea. Da' mai bine să zicem „Doamne fereşte" ! Ai să vezi şi ai să-ţi dai şi dumneata seama că nu-i aşa.

într-adevăr, aşa-zisa „Groapă a Şopîrlei" sau „Rîpa Şopîrlei" nu avea nici malurile prea abrupte şi nici prea înfricoşătoare nu părea. O vilcea ca un fund de ceaun, chiar lîngă poteca ce suia spre un mk platou, în vîrful unui masiv stîncos, nici acesta prea

prăpăstios.

_Da> nici eu n-aş crede că cineva ar putea să cadă aici, i-am spus lu Oprea, dar... accidentul avusese loc iarna ! . M

_Dreptu-i! Nu ştiu I mă credeţi ori nu, ca numa un deţ de rachiu am băut, de numa mină de ucigaş a fost aici ! Eu cred că i-am auzit şi glasul.

— Glasul cui ? întrebai eu grăbit. Scepticismul ciobanului părea că-mi va uşura sarcina.

— Al criminalului, al cui ?

— Cum aşa ? !

— Foarte bine ! Dacă vă mai aduceţi aminte, în anul acela s-a desprimăvărat devreme. Cînd s-o-ntîmplat nenorocirea era aproape primăvară şi eu m-am suit cu cele cîteva capre ce am pe coastă. Stăm iacă aşa îr* marginea pădurii sprijinit în botă şi deodată aud cîn- tînd ! Ciulesc eu bine urechile, doar-doar îi cunosc glasul celui care cîntă ? Da de unde ! Nu era de pe la noi. Măciuca mea, de-ţi spuneam că mi-o dăruit un nepot zdravăn şi ea l-a auzit şi-l chiar ştie, cîntecul. Dat ştiţi cum sînt femeile ; li se năzare ! Ea zice că glas de om nu era !

— Cum adică, nu era glas de om ?

— Apăi, lumea vorbeşte, că d'aia-i zice gura lumii! N-o astupă nime. Se zice că ar fi strigoi, că jumătate glasul ar fi de om, da jumătate de alte cele. Unii zic de pasăre, alţii de mistreţ, unii de coţofană, alţii de strigoi. Cine ştie ?... Da' strigoi îi ! Că de n-ar fi, nu s-ar tot auzi în fiştecare an, tot la aceeaşi vreme !

— Şi l-au auzit mulţi ?

— Mulţi! Şi unul din pădurari l-o auzit şî zice că ar fi om şi corb sau... Fel de fel !

Eram mulţumit de povestea omului şi cum aveaţi magnetofonul la mine am înregistrat-o în întregime.

— Şi nu ţii cumva minte ceva din cîntecul pe cârd l-ai auzit ?

— Eu nu prea am glas... Dacă ar fi Gureşa mea.w Ea ţi l-ar cînta fain.

— Aşa măcar cum poţi î dacă ai vrea să încerci!..

Omul tuşi, îşi drese glasul şi dădu drumul din gît- lej la cîteva măsuri aproximative, în care era totuşi uşor de identificat o variantă foarte îndepărtată şi destul de impură a Mioriţei.

Măcar de-ar fi inedită, mă gîndeam. Să nu zic că am venit chiar degeaba la Streaza.

Nu-i exclus ca Avramescu să mă fi trimis doar cu gîndul să scape de mine.

MISTERUL. DISPARIŢIEI ARTIZANULUI ŞI UN FILM...

Cînd cobofîi mă grăbii să-i dau un telefon lui Avramescu—

Nu atît pentru a-mi anunţa sosirea, cît pentru a-i comunica noutatea că posedam pagina de folclor.

La celălalt capăt al firului, glasul căpitanului mă întîmpină bîlbîindu-se, înăbuşindu-se, nereuşind să lege două vorbe ca lumea.

Din toată logoreea, reuşii să înţeleg că nu mai avea sens să mă duc pe-acasă şi că urgent va veni o maşină a miliţiei la gară să mă ducă direct la el. M-aşteaptă cu multă nerăbdare.

într-adevăr, mă primi cu un asemenea entuziasm... Mă gîndeam că, în lipsa mea, s-ar fi putut ca asasinul să le fi căzut în plasă şi eu... Dar cele ce urmară mă liniştiră în aceasta privinţă.

Avramescu începu să facă glume de calibrul celor obişnuite, stupide, ca apoi să mă învinuiască tot pe mine de lipsă de seriozitate.

— Sper că n-ai trimis maşina după mine la gară, pentru a mă aduce să-ţi ascult morala ?

■— Nu te impacienta ! Priveşte pe masă !

Era o masă obişnuită, plină cu filme, plăci de sticlă şi fotografii cu dosul în sus.

— Ei ? ce sînt astea ?

— Acest bazar cine-foto nu-i nimic altceva decît urmele individului care era să-ţi facă ţie de petrecanie: alaltăieri, în atelierul artizanului, plus altele de la care s-ar

putea pleca şi...

— Vrei să spui urmele lui Bogorin ?

■— Ha, ha, ha, mai ai naivitatea să crezi că ar putea fi bietul moşneag ?

— Moşneag în aparenţă ; ramolismentul era doar masca sub care s-ascundea, poate, chiar „degustătorul” 1 Bătrînul artizan Dumitru Bogorin poate nici nu există I Poate-i o pură plăsmuire în dosul căreia... a

— Eşti un naiv ! Aşa ar fi prea simplu şi apoi însăşi esenţa acţiunii s-ar duce naibii ! Una din legile ei cere ca asasinul să nu fie niciodată dedublat de un om cinstit.

— De acord, dar cum ai putea spune despre Bogorin că e cinstit ?

— Sînt absolut convins că este ceea ce pare; **un** biet om onest, care a muncit toată viaţa, slujind frumosul ! Scopul pentru care te-am chemat este tocmai cel de a-ţi dovedi aceasta. Zici că ai fost la Streaza ?

— Da, am înregistrat legenda şi cîntecul.

— Legenda o auzisem şi eu de la cineva, dar mă interesează cîntecul.

—- E balada Mioriţa

.— Trei prieteni ciobani... Unul cu oi multe şi cornute... S-ar putea să ne fie de folos... Supoziţia ta că te trimit numai pentru a te îndepărta de oraş n-a fost însă departe de adevăr.

— Asta-i deci ? !... Aşa vă purtaţi ! ? Şi eu care am fost sincer pînă la prostie, cu voi, cu tine...

■— Hai nu vorbi în modul ăsta. Te ştiu încăpăţînat şi am făcut-o numai din prudenţă. Te credeam în pericol. Poate m-am înşelat, dar dacă aveam dreptate, ai fi avut şanse să zaci pe undeva cu ţeasta sfărîmată. Nu ţi-am vrut decît binele.

— Mulţumesc !...

— Ai de ce, să ştii ! Noi am prevăzut că la bătrîn se vor petrece lucruri neobişnuite îndată ce vor apare necrologurile şi...

— Zău, dom’le ? '. Mă faci să cred că toţi eroii ce-şi fac apariţia după război, sînt mai veritabili decît...

— Greşeşti ! Noi sîntem cei care l-am pus pe bătrîn la adăpost şi chiar pe Cerneag să supravegeheze ruina în care locuieşte.

— Iar începi să mă uimeşti !

— Ţi-o voi dovedi ! mai zise el şi apăsă pe butonul soneriei.

—• Ordonaţi! apăru Cerneag.

— Adu-l pe bătrîn te rog !

— Imediat...

După două minute de încordare, figura palidă, us- căţivăj trasă a bătrînului îţi făcu apariţia.

Privindu-l în plină lumină, îmi dădeam seama că judecasem greşit. Nici un travesti, nici un machiaj di

nlume nu l-ar fi putut transfigura pe bietul meşter în degustător sau în Michel Claudesco.

— Vă cunoaşteţi după cîte ştiu ? ni se adresă capii tanul amîndurora. Bătrînul mă privi cu atenţie şi spuse i [4]

— Da, dumnealui a fost pe la mine de două ori. Ultima, cînd mi-o spus c-oi apare-n foaie, că de la asta mi se traje tăt necazu !

— Nu fii îngrijorat, nene Dumitre. Te rog să-i povesteşti dumnealui cum s-a petrecut alaltăieri la dumneata acolo sus pe Copemic.

— Păi dumnealui nu ştie ?

— Nu, nu ştie nimic.

— Mde! cum să vă spui ; tomna stăteam lîngă ban. şi mă gîndeam să trec dincolo să aţipesc o ţîrucă. Mai ales că sara, mă-nţelesesem cu dumnealui, să-l aştept. **Da** numa’ ce-aud pe cineva la uşă !

Cine să fie, gîndeam, că meşterii or fi aflat că dădusem ortu. Sau poate vin să-mi aprinză vo luminare.

Numa c-aşa-i vorba; zici de lup, da lupu ia uşă Era tomna un moşteriu !... îmi dădeam io. cu sama **cal** l-am mai văzt undeva. Da' nu mai ţineam minte cînd.l

— Şi ce voia muşteriul ? Simţeam nevoia să între-l rup monotonia glasului său.

— Văd că începi să fierbi! remarcă Avramescu iro-l nic.

— Ce să vre, că Dumnezeu mă ierte... Nu altceva* ! decît să-i vând cu ceasul acela cu cuc. Ba, zîc eu 1 Nu. * Nu l-oi da nicecum, eu cuca aesta l-am moştenit de **la** maica me, Dumnezeu s-o odihnească, şi vreau să-mi cu- 1 ceaşcă şi mie deasupra copîrşeului, cînd oi închide ochii **1**

IDa el de colo: „văz că după presa locală i-ai şi închis sau poate vrei să te ajut cumva ? Ştii, eu ţîo grozav de mult la lucruri din astea vechi !"

Nu ţi-l dau zic, şi lasă-mă. Da' nu-rrţălăsesem ce voise să zică, decăt după ce-o plecat. Aşa mi-o fo de frică că mi se uscase gura şi am băut toată apa din pahar; că la mine poate o-ţi fi văzut, stă un pahar cu apă gata pregătit, că doftorii mi-or spus s-o beu o ţîră stătută.

— Şi după-aceea ? întreb eu curios.

—• După aceia n-o mai fo nimica, ce să fie,... rosti el necăjit.

— Lasă moş Bogorin, fii liniştit, îi spuse Avramescu blând. Vei merge înapoi după cîteva zile şi atelierul va fi pus în ordine, vei avea clienţi şi va fi bine. Noi îţi mulţumim că ne-ai ajutat. Acum şi-aşa eşti mort ! Ce părere ai ? mă-ntrebă Avramescu după ce bătrânul condus de Cerneag, părăsise încăperea.

— Hm ! Cred că sân tem mai aproape ca oricând... că ne va cădea în mînă ucigaşul —

— Eu sînt sigur !

— Ce te face să fii atît de sigur ?

— Iţi aminteşti de paharele **de ia** „Halba de Cris- tal" ? Ştii că-ţi spuneam că două amprente nu putuseră fi identificate ?...

— Da şi ce-i cu ele ?

— Sînt identice cu ale individului cu care ai boxat tu alaltăieri.

— Atunci e clar că...

— E clar că sîn tem nişte nătăfleţi! Ar fi trebuit să-l avem demult în mînă

.— Dar de ce n-a voit bătrînul să povestească ce s-a-n- tîmplat mai departe ? După plecarea tipului ?

— N-avea ce.

— Cum n-avea, cînd se vede bine că are ?

— Individul îi strecurase în pahar un puternic somnifer cu efect rapid şi moşul a căzut ca un buştean.

— Sa fie tot Cioran pînă la urmă ?... Mă gîndesc la individul cu ceasul bătrinului. Dar cum rămîne cu Michel Claudesco ?... Apoi, ce căuta loanid Varga pe strada Copernic ?

— Şi eu mă-ntreb ! Dar deocamdată să trecem dincolo.

Ne aflam într-o cameră obscură, din tavanul căreia atîrna un bec de 25 de waţi.

— Vrei să-mi arăţi un film.

— Cam aşa ceva. Stai colea jos. Şi Avramescu manevră ceva la aparatul de proiecţie gata instalat, puse o. rolă şi după ce stinse lumina, îi dădu drumul.

În prim plan, dărăpănătura în care se aciuise bătrînul artizan. Din peisajul de. pe ecran, mai mult decît din cel real, se desprinde o atmosferă de tristeţe.

Deodată apare loanid Varga. Urcă pe Copernic, ocolind pietroaiele şi gropile, care şi ele apar mai marcate pe peliculă. Se opreşte în faţa ruinelor. Priveşte în dreapta şi-n stingă, apoi intră...

Cum probabil nu-i răspundea nimeni la bătaia în uşă, îl vedem ieşind. Se asigură că nu-i nimeni în jur apoi coboară uliţa.

Din cînd în cînd priveşte peste umăr, parcă temîn- du-se de ceva.

Avramescu opri aparatul.

— Ce o fi avînd la mină, ai observat ? mă întrebă.

—• L-am întîlnit înainte de plecare la Sireaca. Zicea că s-a accidentat, ajutîndu-şi un prieten să repare automobilul.

-T— Ciudat accident !

—- Poate fi totuşi real. Explică-mi acum ce-i cu chestia asta ?...

— Cu filmul ?
— Da. Cine l-a făcut ?
— Cerneag, camuflat în ruina de peste drum, de unde are întreaga perspectivă a spaţiului în care l-ai văzut pe Varga mişcîndu-se.
— Şi ce legătură are ?... Vreau să spun bătrînul, îl recunoaşte pe loanid ca fiind cel care-i propusese vîn- zarea ceasului cu cuc şi prietenescul ajutor ?
— Ce bine ar fi dacă ar... avea certitudinea... Bătrînul nu poate preciza. O dată crede că-i el, apoi neagă cu îndîrjire: n-are nici o siguranţă. I-am pus ochelari, i-am dat binoclu, lornion zadarnic.
— Dar părerea ta care-i ?... Crezi că Varga ar putea fi unul dintre cei pe care-i bănuieşte vag procurorul Bunea ?
— Văd ca şi tu zici „unul* ; crezi că pot fi mai mulţi ?
— Eu m-am îndoit întotdeauna că ar putea fi doar unul... Dar mă gîndesc că loanid, aşa cum îl cunoaştem noi, ca om, e prea fricos, pentru a putea ucide.
— Poate !... E clar însă că nu avea nici o legătură cu cei doi tineri. Tocmai de asta... Nici nu l-aş pute
aaresta... Nu avem nici probe... Nu-l putem aresta numai pentru că-i dă tîrcoale artizanului în ultimele zile.
— Şi ce crezi că ar fi de făcut ?
— Zău dacă ştiu !
— Să-ţi dau deocamdată banda cu povestea de la Streaza. Dar dacă te bazezi pe asta, mai durează vreo doi, trei ani povestea la-o dacă spui că te interesează poveştile cu strigoi.
— O voi folosi măcar ca material pentru o conferinţă împotriva superstiţiilor.
— Fă ce vrei! eu mă duc să mă odihnesc. Mă simt frînt!
— Să-ţi dau maşina...
— Nu ! n-am nevoie ! Vreau să iau aer.
în după amiaza acelei zile de toamnă tlrzie, soarele strălucea cu o vioiciune aproape primăvăratică.
îmi trebuiră cam cinci minute pînă reuşii să obţin de la un telefon public serviciul de concepţii al uzinei „Hidromatica“
— Cu inginerul Petre Cioran, vă rog !
— E bolnav, îmi răspunse un glas de femeie. Se află în concediu medical.
— De cînd ?
— De două zile ; are trei în total, mi se pare.
— Mulţumesc, deci nu-i ceva grav.
— Aşa sperăm.
Inginerul Cioran tocmai se ridica din pat. Se duse în faţa unei oglinzi şi îşi privi îndelung chipul palid. Adevărul era că se simţea foarte rău. Nu prea ştia ce are, dar i se menţinea o stare de subfebrilitate suspectă.
Scîrboasă situaţie ! Bine că s-a întors loanid în uzină... Cu toate că medicii spun că nu-i nimic grav, totuşi... Şi el cu mâna lui... nu face mare scofală ; tot nu poate lucra la planşetă !
Vorbind astfel, de unul singur, Cioran se îndreptă spre fereastră. Rămase privind afară şi se trezi deodată fredonînd :
' – Pe un picior de plai
Pe o gură de rai...
De unde dracu mi-a venit aşa deodată ?... A ! **o** cîn- tam la cor... Dar sînt sigur că am auzit melodia de cu- rînd undeva !... Fredonată de cineva...
Tot încercînd să-şi aducă aminte de unde venise melodia, îşi dădu seama că ar putea, într-adevăr... Obrazul i se crispă.
— Nu, nu, nu, nu,! îi scăpară una după alta negaţiile din gîtlejul pe care şi-l simţea strangulat.
Se aşează la masa de scris, luă o foaie de hîrtie şi începu să scrie grăbit.
După ce termină, luă un plic albastru, închise scrisoarea şi răsuflă uşurat; Trebuie !
Convins că Cioran nu putea să aibă cine ştie ce, mi-am schimbat direcţia spre

„Halba de Cristal”, unde intenţionam să iau prînzul.

întindeam mîna spre mînerul uşii masive, cu încrus- : taţii de fier forjat, dar se deschise parcă de la sine şi-n faţa mea apăru Valentina.

— Sărut mîna ! Ce surpriză... Ce cauţi dumneata la un local care nu ţi se potriveşte prin nimic ?

— Eu numai cu treburi ; dumneata, probabil, ai avut mai puţine motive să te afli aci.
— Mă faci curios şi dacă nu te grăbeşti, te-aş invita ia un aperitiv.

— Nu, nu mă grăbesc. Şi numai faptul că sfnt singură m-a determinat să renunţ la tentaţia de a cere un coniac.

— Perfect! Mă faci fericit !... Voi bea şi eu unul. Prefer Dacia...

Ne aşezarăm la o masă retrasă. Jan apăru imediat servil şi respectuos.

— Ce treburi spuneai că te-au adus aici ?

— Vreau să plec de la „Cameleonul” şi să reamena- jez această bombă, transformînd-o într-un cafe-bar... S-ar preta cred.

— Perfect! Spaţiul e mai mult decît potrivit, iar poziţia excelentă ; păcat să fie prinsă de o bombă ca asta „a-ntîia“...

— Dar tu ?... Nu te-am mai văzut demult, cu toate că nu-ţi interzisesem să mai treci pe la mine.

— N-am vrut să risc o întîlnire cu... cine nu trebuie şi nici curaj n-am prea avut ; ca să fiu sincer.
— Dar Cazul Aldan, merge ? S-a mai descoperit cine a fost tipul care voia să cumpere ceasul cu cuc ? Gel care a pus bătrînului în apă somniferul ?..

.— Mă surprinzi... Asta s-a întîmplat recent... Eşti peste măsură de bine informată.,.

— Sînt la curent numai cu ceea ce mă interesează.

— Şi văd că afacerea Aldan pare să te pasioneze.

— Da de unde ! Nu mi-aş băga eu nasul dacă n-ar fi vorba de Cioran. E un om bun şi ceea ce îmi place la el e tocmai această bunătate, ce mi se pare că uneori devine un defect. Azi sînt mai buni cei răi, iar cei buni cu adevărat sînt proşti !

—• Cred că vezi lumea în culori prea sumbre ; nu-i chiar aşa !...

—- Poate că nu, dar cînd te arzi o dată cu ciorba, sufli şi-n iaurt. Vezi, mi se pare că nu eşti prea departe de cei „proşti”.

îşi privi ceasul :

— Pe mine te rog iartă-mă ! trebuie să plec...

— Jane, plata te rog !

★

Plicul albastru pe care-l descoperisem la întoarcerea mea acasă, aşa cum arăta, fără ştampila poştei, aş fi crezut că e de la Valentina dacă nu m-aş fi despărţit de ea doar de o jumătate de oră.

Desfăcîndu-l, am rămas surprins. Cu caractere de tipar, din linii punctate, citii următorul text :

„Numai fiindcă-mi eşti simpatic, n-aş vrea să te trimit în lumea unde nu-i nici întristare, nici suspin şi unde poate ţi-ai putea reîntîlni un prieten. De aceea îţi fac o propunere. Accept-o numai dacă te simţi capabil să păstrezi o absolută discreţie asupra acestui mesaj. Dacă t
evei decide să-mi asculţi sfatul, te aştept astăzi la ora zero, pe insuliţa din dreptul debarcaderului din parc.

Nu încerca nici uri soi de manevră necinstită. Nu că ar fi zadarnic, dar ar fi păcat să nu ne înţelegem.

în cazul cînd, în mod obişnuit, porţi asupra dumitale vreo armă, te sfătuiesc, de asemeni, s-o laşi acasă. Va fi mult mai bine şi vei fi mult mai în siguranţă. Un prieten”.

Mii de gînduri contradictorii îmi invadară creierul ţin- tuindu-mă în fotoliu ore în şir. Luam decizii peste decizii, reveneam asupra lor, făceam planuri pe care le găseam ingenioase, pentru ca peste o clipă să le găsesc stupide şi să le arunc. îmi privii ceasul. Era abia şase seara.

De zeci de ori respinsesem tentaţia de a-i telefona lui Avramescu sau procurorului. „Nu ! cinstit, cavalereşte, voi proceda exact cum mi se recomandă în misteriosul mesaj”.

Odată această decizie luată, frămîntările încetară. Mă hotărîsem să dorm pînă în preajma orei indicate.

La sfîrşit de octombrie, debarcaderul, aşa cum mă aşteptam, era pustiu. Era un fel de a zice ca se afla in parc, în fapt o porţiune de pădure amenajată. Apropiindu-mă de ţărmul lacului, inima-mi bătea ca un ciocan. Maşina o lăsasem la o distanţă respectabilă şi, după ce achitasem şoferului cursa, mă înţelesesem să fiu aşteptat pînă în preajma orei unu.

La douăzeci de paşi de debarcader m-am oprit să mai controlez o dată ceasul. Mai erau două minute. îmi rămă- 12f

iseseră de străbătut ultimii paşi, cînd printre ramuri mi se păru că zăresc sclipind o lanternă.

Dintr-o direcţie nedefinită, probabil din cauza ecoului şi a vîntului care sufla potrivit, dar foarte aproape de mine, răsună un puternic „Stai !*.

Am stat! Nici nu-mi dădusem seama cînd executasem mişcarea.

— întoarce-te cu spatele şi ridică mîinile în sus, dacă încerci altă mişcare eşti un om mort... Perfect! răsună glasul’ aprobativ. îmi place că eşti curajos, cred că ne vom înţelege. Prima condiţie : nu faci altă mişcare în afară de cea ordonată. Vocea tăioasă, dură, nu admitea nici un fel de replică. Sînt decis să nu-ţi fac nici un rău. Te voi scuza chiar pentru că ai ciripit în legătură cu întîlnirea noastră din atelier. Condiţia : îmi răspunzi concis, clar. E vorba de o singură întrebare. Pe cine-l bănuiţi de crimă sau, mă rog, de crime ?

Simţeam că-mi pierd cumpătul şi făceam eforturi disperate să mă stăpînesc.

— Va trebui să te decizi în timp ce eu voi număra pînă la trei. Şi vocea începu ameninţătoare, neînduiă- toare, insuportabilă.

— Unu !...

De ce n-am telefonat eu lui Avramescu ? Sînt adevărat un imbecil!... Era şi mai bine dacă îl anunţam pe Mitran. Aş fi putut-o face fără să ies, fără să uzez de telefon, pentru eventualitatea că m-aş fi gîndit la interceptarea convorbirilor.

— Doi !...

Am căzut în plasă ca un fraier. Să mint ?... ce şă mint ? 1 Şi acum va răsuna implacabilul „trei“, iar eu habar n-am' ce voi răspunde.

Sub stăpînirea teroarei – după cum îmi închipuiam ' eu – cu o fracţiune de secundă înainte de a auzi numă-: rul fatal, mai mult sub influenţa instinctului de conser--' vare, m-am trîntit la pămînt şi am început sa ma tîrăsc. De fapt fugeam aplecat şi...

O rafală de mitralieră răsună umplînd pădurea pina' departe.

Oare de ce nu aud gloanţele şuierînd ?... probabil sînt mort sau în agonie, trăindu-mi ultimele clipe, ciuruit..J Aşa trebuie să fie !...

★ 2

Nu ştiu cît am rămas 8în nesimţire, cum şi cînd m-ani întors pe spate, dar mă pomenisem culcat, cu faţa spre- cerul plin de stele.

Un pocnet şi o rachetă roşie se aprinse ca o candelă chiar deasupra mea pe cer. Apoi încă una şi încă una.

Spre ţărmul lacului alerga o siluetă. Apoi alta.

— Pe-aici trebuie să fie ! tuna vocea lui AvramescuJ – Aici ! aici ! am strigat eu fără să fac o mişcare. Avramescu alergă spre mine.

— Ar trebui să-ţi trag o scărmăneală zdravănă ! Daca mai procedezi vreodată astfel, ne vom certa urît! Te căutăm de peste o oră. Poţi să te ridici singur ?

Dîntr-un salt eram în picioare. Probabil era nevoie ca cineva să mă încredinţeze că mai trăiesc. i

iÎn maşină, am remarcat că eram doar trei ; eu, Avramescu şi Cerneag. M-am

abţinut să întreb unde era...

— Cred că nu ai nimic împotrivă să mergi cu noi pînă la vilă să-ţi prezint prietenul ?

— Sigur că merg ! mai încape vorbă ?

Eram convins că fuseseră mai mulţi şi „prietenul” plecase probabil cu ceilalţi înaintea noastră, cu alt automobil. Sigur că aşa este !... Mi-au spus doar că mă căutau de o oră.

Intrarăm cu toţii în birou. Cerneag, puse pe masă o valiză elegantă şi plecă.

Avramescu nu părea grăbit. Dădu dispoziţie pentru cafea, dar eu eram nerăbdător să-l văd pe „prieten”.

Fiindcă mă purtasem cu o nesocotinţă condamnabilă, nu aveam curaj să-ntreb nimic. Văzînd însă că-l lasă pe Cerneag, care ne adusese cafele, să plece fără să-i dea vreo dispoziţie, îmi luai inima-n dinţi :

— Cum l-aţi prins ?

— Frumos !... Ne scapă nouă vreodată ceva ? !... zîmbi ironic.

— Bună cafea !...

— Măcar la cafea să mă pricep, se lăudă căpitanul cu amărăciune.

— Zău dacă te-nţeleg! În loc să te bucuri, să te lauzi!...

— Să mă bucur ? !... De ce ?

— De ăsta pe care l-ai prins!

— De ăsta ? ! îmi arătă el o elegantă valiză.

— Omul se bucură la urma urmei şi de aşa ceva, ai primit-o cadou ?

$ – Asasinul coboară eîntîn

d■— Poate !.«

— Dar spune-mi şi mie omule cum aţi ajuns acolo ?

— Te-am urmărit. Se pare că şmecheria asta a fost? pusa la punct cu o zi înainte.

Arătă iar spre geamantan !

— Un singur lucru ne surprinde, continuă Avramescu q ce căuta Cioran azi noapte prin preajma parcului ?

— Cioran ? !... va să zică tot Cioran ?...

— Eu nu l-am văzut, dar un sergent de circulaţie ă oprit un Fiat 600 şi, legitimînd pe ocupant, a constatati că era inginerul Petre Cioran. Şi carnetul de conducere! era tot pe acest nume.

— Trebuia să-l fi reţinut.

— N-avea dreptul; omul era în regulă, nu contrari venise la Legea circulaţiei...

— Ştii ce ? te rog nu mă mai ţine pe ghimpi. Simt căi plesnesc !

— La ce te referi ?

— Te rog nu-ţi mai bate joc de mine !

— A ! înţeleg! vrei să-ţi vezi „prietenul” ? !...

— Sigur. Am înnebunit aşteptînd !... Consider că te-ai răzbunat destul...

— îndată... îndată... Deschise geamantanul elegant, ceea ce mă făcu să constat că acesta nu era altceva decît un complicat magnetofon. Ridică în spatele rolelor un fel de panou, conectă aparatul la reţea, manevră nişte bu^ toane şi dădu în sfîrşit drumul bandei.

— Stai!... răsună o voce metalică ce făcu să răsune încăperea.

— Ei ?...

Pierdusem graiul, pierdusem simţul realităţii, tot! într-un tîrziu reuşii să îngîn :

— Care va să zică asta era ? !... Mă simţeam complet istovit.

— Dacă vrei să te culci, îţi ofer un pat aici, dincolo în laborator.

— Vreau cum să nu, te rog chiar L.

IN CĂUTAREA „PRIETENULUI*.

— E complicat al dracului î i-am spus lui Avramescu. Zici că şi permisul ?...

— Sigur ! altfel băiatul îl reţinea.

— Mă duc să stau eu de vorbă cu Cioran ! şi fără să mai aştept asentimentul căpitanului, m-am ridicat.

Era ora nouă. Era foarte potrivită tocmai fiindcă era nepotrivită.

La uşă, în loc să sun, bătui puternic, autoritar. Paşii pe care-i auzeam apropiindu-se îmi demonstrau că era deja enervat.

Văzîndu-mă, se cam fistici şi iritarea i se preschimbă în nesiguranţă şi poate chiar teamă.

— Dumneata ? U. Dacă-mi spune dumneata, înseamnă că e foarte intimidat.

Trecui pe lîngă el şi fără să aştept vreo invitaţie, intrai şi mă aşezai la masa lui de scris. Mă privea ca un animal hăituit. îl scrutam în tăcere, calculat, voit provocator

.— Iată-mă deci şi în faţa asasinului, a ucigaşului lui Mihai Aldan ! am rostit răspicat, cu convingere.

îl simţeam încordîndu-se, încercînd să se stăpînească, dar tensiunea pe care o atinsese îl făcu să explodeze :

— Nu-ţi permit! Te invit să părăseşti imediat...

— Te rog fără melodrame ! l-am arătat insigna de membru al secţiei de criminalistică pe care o împrumutasem de la Avramescu.

— Deci asta erai ?!... Gazetăria îţi era doar o mască !... în sfîrşit ţi-ai smuls-o singur!... Ce oroare!... Spune ce vrei ?

— Vreau să-mi răspunzi la cîteva întrebări ; două-irei poate. Prima : unde ai fost noaptea trecută, între orele douăzeci şi trei şi unu ?

—■ între orele douăzeci şi doi şi douăzeci şi patru fără un sfert,, am fost la cinematograful „Astoria”.

— Te-a văzut cumva cineva ? Sau tocmai atunci nu te-ai întîlnit cu nici o persoană cunoscută ?

— M-au văzut numeroase persoane ! chiar din uzină, inclusiv directorul nostru adjunct, Mihăilescu. Apoi, biletele mi-au fost remise chiar de responsabilul cinematografului. Le reţinuse la rugămintea mea.

— Dar după ora douăzeci şi patru fără un sfert, unde ai fost ? între zero şi unu, mă interesează îndeosebi ?

— Imediat după film, m-am dus la „Cameleonul” unde am rămas pînă la trei jumătate dimineaţa.

— Cu Valentina ?

— Exact ?

— Şi-ţi aminteşti şi la ce oră ai intrat în local

?— Nu precis. Dar nu putea fi decît douăzeci şi patru fără cinci; nu-i departe, circa zece minute de mers.

— Văd că ţi-ai aranjat un alibi perfect, domnule inginer ! Nu cumva ai fost însoţit şi de prietenul dumitale Varga ? Sau nu cumva ţi-a împrumutat el un Fiat 600 ?... Să iei aer plimbîndu-te puţin în jurul lacului ?...

Mă asculta fixîndu-mă cu privirea. Cînd am terminat izbucnise în rîs.

— Acum înţeleg!... înţeleg totul!... îngîimă Cioran înăbuşindu-şi hohotele de rîs. E vorba de plicul albastru pe care i l-am trimis ieri lui Avramescu...

— Lui Avramescu ? !...

-— Da, lui Avramescu ; căpitanului de miliţie. De unde să ştiu eu ce urmărea ?... îmi era coleg şi m-am simţit obligat să-l ajut... Dar ai cuvîntul meu că n-am făcut-o decît atunci, o dată !

3

— în ordine, am conchis eu, deşi nu înţelegeam mare lucru. Mă gîndeam că nu era potrivit să-l mai sîcîi. Dacă există la Avramescu un plic albastru, voi afla eu imediat la ce se referă, al meu era tot albastru şi tot aşa cum putea să nu fie nici o legătură între ele, putea să fie şi una foarte strînsă.

— Nu te supăra te rog! încă o întrebare : ştie cineva de plicul acesta albastra al dumitale ?

— Nu, nu cred! dar singurele plicuri existente în comerţ, sînt albe şi albastre.

— Exact! La revedere.

*

— Deşi nu era prevăzut să ne mai vedem azi...

— Nu mă deranjezi, îmi răspunse Avramescu.

— Am venit în legătură eu plicul.

— Care plic ? 1

— Ţi-a expediat ieri, Cioran, un plic albastru. Şi al meu, cu farsa de la debarcader, era tot albastru.

— N-am primit nimic pînă acum ! Stai puţin ! Formă un număr de interior : A venit curierul de la poştă ?

— Da, chiar în clipa asta ! Vocea lui Raicu răsună energic în receptorul pe care Avramescu îl ţinea departe de ureche.

— Caută corespondenţa mea şi adu-mi-o sus.

— Imediat tovarăşe căpitan ! După cîteva clipe intră.

— Poftim ! pe urma mi le daţi să le înregistrez.

— Stai ! am nevoie numai de unul. Căută. Asta !... Uite ia plicul şi scrie la intrare scrisoare confidenţială ; spune-mi numărul la telefon.

— Am înţeles să trăiţi ! Raicu ieşi.

— Citeşte! şi Avramescu îmi întinse scrisoarea făi ă să-şi fi aruncat privirile pe ea.

„Du£C toate cele cîte s-au întîmplat am, în timpul din urmă, unele bănuieli asupra unor lucruri, oameni şi împrejurări.

în speranţa că relatările mele ar putea fi de folos organelor de miliţie, vă comunic următoarele :

în preajma dispariţiei fostului meu coleg şi prieten Mihai Aldan, prietenul nostru comun, inginerul loanid Varga, m-a rugat să-i ţin locul două, trei zile, procedînd de aşa manieră, ca lipsa sa din uzină să nu fie observata ; deci, am semnat în condică atît la intrare cît şi la ieşire pentru el, în toate cele trei zile – lucru ce nu era neobişnuit. Fiecare dintre noi, imita perfect semnătura
celuilalt. Aceasta, fiindcă luasem obiceiul, să semneze şi pentru ceilalţi cel care intra primul, dar esenţialul este că l-am ţinut prezent, în timp ce el plecase. Acestea am ţinut să vi le comunic.

Prietena mea, Valentina, a depus o declaraţie cum că îl văzuse pe Aldan la plecare, în gară. Era însoţit de un individ. Ei bine individul era loanid Varga – fapt de care m-am încredinţat în mod discret. De asemenea, Aldan fusese condus şi de tînărul Petrineac. Băiatul îi ducea geamantanul”.

— Ţi-a spus Valentina aşa ceva ?

— Cred că mi-a spus, dacă afirmă, dar cînd vorbesc cu Valentina, sînt întotdeauna distrat.

— Păcat! Trebuia să reţii asta! Cioran nu ne spune cum i-a camuflat lipsa...

— Asta pot să ţi-o spun eu. Ocazii nu lipsesc într-o asemenea împrejurare. Au fost zeci de ocazii – garantez – cînd Cioran a trebuit să spună „nu ! momentan nu e aici ?.” Mai reveniţi!... Acum a ieşit!... E pe aici!... etc.“ Aşa se procedează de obicei; am fost mult prin uzină.

■ – Şi ce părere ai ?

— Deocamdată să mă gîndesc. îţi voi comunica la timp. Mă duc să mă culc, sînt frînt.

* 3 1

Inginerul loanid Varga nu mă primi cu ostilitate, dar se vedea că nu era nici încîntat. Paloarea obrazului o puneam pe seama fracturii

.— Nici nu te-am întrebat, mi se pare, ce ai la mînă fractură sau o luxaţie ?

— Fisură ; ceva între. Adică osul crăpat în lungime, îmi răspunse, ară tind pe rînd braţul şi antrebraţul. O cafea ?

— Nu mulţumesc ! sînt decis să devin abstinent; mă las de tutun, de alcool şi de cafea, de toate ! Sînt nişte chestii nefolositoare care scurtează viaţa.

— îţi urez succes, deşi... Eu voi face totuşi o cafea. ■ Dacă nu vrei, n-am să te silesc. Şi, în timp ce Varga trecu în micul oficiu să pună ibricul, eu îl observam într-o . oglindă aşezată potrivit, cum se mişca. Era foarte de-j gajat, dar îl cam împiedica mîna.

Gred că nu putuse fi atît de orb agentul de circulaţie ’ să nu observe că la volan se află un individ cu braţul • în ghips !

— Vrei să încerci încă o dată să mă determini să reiau” lucrul ia invenţie ? Dacă ai

venit pentru asta, ar fi mai. potrivit să renunţi. Fără să-mi aştepte răspunsul, trecu ^ iar în oficiu.

Atenţia îmi fu atrasă de măsuţa de alături, încărcată cu fel de fel de scule inginereşti. Am privit în oglindă pentru a mă încredinţa că nu sînt, la rîndu-mi, văzut. Am apucat repede cu batista o cutiuţă cu trăgătoare, □ strecurînd-o în buzunar.

Mă felicitam în gînd pentru abilitatea şi repeziciunea cu care executasem un furt.

— Se pare că nu prea-mi dai dreptate, reluă loanidj I revenind cu cafeaua aburindă. Să ştii ca am însă. Lumea I
merge pe calea realizărilor ştiinţifice, cu paşi repezi. Am auzit la radio, acum cîteva săptămîni, că doi ingineri din Statele Unite au realizat exact proiectul nostru. Asta înseamnă că am rămas de căruţă. Dacă aş fi continuat atunci, înregistrînd măcar brevetul...

— Dacă lucrurile stau astfel, atunci, într-adevăr, ai dreptate. Dar nu pentru asta venisem.

— Nu ? !... Atunci te ascult.

— Aş vrea să ies duminică undeva şi m-ar interesa dacă ştii cumva pe vreunul cu maşină, care ar fi dispus să cada de acord...

— „Înţeleg ! regret ! nu am nici un prieten atît de ajunţ ca să posede automobil. De altfel, sincer sa fiu, îţi mărturisesc că nu mă interesează maşina. De cînd am văzut un accident de circulaţie, ce s-a petrecut sub ochii mei, aproape o urăsc ! Dovadă, n-am nici carnet de conducere. Şi chiar daca aş avea, cu braţul ăsta... îl ridică şi obrazul i se crispa de durere. îmi pare rău că nu te pol servi...

înainte de a ieşi i-am întins o „pastilă".

— îmi spuneai că te-ai accidentat ajutîndu-ţi un prieten să...* <

— A!.... era o... cunoştinţă... Obiceiul meu să-i numesc prieteni.

★

La Vila strigoiului mă-ntîmpină Cerneag cu un autentic „să trăiţi". |

— Şeful mai e sau s-a evaporat ? Mă referam la Avramescu

.— Mi se pare că are bilete la un film. A plecat, dar intraţi în birou şi daţi-i un telefon acasă.

— Am însă o rugăminte. la dumneata te rog asta şi fă-mi o fişă dactiloscopică. I-am întins cutiuţa furată de la loanid.

— V-o aduc imediat ?

— Dacă ar fi posibil...

— Sigur ! în douăzeci de minute o aveţi.

în birou, am format numărul lui Avramescu.

— Alo !... Da, eu, căpitane aş vrea să-ţi vorbesc.

— Păi, vorbeşte !

— Ei!... Personal.

— Nu ! de data asta va trebui să renunţi. Mă duc la cinema. Am biletele.

— Am vorbit cu Varga adineaori. Cred că ar fi indicat să vorbeşti şi tu cu el; urgent! Poate chiar în seara aceasta.

— Iar eu sînt convins că aş comite o gravă eroare, făcînd-o. Mai bine du-te şi te culcă. Eşti obosit, dară nu-ţi ţelegi.

— E un proverb italian :cine doarme nu prinde peşte aşa că...

— Proverbul ăsta nu-l ştiu, dar ştiu altul. Ţi-aş recomanda să te gîndeşti mai bine la el ; peştele cel mare îl înghite pe cel mic.

— Deci refuzi ? !

— Categoric ! Vorbim mîine. Trînti receptorul.

Eram nervos la culme. Apăru Cerneag.

— Ei ?...

— Sînt amprentele lui loanid Varga, îmi întinse clişeul.

— Asta o ştiam, dar...

— Sînt independente. Nu corespund cu absolut a nici unuia din cei întîlniţi de noi pe traseu. Mai avem una neidentificată, deşi, posesorul ei ne este cunoscut oarecum... E individul cu care aţi avut de furcă în atelierul artizanului.

— Apropo ! e supravegheată ruina ?

— Nu, am ridicat măsurile de...

— Nu trebuia !

— Dacă ordonaţi... Am dispoziţie din partea maiorului să execut orice ordin îmi veţi transmite.

— Atunci te-aş ruga să pui imediat posturi fixe la ruine. Dumneata personal, în travesti, să le supraveghezi. Turist, fotograf amator, cum vrei. Am văzut pe mulţi fotografiindu-le.

— Am înţeles! imediat voi face exact cum aţi ordonat.

— Ei, n-o luat chiar aşa !...

UN PEŞTE SARE ÎN APA

într-adevăr, strada Copernic oferea un peisaj pitoresc, cu toate că părea puţin dezolant.

Acum, după căderea frunzelor însă, din capătul de sus al uliţei, se putea cu atît mai uşor fotografia panorama oraşului şi tocmai centrul

.Cerneag, în chip de amator romantic de asemenea peisaje, cu aparatul de fotografiat agăţat pe umăr cu o cureluşa, deşi pe înserat, urcînd, privea fiecare piatră, fiecare zid. O făcuse trei zile în şir.

Mergea să inspecteze discret cele două posturi de pîndă. Gu toate că era noapte, nu renunţase nici acum la travestiul său.

Tocmai ajunsese în apropierea atelierului.

Coniferele pitice crescute anapoda, în apropierea dări- măturilor şi printre ele, făceau uşoară sarcina celor care trebuiau să stea aici nevăzuţi.

Cerneag avea bine întipărite în minte trăsăturile ca şi silueta degustătorului, care, după cum eram convins, era una şi aceeaşi persoană cu Michel Claudesco şi cu individul care mă întîmpinase în atelierul artizanului după portretul robot, pe care-l confecţionase chiar el cu Raicu.

Depăşise cu vreo douăzeci de paşi punctul, cînd i se păru că distinge scrîşnetul pietrişului sub călcătura cuiva.

Se opri, încorda auzul, ascultă. Nimic ! Probabil vreo pisică, îşi zise şi păşi mai departe.

Deodată, alături de el, izbucni ţipătul prevestitor de rele al unei cucuvele. Avu o uşoară tresărire, dar îşi reveni repede, ştiind că e vorba doar de semnalul sergentului Ruja, neîntrecut în imitarea acestui ţipăt.

Se opri şi rămase atent, ascultînd şoaptele lui Ruja:

— Vă raportez că acum o oră a intrat în atelier un individ de talie înaltă. A rămas înăuntru treizeci de minute, apoi a ieşit. A cercetat atent împrejurimile şi

parca nedecis. A intrat iar şi acum două minute a ieşit din nou. E colo în dosul zidului din dreapta. Ge facem ?

— Nu faceţi nimic ! Urmăriţi-i mişcările şi atît. Dacă vrea cumva s-o ia în sus, încoace, atunci puneţi mîna pe el şi aduceţi-l la Vila strigoiului. Dacă o ia în jos, îl voi aştepta eu la capătul de jos al străzii. S-a înţeles ?... Totul să se petreacă fără mult tărăboi. Clar ?

— Clar !

— Dacă acum, înainte de a-l depăşi eu mergînd pe jos, iese şi începe să alerge sau mă atacă, sărim toţi pe el şi-l imobilizam. Dacă rămîne la locul lui, aşa cum presupun ca va face, atunci lăsaţi-l şi observaţi mai departe.

Gerneag trecu degajat în jos şi nu întoarse măcar o clipă privirea spre partea unde-l ştia pe tip. Cînd depăşise cu peste cincizeci de păşi locul, răsuflă uşurat. Se grăbi şi ajunse în josul uliţei Copernic.

Scoase un minuscul emiţător şi în cîteva clipe era în legătură cu vila generalului.

— Maşina de serviciu, în capătul de jos al străzii Copernic. Geva mai la distanţă... S-a-nţeles ?... Imediat!

— În ordine, într-un minut e plecată ! i se răspunse.

I.M.S.-ul sosi într-adevăr, după circa cinci minute, şi Cerneag se apropie de el.

— Tu eşti, Raicule ? Eu aştept un tip să coboare pe Copernic. Tu intră cu maşina în faţa poştei să mă poţi avea în ochi şi să poţ’ porni şi spre dreapta şi spre stînga, după împrejurări. Cînd mă vei vedea pornind după tip, urmează-mă de aproape.

*Tocmai voiam să mă postez, în capătul străzii Co- pernic, cînd zării lîngă castanul de pc trotuar o siluetă.

Mă apropiai şi-l descoperii pe Cemeag.

— Tu aici ? Văd ca ni se cam confundă profesiile. E ceva nou ?

— Oarecum ! Şi mă puse în cîteva cuvinte la curent cu toate întîmplările. Uitaţi-vă colo I.M.S.-ul cu Raicu la volan !

— Părerea mea e să treci tu la volan, să-l reţii şi pe el, iar aici să-mi laşi mie locul.

— Cum doriţi!

— Cred că e mai bine... Cerneag se îndreptă spre automobilul staţionat la circa treizeci de metri.

Nu trecură mai mult ca cinci minute şi-l zării pe tip coborînd.

Mă lipii de trunchiul castanului, făcînd una cu el.

Ajunse la capătul uliţei şi, ferindu-se de lumina directă de pe un stîlp privi în toate direcţiile, îşi potrivi pălăria cu boruri foarte largi şi apucă spre dreapta.

îl lăsai să se îndepărteze puţin şi pornii. Nu merse mai mult ca o sută de paşi şi, după părerea mea, fusese imposibil să-şi dea seama ca cineva îi calcă pe urme. îl văzui totuşi dispărînd, cu iuţeală, într-un gang şi mă oprii.

Căutam să identific ce gang şi al cărei case era, cînd o Volga ţîşni cu toată forţa din el, coti brusc, acrobatic şi dispăru în noapte.

Apropiindu-mă de gang, mai putui vedea cum zvîc- neşte pe lîngă mine I.M.S.-ul cu Cerneag la bord.

Dar dacă Volga nu avea nimic de-a face cu el ?

îngheţasem aşteptînd în faţa porţii, cînd îşi făcu apariţia un paznic contractual. Dînd cu ochii de mine, avu o tresărire.

— Ce căutaţi dumneavoastră pe aici ?

— Mai degrabă spune-mi cine a garat în gang o Volgă şi unde mi-ai dormit pînă acum ?

— S-avem pardon domnule ! Este exact ora la care eu îmi încep serviciul. Aici e un depozit de cosmetice... Am dormit foarte bine, peste două ore, în nişte lăzi de ambalaj cu talaş fin, dacă sînteţi curios, dar în serviciu sînt la ţanc ! N-am văzut nici o Volgă şi nici nu mă interesează ! Abia s-a întunecat şi eu...

Incontestabil, omul avea dreptate. Am pornit aproape alergînd spre Vila strigoiului.

Văzui de departe lumină la fereastra lui Avramescu. I.M.S.-ul era la intrare.

La capitan erau Cerneag şi Rateu. Discutau cu aprindere, şi abia dacă îmi observară intrarea.

— Am oprit maşina în faţa parcului, am coborît şi, scoţînd revolverul, am tras piedica şi m-am luat după el, continuă Cerneag relatarea, probabil, începută demult. L-am văzut bine în ansamblu, dar pălăria aia de cow-boy mă oprea să-i văd chipul. A luat-o spre debarcader. Eu după el! Ce dracu o fi avînd de făcut acum la debarcader ? mă-ntrebam. Probabil se bizuia pe vreo barcă, cu care intenţiona să ajungă pe insulă, iar de acolo... Aşa cred cel puţin ! Atunci, m-am apropiat de el mult, dar... Aici a intervenit Albu !...

— Deci, cînd erai deja aproape ?

— Da. Nu l-aş fi crezut niciodată atît de fricos, bată-1... Nici nu l-aş fi pus dacă ştiam că-mi face un asemenea pocinog !

-Şi?

—‘ Şi, cum s-a apropiat individul de el, l-a şi somat. Văzînd că s-a desconspirat... am tras uh foc de intimidare în aer. Tipul a schimbat brusc direcţia şi bîldîbîc în apă !...

— Dar la somaţie n-a scos nici o vorbă ?

— Cum era să scoată ! Toată chestia de la somaţie ; pînă la săritura în apă a durat doar fracţiuni de secundă. Somaţia, săritura şi rafala de pistol mitralieră a lui Albu s-au produs aproape concomitent! L-a nimerit în plin... • Aproape l-a tăiat în două...

— Care va să zică şi-a sfîrşiţ rolul ! ?

— Cînd mă gîndesc cît am alergat după el, interveni! • eu, cum am ajuns să fiu pînă şi în somn, obsedat de acest : bandit... Să ajung să visez că alerg după el...

— Glonţul e glonţ şi orb, zise Avramescu.

— Păcat !...

— Băieţi, voi puteţi merge să vă odihniţi. Ghinion ! reluă Avramescu după ieşirea celor doi. Uite ce a mai rămas neatins din el ! şi căpitanul ridică de pe masă o pălărie de cow-boy de culoare verde.

— Am văzut-o, acum o oră pe capul lui... Asta înseamnă că şi rolul meu s-a terminat! Sînt foarte, foarte dezamăgit!... Eram atît de mulţumit; fericit aş putea spune, acum cîteva luni... Nu m-aş fi gîndit niciodată la un asemenea final fără glorie!... Fără sens! Aş fi
vrut să-l văd viu, să-l aud vorbind pe acest „degustător”' distins şi elegant, cînd întruchipa pe Michel Claudesco, cînd era huligan, bătăuş şi derbedeu, crud sau sub alte înfăţişări... S-au descoperit măcar ceva acte, asupra lui ?

— Nimic ! desfăcu Avramescu braţele a neputinţă.

— Ce să mai discutăm ? totul s-a sfîrşit iar eu nu sînt decît un caraghios sinistru !

— Nu te pripi, frăţioare ! ăsta n-a fost decît peştele cel mic. Sînt convins.

— Ce tot vorbeşti ? ! Adică să fie şi unul mare ?

— Sigur !... Poate că cel mare e mai mic decît ăsta, dar de existat, trebuie să existe! în clipa aceea se auzi un ciocănit în uşă.

Apăru un sergent.

— Tovarăşe căpitan, permiteţi să raportez ! Au sosit primele rezultate de la morgă...

— Dă-i drumul fără sclifoseli!

— Amprentele individului sînt aceleaşi cu ale celui de la „Halba de Cristal” şi cu ale individului de la atelierul artizanului.

— Bine, poţi pleca.

Se iţeau zorile, cînd intră alt sergent şi puse pe biroul lui Avramescu un raport.

Căpitanul îl citi cu glas tare :

„1. La casa inginerului Petre Cioran nu s-a stins lumina toată noaptea. Inginerul s-a plimbat agitat prin odaie tot timpul. A ieşit de cîteva ori afară şi a privit în lungul străzii, în direcţia tribunalului. Intrînd, din nou
s-a plimbat. Se părea că aşteaptă pe cineva, care nu mai venea.

2. Pe la orele patru treizeci, inginerul loanid Varga a ieşit din locuinţa sa, îmbrăcat doar în pijama şi timj de cinci minute a stat în stradă, privind în ambele sensuri. Arăta foarte obosit şi nedormit../

— L-o fi durut fractura, zise căpitanul, mai mult ca pentru sine. Băiatul ăsta, mă refer la sergent, lucrează extrem de conştiincios, cu atîta tragere de inimă, că mi-e teamă că n-o s-ajungă departe.

— Ar fi păcat, însă eu mă gîndesc la peştele cel marej dacă nu punem repede mîna pe el, apoi ori o şterge ori se sinucide!

-— De aceeaşi părere !... Trebuie s-o facem chiar azi! – Chiar azi ? !... Aveam de gînd să-ţi fac o invitaţie.^ – Despre ce-i vorba ?

— Azi e aniversarea mea, a treizeci şi treia. Voiam să te invit să sărbătorim evenimentul... deseară...

— Dacă e adevărat, ideea e formidabilă !

— Da, cred că e... Şi cu cît e mai adevărat, aniversarea mea c reală, vreau să spun, ideea e colosală !

— Vom trage un chef, de nu s-a pomenit!

— întîi un somn bun... A sosit momentul psihologic...

— Şi eu cred că e copt acest moment psihologic.

— La treabă deci !...

Pe măsură ce soseau, invitaţii îmi adresau felicitările 1 de rigoare, depunîndu-şi, pe măsuţa din hol, cadourile. ,
Oricine ar fi putut-o crede anume pusă acolo, în acest scop, dar nu era !

Debutul sindrofiei semăna mai degrabă cu priveghiul unui mort, decît cu al unei sărbători de aniversare... Eram aproape sigur că va sfîrşi printr-un lamentabil fiasco.

Dialogurile se-nfiripau doar între invitat şi paharul său, ei între ei rareori schimbau o vorbă.

Doar Valentina făcea notă discordantă în mijlocul societăţii. Era o rază de lumină stingheră, rătăcită.

Cioran era mai întunecat ca toţi ceilalţi. Căpitanul Avramescu cu soţia, Mitran Bunea, Gabriela Tudose, loanid Varga şi eu nu reuşeam să comunicăm normal, deschis, şi mai ales, continuu.

Portretul lui Aldan, frumosul mort, a cărui fotografie trona în mijlocul mesei, conform dorinţei lui Mitran, părea că ne priveşte batjocoritor, zîmbindu-ne ironic, cu superioritate.

Jocul cu musca, cu toate că nu aveam muscă, se dovedi o idee incontestabil geniala. Cel puţin de data asta, cred că la orice referendum, nimeni n-ar fi îndrăznit s-o califice altfel.

Valentina sări de pe scaun, făcu o piruetă şi mă îm- brăţişă.

Tot ea veni şi cu dezlegarea problemei inexistenţei muştelor :

— N-ai libărci ?

■— Ce-i aia ? !...

— Cafarzi, cafri, libărci, altfel nu ştiu... Nişte goange cărora le mai zice şi gîndaci de bucătărie.

— A ! din ăştia am, cum să n-am ? Toate blocurile au. Unde-ai mai văzut să nu fie ! Mi-c plină baia şi bucătăria ! Eram atît de fericit că aveam libăfci, cum niciodată vreun milionar n-a fost la rotunjirea primului său milion.

La ora asta, mă gîndeam, scîrboasele, fostele scîrboase vietăţi trebuie să fie în plină desfăşurare !

La prima incursiune reuşii să pun mîna pe un pui. de gîndac micuţ, încă lipsit de experienţă, naiv. Tn timp ce alţii se prefăcuseră morţi, dacă nu putuseră să dispară, el alerga besmetic, lovindu-se de lucruri pînă-l arestasem.

L-am pus sub un pahar în mijlocul mesei, pe care, Valentina o golise, lăsînd doar băutura şi paharul fie-; căruia, alături de care pusesem un cub de zahăr. MoJ meala pentru vietate.

Jocul era un fel de gaj. Judecător era cel care ridica; paharul, iar condamnatul, cel a cărui bucăţică de zahăr* era preferată de gîndacul eliberat de judecător,' de sub' pahar.

Acesta din urmă, trebuia să se supună, executînd sen-? tinţa rostită de judecător.

*

La numărătoarea mea căzu judecător Valentina.

Se lăsă o linişte ca înaintea unei explozii. Ne auzeam sîngcle zvîcnind prin artere şi bătînd în tîmple. , în această linişte, gîndacul, ieşit de sub paharul ridicat cu grijă de Valentina, părea zăpăcit. 3/6

Se învîrti dezorientat prin centrul mesei, pipăi cu antenele poza lui Aldan, ca şi cum ar fi încercat o uşă,. din dosul căreia aştepta un răspuns, apoi apucă spre. Mitran.

Atîtea perechi de ochi îl urmăreau cu înfrigurare, ca pe un adevărat mesager al destinului, şi eu eram aproape sigur că se va opri la zahărul lui. Nu ! La o palmă de el, făcu cale întoarsă şi alergă cu toate posibilităţile-i de
sprinteur, direct spre mine.

Se opri tot ca şi la Bunea, parcă ar fi voit să-mi spună : Vezi ? acum te-aş putea păcăli; v-aş putea păcăli pe toţi ; mi-aş putea răzbuna tot neamul meu strivit şi otrăvit de nefastele voastre insecticide. Nu o voi face ! Iată vin la
zahărul tău ! Şi veni.

— Poruncesc s-o duci pe Gabricla în baie şi s-o săruţi de trei ori! mi se adresă Valentina privindu-mă în ochi.

Gabriela privea cînd la mine, cînd la Valentina.

— Deşi jocul nu admite împotrivire ; de ce în baie ? Aici!

Dracu să mă ia dacă mai înţeleg ce-i cu mine ! în loc să-mi pară rau, refuzul ei mă uşura.

— Bine! Instanţa nu vrea să forţeze lucrurile. Sărut-o
odată !

Jocul distra pe toată lumea şi nimeni nu păru intrigat de abaterea comisă.

La pahar, veni rîndul lui Bunea. Gîndacul, mai dezorientat decît prima dată, rătăci năuc pe toată masa. Tîr- ziu, după niulte peripeţii, se opri la zahărul meu, pentru a doua' oară.

M-aşteptam ca Mitran să-mi ordone să deschid debaraua şi să-l scot din ea pe împărat, pe care-l băgasem aici cu multe dificultăţi, după ce-l făcusem să-nghită o puternică doză de sedative.

— Vei pune banda cu legenda culeasă din Streaza ! îmi porunci procurorul.

Am adus magnetofonul, pregătit dinainte şi... Poveste ciobanului se desfăşura tihnit, curgător şi mai frumc decît mi se păruse vreodată ascultînd-o. loanid Varga de veni palid, iar cînd răsunară măsurile din cîntecul Mic riţei, era livid...

Tăcerea care se lăsase, fu întreruptă de Cioran :

— Eu aş îndrăzni să-l rog pe judecător, să-mi permit să cobor pentru cîteva clipe în stradă... Mă simt rău ş vreau să iau puţin aer.

— Cu condiţia să accepţi pedeapsa conform regula mentului !

— Cum ? interveni Gabriela, dacă cineva vrea să...

— Exact! completă Valentina ; dacă vrei să faci pip şi nu te supui regulamentului, n-ai decît să faci pe tine Singura împrejurare în care şi noi adulţii putem fi oameni serioşi, este jocul, completă Valentina. în rest, n< întrece orice copil.

— Bine, aştept pedeapsa, spuse Cioran.

— Dacă permite judecătorul zise Valentina... şi se aplecă la urechea lui Mitran. Acesta deveni şi el palid şi dădu aprobativ din cap. Se adresă apoi lui Cioran :

— Să ne destăinui cinstit, care a fost cea mai grea noapte, cea mai penibilă, pe care ai trăit-o în ultimul deceniu.

— Noaptea trecută, răspunse Cioran fără ezitare.

— Şi motivul ? Asta e mai important.

— Pentru că am fost un nătăru şi am aşteptat-o **pe** doamna pînă în zori. îmi spusese doar că nu vine şi **de** aceea zic nătărău !

în timp ce Cioran ieşea, Valentina se simţi datoare sa dea o explicaţie :

— I-am spus că c nebun ! Mă pregătesc pentru un turneu peste hotare. Trebuia să fac repetiţie la „Came- leonul“ toată noaptea. Noi numai noaptea lucrăm. Or pe el l-a apucat chiar ieri o criză de gelozie.

Inginerul reveni şi jocul fu reluat.

Gîndacul părea tot mai dezorientat. Valentina îl urmărea cu încordare şi murmura într-una un vers, pe care nu ştiu de unde-l scosese: „O 1 gîză mică ce-un destin te poartă...”

Animalul schimbă brusc direcţia şi apucă spre zahărul Gabrielei. Se opri la cîţiva centimetri şi, după ce adulmecă o clipă cu antenele, o rupse iar la fugă năuc. Peregrină mult pînă se decise pentru cubul lui Varga. Se străduia să intre sub el, să se ascundă pesemne.

— Acuzat loanid Varga, începu Avramescu, căruia îi venise rîndul la pahar. Am auzit că ştii să cînţi frumos ? Vrei să ne cînţi ceva ?

— Zvonuri, domnule judecător ! în liceu am avut patru la muzică. Mai înainte, la grădiniţă, am rămas chiar repetent din cauza ei!

— loanid, fii politicos omule, interveni Gabriela.

— Trebuie să cînţi, fu dc părere Valentina. Te vom ajuta, vom cînta, dacă vrei, cu toţi şi, dacă sînteţi de acord, eu voi dansa.

O priveam fascinat. Din fiinţa ei se degaja o feminitate copleşitoare.

— Domnule judecător ! îl auzii pe Mitran intervenind. Cum să-l obligăm pe inculpat

să facă lucruri **pe** care nu le ştie, nu le poate ?

— Şi ce propuneţi ?

— Să-l eliberăm şi să-i dăm altă pedeapsă.

Bunea se aplecă la urechea lui Avramescu, acesta la a Gabrielei şi apoi ea, la a mea. Toţi ne privirăm şi în deplin acord ne făcurăm semne.

— Bun ! Inculpat loanid Varga ! Noi am pregătit sărbătoritului o surpriză grandioasă. Vei fi cel care i-a oferă ! Ridică-te şi deschide te rog uşa aceea, de colo !...

— Ce-i acolo ? întrebă dezorientat Varga.

— O debara ! nimic altceva.

Palorii de pe chipul său i se suprapuse teama. Se ridică şi încercă un zîmbet. Aproape toţi îşi întoarseră o clipa privirile de la el. Schiţase un rînjet hidos.

Se îndreptă spre uşa indicată de indexul lui Mitran, care continua să rămînă întins.

— Nu se poate să nu reacţioneze ! şoptii eu lui Avramescu. [4]1

Avînd mîna dreaptă în manşonul de ghips, loanid apucă mînerul uşii cu stînga şi trase.

în clipa următoare, toţi văzură cum chipul i se schimonoseşte sinistru, apoi făcu un salt caraghios spre uşa de ieşire, şi, lovindu-şi învelişul de ghips cu toată forţa de spătarul unui scaun, acesta sări în cioburi, împrăştiind du-se pe covor.

Avramescu sărise şi-i blocase trecerea. I

Cu privirile rătăcite, uitînd că braţul era fracturat, întinse mîinile înainte într-un gest de apărare şi din gîtlej îi scăpă un răget de animal înjunghiat.

împăratul clipea din pleoapele-i tumefiate, aţintindu-î cu priviri de groază.

Toţi îl auziră pe loanid pronunţînd clar :

— Nu mă mai chinuiţi ?... Ajunge !... Eu am ucis !...

Avramescu îi arătă poruncitor scaunul:

— Şezi! Varga se dădu înapoi şi se aşeză. Procurorul vorbea la telefon. Cerea o maşină de serviciu :

— Nu ! Nu-i nevoie de escorte...

Coborî apoi una din acele tăceri apăsătoare, ce simţi că-ţi striveşte nu numai trupul, ci şi sufletul.

Toţi aşteptau ceva. Eu mă gîndeam că din clipă în clipă pot apare Cerneag sau Raicu...

— Observ că fracturile ţi s-au cam vindecat! zise Avramescu lui loanid.

— Erau vindecate de mult, interveni Bunea. Ingenios mod de a produce un alibi! Mă refer la instalaţia faimosului magnetofon cu celulă foto-electrică şi la raita pe care ai făcut-o cu Fiatul 600, pe numele lui Cioran.

— Da... aşa este ! îngîimă Varga.

Valentina, singura ce părea a-şi fi păstrat cumpătul, se retrăsese în bucătărie şi îl hrănea pe împărat cu toate bunătăţile. El o privea cu ochii cîinelui ce se gudură recunoscător la picioarele stăpînului.

Peste cîteva minute sosi maşina.

Avramescu se apropie de Varga şi-i puse gabrioletele. Acesta părea a nu-şi mai da seama ce se întîmplă. [3]8

— Hai! sus 1 îi spuse Avramescu.

loanid privi cătuşele nichelate şi izbucni într-un sinistru hohot de rîs. Bunea îi arăta uşa. îl luă de braţ şi porniră.

După ce coborî cîteva trepte, Varga se opri. Privi înapoi şi iar izbucni în hohote de rîs. Tras de Mitran porni apoi în jos cîntînd cu vocea strangulată, dar din toate puterile, balada Mioriţa

.Cîntecul se făcu tot mai mic pînă ce dispăru. Valentina sfărîmă tăcerea:

— Asasinul coboară cîntînd, iar noi cei rămaşi fără ei ne simţim cuprinşi de teamă.

în clipa aceea se auzi motorul maşinii. Apoi se pierdu şi el în depărtare.

EPILOG

Valentina fu de părere să mergem direct la Avramescu.

— Nu-i mai bine la Bunea ?

— La oricare, dar prefer la Avramescu.

— Ai dreptate, e şi mai aproape.

După cîteva minute intrarăm în biroul căpitanului.

— Te voi felicita, mă întîmpină acesta. Am o mulţime de motive să te felicit. S-a interesat şi Gîrleanu de tine, îţi simte lipsa la ziar.

— A 1 sînt măgulit! f

— Eu nu m-aş simţi prea măgulit pentru aşa ceva.

— Cum să nu, cînd era gata să se dispenseze de mine oricînd...

— I-am spus că te vei întoarce curînd, bineînţeles,) dacă nu se iveşte alt caz !

— Doamne fereşte ! Dar apropo, ce-i cu Ioanid ? Parcă aş mai avea unele îndoieli asupra lui, a vinovăţiei.

— Şi eu mai aveam pînă acum trei zile, dar îndrăznelile tale trăsnite au luminat totul. El este măsluitorul celor trei crime !

— Cum adică măsluitorul ?!

— Foarte bine ! El n-a comis efectiv decît o singură crimă şi aceea prin imprudenţă... Dacă ar fi rămas la numai atît, poate că ar fi scăpat dobitocul, dar le-a aranjat şi pe celelalte două...

— Cum le-a aranjat omule ?

— O clipă ! am aici pe bandă, prima lui declaraţie. Ascultaţi! Porni magnetofonul.

„Luasem hotărîrea să-l vizitez pe Mihai Aldan la Streaza, unde se retrăsese să lucreze în linişte la invenţia noastră.

Urnia ca eu să rămîn, cîteva zile cu el, pînă terminam nişte calcule, apoi să-l las singur.

Acolo s-a întîmplat însă ghinionul, asta-i !

Am ieşit cu Aldan în prima seară să ne plimbăm prin împrejurimi. Trecînd prin locul pe care-l cunoaşteţi, Mihai s-a împiedicat şi a alunecat.

Eu m-am repezit să-l apuc, dar l-am izbit fără să vreau şi s-a rostogolit în „Groapa Şopîrlei“. Dacă nu erau bolovanii aceia de stîncă ascuţiţi, presaraţi pe pantă, poate nu s-ar fi întîmplat nimic. Dar aşa !...

Am rătăcit kilometri întregi prin pădure, în neştire. Apoi am revenit lîngă el, cu o nebunească speranţă... Era mort!

Mi-am dat seama că toată lumea va bănui că l-am ucis pentru invenţie. Am făcut totul să nu se afle că am fost cu el. Mai ales că nici la uzină nu se ştia că lipsisem ; mă ţinuse Cioran prezent... Dar, cu el aveam doi martori ce trebuiau înlăturaţi : Cioran şi tînărul Petrineac

.Petrineac l-a condus pe Mihai şi a fost, deci, de faţă cînd i-am promis că voi veni să-l vizitez. Plecînd pe neaşteptate, neştiind nimeni unde şi cînd pleacă, nu l-a condus nici un cunoscut, deci nu m-a văzut nimeni în gară în afară de Petrineac. Aşa era Mihai capricios, impulsiv şi foarte sucit. De aceea n-a ştiut nimeni, unde pleacă, în afară de mine şi de băiat. Miracol! El n-a fost anchetat ! Dar trebuia înlăturat!

Cu Petrineac lucrurile au mers uşor !... îl cunoscusem cu ani în urmă pe *Mină Grea ;* era muncitor necalificat într-o uzină în care mi-am făcut debutul ca inginer. L-am întîlnit întîmplător într-o seară şi l-am recunoscut. S-a speriat şi m-a ameninţat cu moartea. Mi-am dat seama că e omul pe care-l pot folosi. i

Pentru lichidarea lui Petrineac, i-am dat zece mii de lei, dar a căzut victimă şi logodnica lui... Cu Cioran era mai greu ! Mînă Grea pretindea douăzeci şi cinci de mii.

Am pornit o discretă acţiune de compromitere a acestuia, a lui Cioran adică, înainte de a fi ucis Petrineac. Aşa am luat cuţitul...

— Dar cu nebunul ce aveai ? răsună glasul lui Avra-l mescu.

— Eu nu aveam nimic, dar Mînă Grea auzise că ne-î bunul făcuse nişte declaraţii şi se temea că l-ar fi zărit cumva în parc cînd... Spre mai multă siguranţă decisese' să-l înlăture pe împărat!

— Adică să-l omoare ?

— Da, sigur. Eu am avut ceva divergenţe doar cu ar-' tizanul. Mai multe lovituri de teatru ; voiam să-l determin să indice ca ucigaş pe Cioran.

> .«U^.

.— Şi Mînă Grea ce a căutat sus ?

— Tot din dispoziţia mea. îi mai promisesem cinci mii să-l cureţe pe gazetăraşul ăsta care-şi băga nasul în toate, într-un mod foarte supărător../.

Avramescu închise magnetofonul.

— Cam acestea ar fi cele care interesează...

— Auzi, idiotul!... Să-mi evalueze pielea doar la cinci mii ? !

— N-avea bani omule ! o şi spune mai departe. Şi apoi, ca prieten... Eraţi prieteni buni la un moment dat, nu ?!

— într-un fel. Şi cine-i acest Mînă Grea ?

— Un criminal de profesie, evadat acum doi ani... Din nefericire, sau poate pentru el dimpotrivă, a ajuns la morgă.

— El e deci peştele cel mic, care putea fi mai mare decît cel mare ! ?... Abia acum înţeleg jocul tău... Dar atunci unde-i Michel Claudesco ?

— Deci, nu l-ai uitat ? Chiar m-a rugat să i te prezint.

Hai ! îi va face plăcere să te cunoască !...

îl privii crunt. Ne invită în biroul maiorului Dănilă.

— Poftiţi !... Poftiţi!... ne întîmpină glasul acestuia. Cîte o cafea şi un coniac ?

— Domnul Michel Claudesco şi reporterul special de la «Zori noi“ rosti ceremonios căpitanul, amuzîndu-se de propria-i farsă probabil.

Văzîndu-mi contrarierea şi nedumerirea, maiorul interveni :

— Nu trebuie să te superi !... Noi am crezut la un moment dat că în această afacere poate fi vorba de spiona

jindustrial. Atunci ani intervenit eu sub masca unui specialist francez. Mai ales că, cu vreo trei ani înainte, lucrasem tot sub această mască la alt caz în „Hidromatica”. Pe atunci mai trăia Aldan. Gabriela e nepoata mea, fiica] sorei mele care-i doctoriţă.

— Şi-atunci la „Halba de Cristal”...

— Da, trebuie să-ţi cer scuze ! în două rînduri, cînd eu aveam cu totul alte treburi, m-ai acostat. Am fost silit să recurg la metode nu prea delicate pentru a mă des-cotorosi de tine. Nu puteam deveni prieteni chiar din- tr-o data !

Redactor : VIORICA MARII Tehnoredactor : A. CÂPEANU
Apărut *1971.* Cowundn nr a». HWe «par înalt B 63 g m\ Format

Tiparul executat sub comanda nr. 1082 la Combinatul Poligrafic „Casa Scîn- teii*', Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti, Republica Socialistă România